

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 706. Kiadóhivatal 706.

A honvédtüzérség.

Irta: Dr. Kmety Károly.

Gyors tempóban pereg le a költségvetés részletes tárgyalása a képviselőházban. Ma már az utolsó előtti tárczát, a honvédelmi miniszterét is letárgyalták.

1868 óta csak kivételképp fordult elő, hogy a következő év költségvetése idejére letárgyaltott és az illető év kezdetén hatályba léphetett volna.

Legtöbbször rövidebb, vagy hosszabb tartamu indemnitati-törvényre volt szükség, ami éppenséggel nem volt előnyére az államháztartás normális vezetésének és sok tekintetben átmeneti elszámolási nehézségekkel is volt kapcsolatos.

Ha a hárszabályokba beiktatott sürgősségi szakaszok egyéb hasznát nem látnók is, mint azt, hogy a költségvetés több hónapos tárgyalásának végét vette s a parlament munkaidő felesleges elpocsékolását megszüntette, ez magában is oly üdvös eredmény lenne, amiért érdemes volt azt megcsinálni.

A honvédelmi tárczánál nem volt vita, de nem is vártunk nagyobb arányú vitát, mert ennek költségvetése olyan új tételeket, melyek különleges megvitatást indokoltak volna, alig tartalmaz.

Igaz ugyan, hogy több mint hat

millió pluszt mutat a jövő évi előirányzat a honvédelmi tárcza folyó évi költségeivel szemben, ámde ez az emelkedés túlnyomórészt a tisztifizetések emelésének és az élelmiszerek drágulásának szükségképe és elkerülhetetlen következménye.

Az átmeneti korszak az ő paktumszerű megállapodásával a honvédség gyors és nagyobb méretű fejlesztésének is utjában áll. A nemzeti követelmények teljesítése nélkül nagy méretű organizatórius és felszerelési ujtás már csak azért is ki van zárva, mert ily fejlesztés csak tetemes költségemeléssel és létszámszaporítással járna.

A politikai helyzet követelte stagnáció máris erősen érinti a honvédségi haderő viszonylagos értékét.

Az osztrák Landwehr már tüzérséget nyert, a mienk, mely pedig harciérték tekintetében előbb győzelmesen állotta ki az összehasonlítást, még mindig két főfegyvernemre: a gyalogságra és lovaságra szorítkozik. A cs. kir. Landwehr most már önállóan is hadviselés képes hadsereg, a mi honvédségünk pedig béna, mert a tüzérséget nélkülözni, illetőleg a közös hadseregtől kölcsön venni kénytelen.

Allítólag már Tisza István alatt eldöntött dolog volt a honvédtüzérség sürgős szervezése, főleg azért, mivel a

közös hadsereg nem nélkülözhetette a honvédhadosztályokhoz beosztott tüzérezredeit.

Magyarország népképviselője szívesen vette mindenkor a honvédség fejlesztését és szívesen szavazta meg annak szükségletét pénzben és vérben is. Nem megszerületlen a honvédtüzérség eszméje sem, de áthághatlan gátul emelkednek ellenében a közös hadsereget, illetve annak magyar felét érintő s eddig teljesítetlen nemzeti, jobban mondva magyar állami-sági követeléseink.

Bátran és önérzettel felvethetjük a kérdést, hogy ki viseli a súlyos felelősséget azon veszedelemért, amely komoly idők esetleges bekövetkeztével a honvédtüzérség hiányából és ezzel kapcsolatban a közös tüzérségnek a honvédségnél való lekötöttségéből erednek.

Az igaz és helyes felelet nem nehéz. Azok és kizárólag azok a tényezők hordják vállukon a felelősség súlyát, kik oktalan gátat vetnek természetes és törvényes nemzeti kívánságaink teljesítése elé, melyek valóságából pedig a közös hadseregnek sem taktikai cohaesiojára, sem az egésznek azonos szervezésére és vezényletére, sem a királyi haduri hatalomra nem származnék semminemű hátrány.

Ám lássák a haderő miniszterei és generálisai, nehogy az ő tanácsuk és

A három vak.

Irta: Báró Nyáry Albert.

(Utánnyomás illus.)

Az utcásarkon áll egy szegény vak. Hóna alatt nagy csomó újságot tart s türelmesen várja, míg megvesznek egyet-egyét belőlük. Nem tolakodó, nem lármás ember s nagy néha mormogja el unott hangon: Kis Ujság, Friss Ujság, Polgár, Népszava. A sorrendet sohasem téveszti el, mint a fonográf, amely százszor is pontosan ismétli el ugyanazt a taktust. Biztos a keze tapintása is. A csomó újságból pontosan megtalálja, akármilyen fájtát kérnek. Ő is csak olyan gép szegény, mint akár a többi vak. Járásából, mozgásából, s talán még a gondolkodásából is hiányzik az öntudat. Hej, nincs is nagyobb istenverése a vakságnál.

A népesedő utca már helyén találja reggel. Talán még sötétben érkezik a sarokra. Neki mindegy akár éjféltán, akár déli harangszókor indul utnak. Neki nem kell se nagy világ, se villany, hogy lássa az utját, csak egy botoeska, amellyel kopogtassa maga előtt a követ. És mivel az élet legnagyobb kincsét, a látást, meg sem kapta soha, nincs is igénye az élettel szemben. Nem érez más nyomorúságot az éhségnél és a hidegnél. És ha egyik sem bántja különösebben, akkor vértelen, kifejezéstelen arcán csendes megelégedettség ül. A kis gesztenyés leány néha felolvass neki az újságjaiból s egy darab kenyeret majszolva, nekidül ilyenkor a kopasz akácfa alá s nagy élvezettel hallgatja a híreket. Az álszakállas bankrablók története nagyon érdekli. Ő, aki sohasem látott embert, valami egészen egyéni képet festett magának. Látja a bankot, a sok pénzt, a fegyveres rabló-

kat, a megijedt hivatalnokokat, a vágató kocsit, amelyen menekülnek a tettesek, s lázas figyelemmel kíséri a felolvasást. Fekete szeművege meg-megrándul és még a kenyerét is elfelejti tovább enni.

Egyszerre felüti a fejét. Valami hang ütötte meg a fülét. Uram boesá, úgy áll, mint mikor a vizsla foglyot érez. A kocsik dübörögnek, valami nászmenet fogatái vígan gördülnek egymás után, egy inas meg bekukkant valamennyi ablakon s aztán hangosan konstatálja: ez is csunya, ez is csunya. A nézők jól mulatnak a tréfán. A vak ember nem hall semmit ebből a zajból. Az ő füle a lármából csak egy vékony botnak egyhangú koppanását választja ki. Valahol az utca végén egy vak asszony fordult be, ő is csak úgy lép bizonytalanul, mint a többi szerencsétlen. Az ő botja is éppen úgy kopogtatva keresi az utat a gazdája számára, mint minden vak szokta. És az a férfi ott a sarkon mégis meghallja már az ő jöttét. Eltűntek már előle a bankrablók, nem csillog szeme előtt a sok pénz. Csak az asszonyt látja már, amint egy csomó újságot czipelve befordult az utcásarkon.

Katonás tartású, erős termetű a vak asszony. Elég fiatal is még ahhoz, hogy emlékei szerte ne foszlottak legyenek előtte. Mert a himlő által felszaggatott arc arra mutat, hogy valamikor ő is látott virágot, napsugárt.

— Jó napot, Mariska — kiáltotta vígan feléje a vak ember, mikor közel ért. — Volt-e már jó vásár máma?

— Adjon Isten magának is. Én nem tudom, hogy senkise kíváncsi manapság. Alig bírom ezt a sok czudar újságot, pedig a lábam is elkopott már a járkálásban.

— Pedig érdekes, nagyon érdekes dolog

történt — sietett felelni a vak ember. — A kis kisasszony éppen most volt szíves felolvasni nekem a bankrablást s kezével arra a helyre mutatott, ahonnan az imént a gesztenyés lányt beszélni hallotta. Pedig a kis lány azóta éppen a háta mögé került.

— Einye, einye, hát akkor maga jól mulatgat itt — szólt az asszony s fűrkészve jártatta körül világtalan szemét. — Hát lelkem kisasszonyka csak mulattatja a bácsit, ugye?

— Igen, — felelte bátortalanul a lányka — nekem se igen kerül vevőm, hát unalmamban olvasgatom a bácsi újságait.

— Aztán jól megy már az olvasás? Nagyon fiatal lehet még magácska. Fogadni mernek, hogy nincs több tíz évesnél.

— Miből gondolja a néni?

— A hangjából, lelkem. Hej, hogy ment már nekem is ebben a korban az olvasás. De bizony másodszer már nincs kedvem megtanulni az abécét. Károly, maga jól tud olvasni — szólt a férfihoz. De hát nem sokat érnek azok a könyvek, amelyeket a mi számunkra csinálnak. Nagyon unalmas történetekkel rakják tele. Persze nekünk csak nem nyomtathatnak külön újságot.

A gesztenye-süttőhöz vevő jött. A kis leány nagy czipője szaporán kopogott a kicsi üzlet-hez. Meg is kellett igazítani a gesztenyét, mert bizony sokáig egy oldalon feküdtek már, meg aztán jól is esik megmelengetni a rácsos felszálló füstön a kis kezeket, amelyek egész összegémberegték a hidegben. Egy ideig nem ment vissza a vak párhoz a gesztenyés kis lány.

— Mariska én átadom magának szívesen a helyemet. Én nem panaszkodhatom hál' istennek. Nem igen viszek haza az újságaimból. Itt sok ember megfordul, meg aztán nem is kellene

az ő makacsságukból valamely balsors érje Ausztriát és Magyarországot és annak nagyhatalmi dicsőségét.

A tömeg-sztrájk.

Budapest, december 7.

A német szociáldemokrata párt egyik kongresszusán azt határozta, hogy a tömeg-sztrájk fegyveréhez csak akkor nyul, ha a kormány már meglévő jogaitól akarná megfosztani a munkásságot. Az angol szociáldemokraták — helyesebben a szakszervezetekben organizált munkások — sohasem foglaltak állást a tömeg-sztrájk dolgában és ha valaki véletlenül megpendítette ezt az eszmét, a brit flegma szánakozása borította be a szerencsétlent. Az olasz szindikálisták akartak néhányszor tömeg-sztrájkot rendezni, de mindannyiszor gyászos bukás nyelte el az ilyfajta kísérleteket. Ha ma emlegetik Franciaországban a tömeg-sztrájkot, az élcz még mosolyt sem arat be.

Ebből a négy példából látható, hogy olyan országokban (Angolország és Németország), ahol a munkások szervezetei kiterjedésedtek, nem csak hogy nem játszanak tömeg-sztrájkosdit, de még csak nem is veszik könnyelműen ajkukra ezt a súlyos szót. Olyan országokban azonban, ahol a munkásokat nem sikerült tömör falánszokba sorakoztatni (Franciaország és Olaszország), derűre-borura deklarálják az általános sztrájkot, melyet általánossá soha még egy pillanatra sem sikerült kiduzzasztani s amely néhány órai vonaglász után mindig fölfordult.

Tegnap Budapesten a magyarországi szociáldemokraták küldöttei határozta el az általános sztrájkot. Ha nem lennének statisztikai adatok, melyek azt bizonyítják, hogy a magyarországi szociáldemokrata párt és a vele egy testben élő osztályharc alapján történt szervezkedés ma még gyer-

mekcipőben járnak — az, hogy a tömeg-sztrájkról csak olyan könnyedén határozta, mint ahogy tombolával egybekötött táncmulatságról szoktak határozni, szilárd bizonyosság a szociálista vezetők — ne haragudjanak meg ezért a kifejezésért — éretlen volta mellett, hogy a tegnap kimondott tömeg-sztrájk ott hordozza méhében a kudarcot és a sikertelenséget.

Hasonló körülmények hasonló helyzetet teremtenek, mondják bizonyos táborban; ez alól az igazság alól Magyarország sem kivétel. Fiatal, forradalmi ábrándokkal felített szervezetek esetleg kivívhatnak néhány filléri munkabérvitát, de a tömeg-sztrájk hatalmas pörölyét nem bírják megforgatni. Valahogy azt ne következtessék ebből, hogy a fejlettebb organizációk meg tudnak küzdeni egy tömeg-sztrájkjal. Szó sincs róla. A német és angol szociálista vezetők nagyon jól tudják, hogy a tömeg-sztrájk olyan kard (az ő műhelyükből való ez a hasonlat is), mely csak addig félelmetes, míg a hüvelyben van. Abban a pillanatban, mikor kihúzták, megszűnt rettegő lenni, mert nyomban kitűnik tompa volta. S ezért nem is huzzák ki ott, ahol a szervezeteknek már van valami félteni valójuk. De hiszen fölösleges az uralkodó osztály argumentumait fölvonultatni a tömeg-sztrájk ellen. Maguk a szociálisták oly meggyőző módon tudnak ellene érvelni, hogy csak kába nem hajol meg előttük.

Mit jelent ez: tömeg-sztrájk? Jelenti a munkásságnak olyan egységesség akaratát, hogy valamennyien egy időben abbahagyják a munkát. Ha tehát a tegnapi szociálista határozatnak valamilyen értelmet akarnak tulajdonítani, akkor föl kell tételeznünk, hogy e küldött-kongresszus mögött Magyarország munkássága áll. Már pedig azt föl nem tételezhetjük. A mezőgazdasági munkások — s a mi országunkban ő rájuk esik a „hangsúly” — egyáltalában nincsenek szervezve; az a néhány vérszegény

szervezet az „egyáltalában” szó értelméből nem faraghat le semmit. Az igazi munkásoknak is csak csekély hányada fölött rendelkezik a szociálista pártvezetőség; s e szervezett munkások is jórészt olyan munkások, kiknek munkaszünetelése a gazdasági életben nem sokat jelent. Az aranyművesek sztrájkolhatnak általános módon, ha a vasuti munkások és a gázgyári munkások őrhelyeiken maradnak — a tömeg-sztrájkból bizony nem fogunk megérezni semmit.

Bátran mondhatjuk tehát, hogyha a tegnap kimondott tömeg-sztrájk még a vezérektől nem remélt módon ütne be, még abban az esetben is a gazdasági életünkben beálló zavar minimális lesz. De ez a csöpp zavar nem lehet más, mint kárászéletű. A szociálisták tegnapi határozata legfőképpen abból a szempontból értékes, hogy hiteles bizonyítékot kaptunk a magyarországi szociálisták erejéről. Az a párt, mely ily könnyen dobálódzik a nagy szavakkal, nem lehet tulságosan félelmetes. De szomorúan fogunk rája nézni azok az elvtársak is, kik azt vallják, hogy a tömeg-sztrájk valamilyen „jog” kivívásában bortság; hiszen, ha a szociálisták csakugyan tömegsztrájkot akarnak rendezni — a szó szoros értelmében vett tömeg-sztrájkot — akkor ezt a tehetségüket nem valami általános szavazati jog érdekében érvényesítenék; hanem ezzel a fegyverrel egyszerűen ledölnék a kapitalista társadalmat s helyébe megépítenék a maguk társadalmát.

Nem hiszszük, hogy ilyen tömeg-sztrájk fenyegetne bennünket.

Budapest, december 7.

Minisztertanács. A képviselőház minisztertanácsai termében ma délelőtti félórakor Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, amelyen a gyöngélgedő Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter kivételével, a kabinet valamennyi tagja részt vett. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi mi-

olyan sokat fáradni a járkálással. Tudja, az igaz, hogy maga különösen ügyes személy, de mégis sok bolond kocsi jár az uton s az a motor sok szerencsétlenséget csinál. Mindennap olvasom az újságban.

— A világot sem Szabó ur — felelt az asszony. — Én nem irigylem a maga jó sorát. Hát, ha szerencsésebb, mint én, annak én csak örülök.

— Az igaz, magának olyan jó szive van Mariska. De sajnos, én csak először tapasztalhatom.

— Hát hányszor akarta volna már? — nevetett az asszony.

— Bizony elmulik felettünk az idő — sóhajtott a vak ember — és ha akarta volna, már sokszor kimutatta volna a jószágát. Vagy legalább egyszer, az egész életre.

— Már megint elülről kezdi ezeket a régi dolgokat Szabó ur.

— Hát ha nem tudok a szívemnek parancsolni. Mindenki szeretne boldog lenni s én csak akkor vagyok boldog, mikor magával lehetek.

— Ugyan mit tud szeretni rajtam? — kérdezte keserűen az asszony. — Végigfut a hideg a hátamon, ha érinti a kezem az arcomat. Hej, ha az a himlő nem jött volna! Olyan volt a képem, mint a tej s aztán az ég nem volt kékebb a szememnél. Micsoda lány lett volna belőlem.

— Akkor meg sem ismertem volna — felelte csendesen a férfi. — Én nem tudom, milyen a maga képe, én nem tudom mi a szép, mi a csunya. Csak azt érzem, hogy dobogni kezd a szívem, ha a hangját hallom. Sokszor hallgattam már a kávéházban a zenét. Én nem tudom, mit találnak rajta olyan szépet. Nincs olyan hegedű, amelyiknek a szava úgy a szívemhez szólna, mint a magáé.

— Talán bizony azt akarja ajánlani, hogy

hária mellett énekelgessek? Szép kis hárfás lányka lenne belőlem.

— Ne gonyolódjék Mariska. Nem hárfás lánynak szeretném én magát tudni, hanem az én feleségemnek. Tudja azt maga jól.

— Megpróbáltam már én azt a sort is. Az se nekem való!

— Ha nem jól választott.

— Persze magát kellett volna inkább választanom. De hát mikor úgy szeretem azt az embert.

— És szereti még most is.

— Mit tagadnám — fakadt fel egy mély sóhaj az asszony kebléből. Pedig tudom, hogy nem érdemli meg.

— Bizony, az nem törődik magával. Amióta otthagya magát pedig nagyon felvitte az isten a dolgát. Azt mondják, hogy szép asszony viseli a gondját.

— Csak olyan pletyka, nem hiszem én azt. Az igaz, hogy kaphatna rajta akárki. Olyan sima, uri keze nem volt senkinek az intézetben, mint neki, sem olyan édes beszéde.

— Tudom, tudom — mormogta a vak ember lemondólag, azzal fordította a szívét magához. Persze én csak sóhajtozni, kunyorálni tudtam, ő meg vég, jókedvű volt mindig. Ő tartott tréfiával mindnyájunkat. Könnyű volt puhának maradni a kezének is, nem dolgozott az egész nap semmit.

— Hát a zongora, az semmi? Nem munkás-embernek teremtette az isten, hanem művészeknek. Elfelejtettem az élet minden keserűségét, ha játszani hallottam. Pedig csak olyan rongyos pianínó volt otthon. Minden reggel elakadok sírva, mikor letérülök róla a port. Mert nem tudok megválni tőle, ha már elment is, aki játszott valamikor rajta.

— Szeretném összeválni, aztán tüzre tenni

azt a rongyos szerszámot, — felelt elfojtott hangon a férfi.

— A szívemet is össze kellene zúzni, mert bele van már zárva örökre a hangja annak a zongorának.

— A maga szívét rég összetörte már az az ember Akkor, mikor elhagyta.

— Jól tette, ha akadály voltam neki a művészi pályán. Nyűg voltam, lekötöttem, én a rut asszony, az én féltő szerelmemmel. Lám, azóta tudja a világ, hogy Nemes Béla milyen igazi, nagy művész, amióta megszabadult tőlem. Könnyen tehette. Az első hívó szavára velem, nem kötött más hozzá, mint az ő hívása. Örültem, hogy megtűr maga mellett. És hát én voltam az oka, hogy nem tartott sokáig boldogságom. Mert több akartam lenni neki, mint szolgálója, mert jogokat kezdtem formálni hozzá. Hát aztán ott hagyott. De pusztán a művészetért. Azt mondta, hogy én lekötöm a szárnyait. Nem asszonyért. Az hazugság. Azt csak az irigyek mondják rá, hogy a kedvese tartja ki. Szegény ő most is, de szabad. A művészetével megkeres annyit, amiből gond nélkül megélhet. Hogy nekem miért nem juttat belőle? Hát miért tenné? Tetttem én valami hasznot neki? Ha csak azt nem hálálná meg, hogy életéből egy pár évet elloptam magamnak.

Hosszu csend következett. Gondolataival volt elfoglalva mind a kettő. Végre nagyot sóhajtott a férfi s szomorúan megszólalt.

— Maga még mindig így beszél Mariska. Maga még mindig ilyen örült módon szerelmes annak az embernek az emlékébe. Pedig az magát nem szerette soha. Mert akkor nem hagyta volna el, mert akkor nem hagyta nyomorogni. — Nem is tudja, hogy milyen rossz sorban vagyok. Én nem akarok alkalmatlankodni neki. Nem akarom a szarvát mekkelni. Meccsöl-

nisztert a tanácskozáson Szierényi József államtitkár helyettesítette. A tanácskozás tárgyai folyó ügyek voltak.

Miniszterek hazaérkezése. A Budapesti Tudósító jelenti: Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter és gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszter, akik a svéd királyi pár tiszteletére Bécsben rendezett ünnepségeken a magyar kormány képviselőiben résztvettek, tegnap délután ismét Budapestre érkeztek.

A fiumei kormányzó a miniszterelnöknél. Gróf Nádkó Sándor fiumei kormányzó, aki a mai nap folyamán dr. Wekerle Sándor miniszterelnökkel több Finmét érdeklő kérdésben értekezett, ma délután rövid tartózkodásra nagyszentmiklósi birtokára utazott.

A kiegyezési törvény kiegészítése. A magyar és az osztrák kormány november hó 30-án pótszerződést kötött a kiegyezési törvény kiegészítésére. Ezt a kiegészítést szükségessé tette az a körülmény, hogy 1907 óta, vagyis amikor a kiegyezést megkötötték, Magyarország és Ausztria belépett az ipari tulajdon védelmére alakult nemzetközi unióba. A pótszerződésről szóló törvényjavaslatot a képviselőház mai ülésén terjesztette be Wekerle Sándor miniszterelnök.

A törvényjavaslat szerint a nemzetközi szerződés érvénye alatt mindaddig, míg a kiegyezés le nem jár, a két állam kölcsönös forgalmában a szabadalmi bejelentések időpontjának kiszámítása tekintetében vagy a kiegyezés 16-ik cikkének 3-ik pontja, vagy pedig az Unió szabályzatai érvényesek a szerint, amint a határidő kiszámításának egyik, vagy másik módja kedvezőbb a bejelentőre nézve. Ugyanerre az időre hatályon kívül helyezi a törvényjavaslat a kiegyezés 16-ik cikkének 4-ik pontját. A kiegyezés 17-ik cikkéhez a törvényjavaslat egy 9-ik pontot csatol, amely a védjegyek lajstromozására vonatkozik. A törvényjavaslat törvényerőre akkor emelkedik, ha úgy Ausztriának, mint Magyarországnak a nemzetközi Unióhoz való csatlakozása hatályba lép.

Küldöttség a képviselőházban. Paks község küldöttsége tisztelgett ma dr. Wekerle Sándor miniszterelnök előtt. A küldöttség arra kérte a miniszterelnököt, hogy Paks községben adóhivatalt állítsanak fel. A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy a kérdéssel már foglalkozott és kilátásba helyezte, hogy a jövő év tavaszán az adóhivatalt felállítja. A küldöttség éljenzéssel fogadta a miniszterelnök válaszát.

szem azzal, hogy szeretem tovább az emléket. Azért is hálával tartozom neki.

— Csak tegye Mariska. Neki bizony nem jut eszébe scimiiféle emlékezés magára, mikor az új asszonyt csókolja.

— Maga is ellensége neki Szabó ur. Elhiszi róla azt a csuf rágalmat.

— Ez fáj magának ugy-e? — kérdezte kárörvendve a férfi.

Az asszony nem felelt. Hangos beszélgetéssel egy új pár tartott feléjük. És az egyiknek a hangja olyan ismerős volt. A szívére szorította a kezét, hogy a járókelők meg ne hallják a zakatolását.

Két férfi jött át a téren. Kart karba öltve beszélgettek vígan. Az egyik hosszú szöke haju volt, kis göndör bajuszsal piros ajkai fölött. Vig, mosolygó arcával élénk ellentétben állott nagy fekete szemüvege. Bizonytalan lépése aztán elárulta a szomorú valót, vak volt szegény. Kisérője, akinek kariába kapaszkodott, kopott ruhája volt, míg ő kifogástalan eleganciával öltözködött.

— Igen, itt egy sorsosom árulja az ujságot? — kérdi kísérőjét s belenyúl a zsebébe, hogy megajándékozza a másik vakot.

— Köszönöm, nem kell a pénzed Nemes — utasította vissza az alamizsnát az ujságáros vak ember.

— Te vagy az Szabó? Én is megismerlek a hangodról, pedig régen nem láttuk egymást. Add a kezéd czimbora, hogy szorítsam meg, — s keztyűs kezét kinyújtotta abban az irányban, ahol a vak társának a kezét sejtette.

— Bizony jó régen elszakadtunk egymástól, — felelt az ujságáros. Neked jó sorod van azóta, ugy-e?

— Nem panaszkodhatom — nevetett vígan a kérdező.

A politika világából.

Budapest, december 7.

A költségvetést elfogadták.

A képviselőház ma befejezte a költségvetés tárgyalását. Három tärca budgetjét szavazta meg ma, köztük a honvédelmi és a pénzügyi tärca költségvetését minden megjegyzés nélkül fogadta el. Így történt aztán, hogy a honvédelmi tärczával husz percz alatt, a pénzügyivel pedig alig egy óra alatt végeztek és délután háromnegyed öt órakor Rakovszky István az elnöki székéből kijelentette, hogy véget ért a sürgösségi szakasz hatálya, s hogy ennek következtében ezután ismét normális ülések lesznek.

A költségvetést szerdán, november tizen-nyolcadikán kezdte tárgyalni a képviselőház, de már nyolcz nap mulva, november huszonhetedikén, a sürgösség kimondásával nyolcz órára terjesztette ki a tárgyalási időt. Már az első meghosszabbított ülésen befejezték a költségvetés általános vitáját és további nyolcz ülésen elintézték az egész jövő évi budgetet. A sürgösség tehát a kormány szempontjából teljesen bevált, mert lehetővé tette azt, amire a koronázás óta csak négyszer volt eset, hogy t. i.: a költségvetést indemnitás nélkül intézték el. Wekerle Sándor miniszterelnök ma már be is nyújtotta a fölhatalmazási javaslatot, amelyet szerdán tárgyalás alá vesz a pénzügyi bizottság és pénteken már a képviselőház napirendjén lesz. Közben szerdán és csütörtökön a képviselőház elintézi azokat az apróbb törvényjavaslatokat, amelyek részben már régebbi idő óta elő vannak készítve tárgyalásra, részben pedig záros határidőhöz vannak kötve. Egyelőre ezt a hat törvényjavaslatot és jelentést tüzte napirendre a Ház: A magyar szent korona országainak az ipari tulajdon védelmére alakult nemzetközi Unio kötelékébe való belépésről szóló törvényjavaslatot; a német birodalommal az ipari tulajdonjogok kölcsönös oltalma iránt 1908. évi november hó 17-én kötött egyezmény

becikkelyezéséről a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatát; az iparban alkalmazott nők éjjeli munkájának tilalma iránt Bernben 1906. évi szeptember hó 26-án kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatát; a m. kir. honvédség részére megrendelt ismétlő-puskák beszerzéséről felmerült költségek fedezéséről szóló törvényjavaslat, mely fel volt ugyan véve a napirendbe, de miután a sürgösség ezen törvényjavaslatra ki nem mondatott, nem tárgyalatott; az állami számvitelről szóló 1897. évi XX. t.-cz. 85. §-ának módosításáról a miniszterelnök törvényjavaslatát; a pestis és kolera ellen való védekezés tárgyában Párisban 1903. december 3-án kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről a belügyminiszter törvényjavaslatát; Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyei Kiskunmajsai községhez tartozó Mérges pusztának Csongrád vármegyébe történt átkebelezése tárgyában a belügyminiszter jelentése.

Ezen a hat javaslaton és az appropriációkn kívül még a kiegyezés módosításáról szóló törvényjavaslat kerül tárgyalásra, úgy hogy a képviselőház előreláthatólag szombatig befejezi tanácskozásait. Szombaton még ülést tart a főrendiház is, amelynek üzenetét átvéve, ugyanezen a napon megkezdji a képviselőház karácsonyi szünetét. A szünetet egyelőre január huszadikáig tervezik.

Tárgyalások a fuzióról.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma este tíz órakor titkára, dr. Bárczy István kíséretében Bécsbe utazott, ahonnan holnap délután öt órakor szándékozik visszatérni. A miniszterelnöknek ezt a bécsi utját a költségvetés tárgyalásának gyors befejezésével hozták összefüggésbe, azt mondván, hogy előterjesztést tesz a királynak a parlament további munkarendjéről. Ennek a további munkarendnek legfontosabb pontja azonban a választói reform tárgyalása, ami viszont igen szoros kapcsolatban áll a fuzió kérdésével, amely pedig a bank-kérdés rendezése nélkül meg nem oldható, így tehát végeredményben a miniszterelnök bécsi utja a bank ügyével van összefüggésben.

Ezt a kérdést ma délelben minisztertanácsban tárgyalta a kormány, miután gróf Andrássy Gyula és gróf Zichy miniszterek tegnap visszaérkeztek Bécsből, ahol egyrészt a magyar kormányt képviselték a svéd király tiszteletére rendezett ünnepségeken, másrészt pedig éppen a bank ügyében tanácskozást folytattak az illetékes tényezőkkel. A kormány ugyanis ara törekszik, hogy a választói reformnak bizottsági tárgyalása előtt a fuzió megtörténjék, tehát a bank dolgában olyan döntésnek kell történnie, amelyet a függetlenségi párt elfogad.

Magáról a fuzióról két verzió kering. Az egyik szerint csak az alkotmánypárt egyesül a függetlenségi párttal, s így az új pártalakulás liberális jellegű lesz, a másik híresztelés azonban azt mondja, hogy gróf Apponyi Albertnek legutóbbi beszéde a néppártot teljesen kielégítette, s így a fuzió a néppárt bevonásával konzervatív alapon fog végbemenni. A bankkérdés megoldásának különböző terveit már ismertettük és valószínű, hogy a fuzió publikálása az ujévi beszédekben történik meg.

A fuzióval volt különben összefüggésben az a tanácskozás is, amelyet ma délután folytatott dr. Wekerle Sándor miniszterelnök gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli miniszterrel és Rakovszky Istvánnal, a képviselőház alelnökével, a néppárt két vezérével.

— Nem kell az utcásarkon töltened a telet.

— Látogass el néha hozzám pajtás, szívesen látlak bármikor. Meg, lásd, elfogadhatnád tölem kölcsönkép ezt a kis pénzt, s egy összegyűrt bankót akart az ujságáros kezébe csusztatni. Az visszatolta a pénzt s közben keze megérintett egy finom, sima botot.

— Micsoda finom botod van, — szölt irigykedve s mind két kezével simogatni kezdte a pálczát. Ennek bizonyára ezüst a vége. Milyen vékony, mégis milyen erős, nehéz. Drága volt ugy-e?

— Nem tudom én pajtás — felelt az vígan. — Nem én vettem. Aki adta, annak semmi sem drága, van elég pénze.

— Hát igaz az, amit beszélnek, Nemes. Ne haragudj érte, de azt hallottam, hogy ott hagyta Mariskát, s hogy valami gazdag asszony viseli a gondodat.

— Olyanformán van a dolog. Hát csak látogass el hozzám, majd szívesen látunk. Micsoda ebédet csapunk! A barátom is szívesen lát, ne félj. Ebéd után majd játszok neki egy szonátát, s akkor leveszem egészen a lábáról. Van néhány ruhám is, kicsit kihíztam belőlük, azt is elhozhatod magadnak. Mariskának is küldenék valamit, ha tudnám, hol van. Annyi pénzem van, hogy el sem tudom költeni. Hát csak ne felelkezz meg ellátogatni hozzám.

Már elhangzott a távozóknak régen a lépte, s az utcásarkon szóltanul állott a vak asszony, meg a vak ember. Mindegyik a másikat várta, hogy megcsófoljon. Végre az asszony törte meg a csendet.

— Dél felé jár az idő, Károly. Ha haza akar menni, elkisérem. És ha feleségének akar, hát ott is maradok.

És a két vak csendesen megindult a szűk utcákon.

A kiszivárgó hírek szerint gróf Zichy Aladár abban az esetben, ha a néppárt nem venne részt a fuzióban, kilép a pártból és megmarad a kormányban.

A t. Házból.

I. Gyorsan elvégezve.

Olyan hideg volt ez a hétfői reggel, hogy még csak vitatkozni se lehetett felőle, pedig nem is Nagy György mondta, hogy hideg van. A nevezetes balpárti vezéregyéniségnek tudniillik taktikájához tartozik, hogy kijelenti: „Ezt én így állítom és állításomat feltétlenül fenntartom.” Eképpen, ha Nagy György azt mondja, hogy egy felemelt békelétszámba helyezett hadtest több emberből áll, mint a monarchia egész armádiája és Wekerle szerényen kétségbevonja, Nagy György akkor is ragaszkodik a maga igazához: „Ez így van, mert én így mondtam.” A hideget azonban nem is kellett se czáfolni, se megerősíteni. Fagyott verebek fetrengtek a parlament előtt a zuzmarás téren. A tiszta levegő olyan átlátszó volt, hogy a budai oldal úgy tűnt fel, mintha közelebb jött volna.

A képviselők igen gyéren érkeztek. Justh Gyula is elmaradt és helyette az elnöki hivatalban Návay Lajos konferált a napirend iránt az érdeklődőkkel.

Az ülés megnyitásakor mindössze tizenötön voltak a közöttük hat nemzetiségi, nyolcz magyar és egy rég kikeresztelkedett izraelita.

— Az üzlet egészen jól megy, — szolt Günther Antal, az igazságügyminiszter, akinek a tárczája napirendre volt tűzve. — Nagyon szép kilátásaim vannak és a finom jogászok, a nagy ügyvédek nincsenek itt.

— Nagy Dezső! — harsogja a jegyző.

— Azaz, hogy egy nagy van, — korigálja a dolgot Günther Antal, — mivel a szónok Nagy Dezső erősen neki készülődött az igazságügyi tárczához.

Sőt ugyanez a Nagy Dezső részletesen belemélyedt a tárgyba mindenféle írásbirósági ügyek és tyukpercek kezelési módjait bírálgatva, az egész bírósági eljárást apróra szétszedve, ugyannyira, hogy még az se tetszett neki, hogy a kuriai ítéleteket a kuriai bíróság elnökének kell aláírnia.

— Talán a sóhivatalnál irassák alá? — kérdezte kíváncsian a miniszter. (De csak úgy befelé magában kérdezte, kifelé ellenben bölintgattott: „majd segítünk rajta, lelkem, csak menjünk tovább.”)

Tovább is ment, míg egyszerre a döbbenet akasztotta meg a hallgatók lélekzését. Nagy Dezső sürgette az összes fővárosi írásbiróságok központosítását és hogy erre a czélra egy külön írásbirósági palotát emeljenek, még pedig...

— A Józsefvárosban? — vibrált a kérdés a mosolygó arcokon.

— Az új épületet a Lipótvárosban kell építeni, — végezte be a mondatot lesújtóan Nagy Dezső.

Miféle ügy lesz még ebből, ki tudná megmondani! A Józsefváros képviselője, aki amikor egy új középületet indítványoz, annak helyéül nem a maga kerületét ajánlja, hanem a Sándor Pálét. Mennyire kihasználják ezt ellene a józsefvárosiak, akiknek egyik jelöltje Dalmácia viszszaadását is azért portálta, hogy azt majdan közvetlen a Józsefvároshoz forrasztják. (Avagy csak taktika az egész. Hadd határozzák el az épületet, szavazzák meg rá a pénzt, majd aztán elkaparintja a Józsefváros, amelyik argumentálni fog azzal, hogy az ő képviselőjétől származik a gondolat, tehát a Józsefvárost illeti az új épület.)

Sokat aztán nem vitatkoztak. Pop Cs. István, aki nemzetiségi szempontokat tudott összeróni az igazságügy lombos fájából, nem számított különösebb érdeklődésre. Giesswein Sándor ellenben elővette a pornografiát és ezzel egy meztelen lovat adott a miniszter alá. Günther Antal nyomban fel is ült a lóra és belovagolt az egész sajtóügybe, amelyet tavasszal meg fogunk reformálni, így szolt a miniszter és miután minden egyéb felvetett kérdésre is reflektált, a Ház megszavazta a költségvetést, előbb általánosságban és pár perc múlva részleteiben is.

— Ezt ugyan gyorsan elvégeztük, — szolt Hock János. — De pardon, egy perczre kimegyek, mert az is gazember, aki máskor libamáját eszik reggelire.

Igy szolt János, a főpap és cselekedék aképpen, amiként beszéle, abban a pillanatban, amikor az elnök azt mondta, hogy következik a honvédelmi tárcza költségvetésének a tárgyalása.

Aztán Hock János visszajött és abban a pillanatban ült le, amidőn Návay Lajos kihirdette:

— Következik a pénzügyminiszteri tárcza költségvetésének a tárgyalása.

Hock János hangos derültséget kelte kiáltott fel magamegleledkezetten:

— Mi az? Amig én kiszaladtam, az alatt ti itt megszavaztatok az egész honvédelmet?

— Igen, ezt tettük.

— Na hát, annyit is ér az! — vélte Hock János, de szintén csak bévül.

Mert máskülönbén igazán senki se vehette rossz néven, hogy a parlament sietve és gyorsan végeztet a költségvetéssel. Ez egyszer igazán őszinte képét tükrözteti vissza a tanácskozáskor a jelenlegi parlamentnek. Csak czimek vannak és sémák, továbbá mandátumok és emberek. Tartalomról gondoskodik a kormány és akinek valami mondani valója van, az elmondja külön és bizalmasan az illetékes miniszternek.

II. Nincs már esti ülés.

Olyan gyorsan szaladtak aztán, hogy elhez képest a távirati stílus obstrukciónak tűnne fel. A pénzügyi tárczát már a nappali ülésen eláltalánosították és amikor estére megint fényesen kivilágították a parlamentet, már csak azért jöttek, hogy tessék-lássék, hátha a részletes vitánál akad egy-két szónok, aztán meg kíváncsiak voltak, hogy miképpen intéződik el a Molnár Viktor, Somogyi Aladár-féle affaire, amiben az van, hogy Molnár Viktor, az államtitkár írta Somogyinak, a képviselőnek, hogy aki neki róla panamás információt adott egy hölgy protegalásával kapcsolatban, az hazudott. A segédek pontosan meg is jelentek és megírták a jegyzőkönyvet békésen. És az operai ügyek tovább folynak, ámbár Somogyi Aladárnak most nem lesz párbaja.

Pár ur smokingban jött. Holott sehová se mennék. Csak amióta egy Esterházy és egy Apponyi úgy jelent meg az esti ülésen, hogy innen vacsorára mehessen, azóta többen öltöznek smokingba, hadd higgye a szép karzat, hogy ők is grófok.

A hölgytársaság nyugtalanul tekintett le a köröndbe. Észre kellett venni, hogy a képviselők nagy sietségben vannak és Leszkay, a ház-nagy a kulcsokat csörgeti, a jegyzők a kalamárisokat rakosgatják, Wekerle egy papirpaksamétát lenget, miként a vendéglős a szalvétát:

— Gyerünk... gyerünk...

Pár szónok úgy kapkodja a szót, mintha attól félne, hogy felfordítják előtte az asztalt. Az étlapokat már el is vitték és a szerdára való irogatják. Itt mindjárt nem lesz semmi: az egész

jövő évi költségvetés, a pénzügyminiszterivel együtt meg van szavazva. Wekerle feláll és hirtelen benyújtja az appropriációt.

Wekerle benyújtotta az appropriációt és megbeszélte, hogy holnap, mert az Boldogaszony szeplőtlen fogantatásának a napja, ne legyen ülés és hogy szerdán megcsinálják az appropriációt is, amit annyit jelent, hogy a kormánynak meghatalmazást adnak, hogy el is költse az azt a pénzt, amit a képviselőház nem annyira szívesen, mint gyorsan megszavazott.

Igy, de éppen így öt óraker az esti ülés be is végződött. Vége a látványosságnak, a dunaparti palota fényes kivilágításának, a budapesti esti potya helynek.

... A képviselők elszélednek. Már a vilánylángok is sorra kialusznak... Már a piros szőnyegeket felszedegetik és a gyufatartókat letárazzák.

A szolgák éppen egy pamlagot akarnak felfordítani, amikor észreveszik, hogy van rajta valami. Mi az? Egy halványkék gömbölyűség van rajta: egy kis hölgy.

— Naccsága kérem, naccsága, — szolítgatják. — Tán rosszul tetszik lenni.

A gömbölyűség megszólal:

— Nem... De egy képviselő ur, egy hosszú, szőke, egy czvikkeres ide randevuzott engem este kilenczre...

— Jaj, naccsád, már nincsen. A képviselő urak már mind elmentek.

A hölgy haragosan ugrott fölpra:

— Ugy? Elmentek? Na hát, ha elmentek, akkor mondja meg annak a hosszú szökének, hogy ő nekem pepita...

— Pepita? — kérdezik az emberek. — Mi az, naccsád kérem.

— Az snassz! — visit a gömbölyűded.

— Akkor tessék ám hamar távozni, — enunziálták a véghatározatot. — Mert a képviselő urakról nekünk nem szabad azt hallani, hogy snassz.

... Aztán tovább rakosgattak, majd összeszámolták, hogy mennyi gyűlt a b. u. é. k. ivekre.

Nagyon pepitán festettek az ivek mellett a pénzek.

Budapest, december 7.

A felhatalmazási törvényjavaslat. Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőház ülésén ma délután beferiesztette az 1909-ik évre szóló költségvetési felhatalmazó törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat első szakasza szerint az 1909 évre a Magyar Szent Korona országainak rendes kiadásai 1.343.609.342 koronában, átmeneti kiadásai 49.057.011 koronában, beruházási kiadásai pedig 163.063.554 koronában állapítottak meg. A kiadások összege tehát 1.555.729.907 korona. Ezzel szemben a rendes bevételek összege 1.393.785.695 koronában, a rendkívüli bevételek 161.992.281 koronában állapítatik meg.

A költségvetés mérlege tehát a következő:

Összes bevételek	... 1.555.777.976 K
Összes kiadások	... 1.555.729.907 ..

Pénztári maradvány tehát 48.069 K

mely összeg a pénztári készletek gyarapítására fordítandó.

A törvényjavaslat második szakasza a bevételek és kiadások részleteit, tehát az egész költségvetést tartalmazza fejezetek, czimek és rovatok szerint. A 5—12. szakaszok a felhatalmazási törvény kapcsán szükséges intézkedések megtételére hatalmazza fel a kormányt. Ezek szerint a képviselőház felhatalmazza a kormányt az összes adók, díjak és illetékek, vámok és állami jövedelmek bevételeire az 1909-ik esztendőben. Felhatalmazza a törvényjavaslat a pénzügyminisztert, hogy a vasuti beruházásokra és az egyes tárczák keretébe tartozó egyéb beruházások fedezéséhez a járadék-kötvények értékesítésének lebonyolításáig átmeneti művelet útján fedezhesse a szükséges három és fél millió koronás összeget. Szükség esetén pedig értékesíthesse azokat a 48 millió arany forint névértékű négyszázalékos járadékkötvényeket, amelyek az 1892-ik évi XXI. t.-cz. alapján valutarend-

zsi cselekedetekre lettek volna kibocsáthatók, mindezek azonban még nem bocsáttattak ki s végül, hogy a műveletek költségeit a négyezredes magyar koronajáradék-kölcsön előirányzott kamatszükségleteire számolhassa el. A kormány fölhatalmaztatik, hogy az 1904. évi XIV. t.-cz. alapján előirányzott hitelszög fel nem használta részzeit az 1909. évben felhasználhassa. Végül hatályon kívül helyezi a törvényjavaslat az 1898. évi XXI. t.-cz. 2-ik szakaszának azt a rendelkezését, hogy az országos betegápolási pótdadó az egyenes állami adók három százalékát meg nem haladhatja s a betegápolási pótdadó kulcsát 1909. évre öt százalékban állapítja meg. Hatályon kívül helyezi a törvényjavaslat az 1884. évi IV. t.-cz.-nek azt a rendelkezését, hogy a helyi érdekű vasutak segelezése címén az állami költségvetés évenként 600.000 koronánál nagyobb összeggel nem terhelhető meg.

Hentaller Lajos a mentelmi bizottsághoz. A képviselőház mentelmi bizottsága a napokban foglalkozott Hentaller Lajos országgyűlési képviselőnek kiadatása ügyével, akit Vörösmarty László által ellene indított becsületsértési perben kértek ki. A bizottság tudvalevőleg úgy határozott, hogy politikai zaklatást látván fennforogni, a képviselőháznak azt javasolja, hogy Hentallert ne adják ki. Hentaller Lajos most levelet intézett Justh Gyulához, a képviselőház elnökéhez, amelyben kéri, hasson oda, hogy a képviselőház mentelmi jogát a bizottság javaslatának mellőzésével fűgessze fel, mert helyt akar állani állításaiért és nem szeretné, ha azt mondanák, hogy a mentelmi jog védelme alatt akar kibújni a sajtóper alól.

Részleges adatgyűjtés. A központi statisztikai hivatal a belügyminiszter rendelkezéséhez képest az ország különböző vidékein fekvő egyes községekben részleges statisztikai adatgyűjtést fogantatosított. Ezt az adatgyűjtést egyes lapok tévesen úgy kommentálják, mintha a belügyminiszter általános országos statisztikai összeírást tervezne azzal a céllal, hogy esetleg javaslata alapveit az új összeírás eredményéhez képest módosítsa. Ez a magyarázat teljesen téves. A belügyminiszter nem tervez új országos statisztikai összeírást, amely a Ház előtt fekvő választójogi reform elintézésének elődázásával volna egyértelmű. A statisztikai hivatalnak ez a részleges adatgyűjtése csak arra szolgál, hogy a belügyminiszter némely, az eddigi eszmecserékben felmerült megoldási tervek megvilágítására szolgáló adatokkal rendelkezze.

A románok akciója. A román nemzeti párt végrehajtó bizottsága tegnap értekezletet tartott, melyről a következő kommuniké adták ki:

A román nemzeti párt végrehajtó bizottsága december hó 6-án tartott ülésében tárgyalás vette a napirenden lévő összes politikai kérdéseket és megbeszélte az általános politikai helyzetet. Ennek során konstatálták, hogy egy a választói reformjavaslat, valamint az egész mai kormányzati rendszer, mely a román nép politikai érvényesülésének és fejlődésének minden terepét újat kívánja állítani, a leghevesebb küzdelmet hívja ki. Ennek következtében a végrehajtó bizottság, felbátorítva a legutóbb tartott népgyűléseken szolidárisan megnyilatkozott népkarát által is, elhatározta, hogy a választói reformra vonatkozó törvényjavaslat elleni küzdelmet nagy arányban folytatni fogja. A részletesen megállapított akcióterv során a bizottság elhatározta a nemzeti konferenciának megtartását és annak előkészítésére bizottságot küldött ki.

A képviselőházban feltűnt, hogy a nemzetiségiek közül senki sem szólalt fel sem a honvédelmi, sem a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalásánál. Egy előkelő román nemzetiségi képviselő erre nézve kijelentette, hogy ez szándékosan történt. A nemzetiségiek a költségvetési vitában minden egyes tárca felől felszóltak és ők képviselték tulajdonképpen az ellenzékét, ma ezt nem tették, hogy kézzelfoghatóvá tegyék, hogy nélkülük ugyszólván teljesen ellenzék nélkül marad a parlament.

A bihari mandátum. A bihari kerületben a választási mozgalom mind élesebb arányokat ölt. Három jelölt küzd a mandátumért: Nádányi függetlenségi párti és Tarján szocialdemokrata-párti jelöltökön kívül fellépett dr. Rigó Loránt, Rigó Ferenc volt képviselő fia is, aki balpárti programmal lépett fel. A balpárt jelöltje, gróf Festetich Pál annak következtében visszalépett, nehogy az egyesült ellenzék ereje szétforgácsoltassék. Molnár Jenő és Nagy György képviselők a balpárt megbízásából most a kerületben időznek, hogy Rigó jelöltségét támogassák.

Három tárca egy napra.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, december 7.

A tisztelt Ház, miután tíz napon keresztül délelőtt, délután buzgón görnyedezett a budgetvita terhe alatt, ma egy erőlyes nekilendüléssel egyszerre három tárca-költségvetéssel végzett s véglegesen lerázta magáról az egész költségvetést. Rövid, pár szavas generál-debatte után gyorsvonatsebességgel nyargaltak keresztül az igazságügyi, pénzügyi és honvédelmi tárca egyes tételein. Az igazságügyi tárca vitájában Nagy Dezső fejtegette az igazságügyi kormányzás hiányait, Giesswein Sándor a pornográfia ellen támadt, Pop-Csicsó István nemzetiségi szempontból gyakorolt kritikát. Günther Antal minden felszólalásra kimerítően válaszolt s beszédében főleg a pornográfus irodalommal és a bírói szervezet kérdéseivel foglalkozott.

A honvédelmi tárcaának mindössze husz perc jutott. Ehhez csak Somsich Tihamér gróf mondott egynéhány perces beszédet.

Még délelőtti sor került az utolsó tárcaára: a pénzügyi budgetre is. Ezt Hoitsy Pál ajánlotta elfogadásra. Zakariás János a függetlenségi párt nevében az önálló bank mellett szólalt föl, Máthé László a naményi hid-vámmentesítést kérte a minisztertől.

A délutáni ülésen, miután általánosságban elfogadták a pénzügyi tárcaát, a részletekhez Bernáth Béla szólt, aki határozati javaslatot nyújtott be a boritaladó eltörléséről. Wekerle azonnal válaszolt azzal, hogy a boritaladót ez idő szerint még eltörleni nem lehet, ez különben sem javítana a bortermelők helyzetén.

A tárca költségvetését ezzel részleteiben is elfogadták.

Ezután már csak bizottsági és elnöki előterjesztések következtek s az ülés még öt óra előtt véget ért.

A legközelebbi ülés idejét — a holnapi ünnepre való tekintettel — holnaputánra tűzték ki. És ezzel a képviselőházi tárgyalások a délelőtti ülésekre korlátozva, visszatértek rendes medrükbe, mert a költségvetés betetőzésével a sürgősségi rendszabályok természetesen hatályukat veszítették.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Délelőtt.

— Kezdődött tíz órakor. —

Elnök: Návay Lajos.

Jegyzők: Hammersberg László és Raisz Aladár. Az elnök: Megnyitja az ülést. Az igazságügyi tárca költségvetése van napirenden.

Az igazságügyi költségvetés.

Nagy Dezső: A készülő polgári perrendtartásról és azokról a reformokról beszél, amelyeket az új rendtartással egybefüggően meg kell alkotni. A bírói hivatást meg kell szabadítani a bürokratikus teendőkötől, úgy a létszámot is apasztani lehet. A bíróságnak más hivatása nem lehet, mint az ítékezés. Angliában ötszáz bíró van, nálunk kétezeröttszáz. Sürgösi a fővárosi járásbírók középpontosítását; az új épületet a Lipótvárosban kell megépíteni. Szükség van az új ügyvédi rendtartás elkészítésére is. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Pop-Csicsó István: Részletesen kifejti az okokat, amikért bizalmatlan az igazságügyi kormány iránt. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés.)

Giesswein Sándor: A politikai sajtószabadságot nagyrabecsüli; korlátia csak az lehet, hogy felség-sértést és hazárulást ne kövessen el. De etikai korlátai is vannak a sajtónak; ezek azt jelentik, hogy a sajtó működése és hatása nem sértheti a nemzeti kultúra érdekeit. Párisban van egy sajtóságos irodalom, amely nem Franciaország számára, hanem a Balkánnak készül. Ennek a pornográf irodalomnak a fogyasztói vagyunk mi magyarok. Nálunk is föl-

burjánzott már az ilyen „műfaj.“ Örvendetes, hogy már a társadalom is megmozdult e szomorú tünet ellen. Nem lehet megtűrni, hogy a sajtó egyes organumai a nép széles rétegében lerontsák az erkölcsi érzületet. Reméli, hogy az igazságügyminiszter meg fogja találni a módját, hogy nemzeti becsületünkkel megoltalmazza. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés.)

Günther Antal igazságügyminiszter válaszol az egyes felszólalásokra. Jól esett az a bizalom, amely iránta meggyilvánult, mert oly támadásoknak volt kitéve a Házon kívül, amelyek nem tiszta forrásból eredtek. A polgári törvénykönyv tervezetének második szövege a jövő évben elkészül, úgy hogy rövid idő alatt megalkothatjuk a magyar törvénykönyvet. (Helyeslés.) A perrendtartás reformja törvénykezésünk egész belvilágát át fogja alakítani s akkor megszűnnek a bírósági bajok, melyeket Nagy Dezső említett.

Tény, hogy Magyarországon rendkívül nagy a bírói testület, míg Angliában meglepően csekély. A gazdasági élet rendezettsége okozza, hogy csak azokat a pereket viszik Angliában bíró elé, amelyek kétes jogkérdést tartalmaznak. A francziák is olcsóbban bíraskodnak mint mi, igazságügyi költségük 39 millió korona, a miénk viszont 55 millió koronát tesz. Ez az állapot tarthatatlan. Rövid idő alatt meg szándékozik teremteni a bírói szervezetet, czéja az, hogy gyorsabban, kevesebb költséggel és kevesebb létszámmal legyen intézhető a jogszolgáltatás. Régi ideáit, melyek a bírói függetlenség kiépítésére s a bírói szervezet megalkotására vonatkoznak, a miniszteri székben meg akarja valósítani. (Helyeslés.) A tömeges időzés rendszerét meg fogja szüntetni. (Élénk helyeslés.)

A legnagyobb eredményt a közvetlenség behozatalától várja az összes alsófokokon, amelyek a néppel érintkeznek. A középponti budapesti járásbíró-ság megépítésére már a jövő évben megteszi a kezdő lépéseket s foglalkozik az ügyvédi rendtartás reformjával is. Pop-Csicsónak azt feleli, hogy bírói ítéletet kritizálni nem illő, nem helyes dolog s erre a képviselői állás sem jogosít fel.

Pop-Csicsó István: A néppárt is azt tette!

Günther Antal igazságügyminiszter: Az izgatási perekről csak azt mondhatja, hogy ha izgatás nem lesz, az ügyészségek nem fognak izgatási pert indítani. (Helyeslés.) A pornográfus irodalom kérdésével kapcsolatban kijelenti, hogy a sajtóreformot már a tavasszal elő kívánja terjeszteni. Kijelenti, hogy még nem foglalt állást a tervezettel szemben, amely egyébként a minisztériumban már készen van. A törvényjavaslat alkalmas lesz a sajtószabadság megvédésére, viszont a visszaélést elkövető organumok gyors, erős megfenyítésére. A pornográfusok a sajtószabadság védelme alá helyezni, téves megítélése volna a szabadságnak; azok az iratok a kloákába valók. A királyi ügyészségeket arra utasította, hogy a pornográf-iratokat, mint fajtalanság terjesztőit kezelje s kiállítók ellen is indítsanak pert a járásbíró-ság előtt. (Helyeslés.) Angliában a pornográf irókat schonnai csavargóknak tekintik. (Zajos helyeslés.) A reformban azokat a vállalkozókat fogja sújtani, akik szerencsétlen, elzúllott irókat használják ki üzelmek czéljaira. (Élénk helyeslés.) Kijelenti még, hogy a patronázs intézményét melegen támogatja s a fiatal bünösök megmentésére mindent meg fog tenni. Elfogadásra ajánlja a tételt. (Zajos helyeslés, éljen-zés és taps.)

A Ház a tételt elfogadja.

A kézdívásárhelyi törvényszék építése címén Ráth Endre kevesli a fölvetett 30.000 koronát.

Günther Antal igazságügyminiszter kijelenti, hogy 1910-ben megépített az új palotát.

A bányabíró-ságok tételénél Csitáry Béla az új bányatörvény meghozatalát sürgeti.

Günther Antal igazságügyminiszter kijelenti, hogy ez a reform is a legsürgősebbek közé tartozik, ennél fogva a javaslat minél előbb a Ház elé fog kerülni.

A tárca költségvetésének több tételét megsavazzák.

Következik a honvédelmi költségvetés tárgyalása.

A honvédelmi költségvetés.

Gróf Semsey László rövid beszédben elfogadásra ajánlja a költségvetést, mely a tavalyival egyezik, mivel a honvédségnél semmi lényeges reformot nem terveznek.

Főkiáltások: Hát a honvédség?

Gróf Somsich Tihamér: A sorsház eltörlését sürgeti s kívánja, hogy az utolsó fegyvergyakorlatokat ne a honvédségnél teljesítsék.

A Ház a költségvetést részleteiben is elfogadja. Szünet után áttér a Ház a pénzügyi tárca költségvetésének tárgyalására.

A pénzügyi költségvetés.

Hoitsy Pál előadó ismerteti és elfogadásra ajánlja a költségvetést.

Zakariás János: Az önálló nemzeti bank föllállítását sürgeti. Ő és igen sokan a pártban csak úgy bizhatnak a miniszterelnökben, ha a kormány komolyan akarja az önálló bankot. Abban a reményben fogadja el a költségvetést, hogy 1911-ben a külön

bankot fölléltják s az osztrák és magyar bank szabadalmát többé nem újítják meg. (Élénk helyeslés a függetlenségi pártan.) A tisztviselői pragmatika megalkotását sürgeti, ami becsületbeli ügye a függetlenségi pártnak. A tisztviselői lakbérékről beszél.

Az elnök figyelmezteti a szót, hogy ez nem tartozik a tárgyhöz.

Gróf Batthyány Tivadar: Egy szónok van; ezt sem akarjuk meghallgatni?

Zakariás János: A tárca tele van lakbér-tételekkel; ez a tárgy idetartozik.

Gróf Batthyány Tivadar: Természetesen, ez idetartozik! Halljuk!

Az elnök: Kérem, én vezetem a tanácskozást. (Gróf Batthyány Tivadar indultosan fölgyrik, Wekerle miniszterelnökhöz siet, panaszkodik neki, aztán siet a teremből.)

Máté László a naményi hidnak vámentességét kér.

Az elnök délután 2 órakor az ülés folytatását délután 4 órára halasztja.

Délután.

— Kezdeté négy órakor. —

Elnök Rakovszky István.

Az ülés megnyitása után a Ház általánosságban elfogadja a pénzügyi tárca költségvetését

A részletes tárgyalás során

A borítal adó tételénél

Bernáth Béla kifejti, hogy a szőlősgazdák két év előtti kongresszusán a borítaladó leszállítását kérték. Azóta annyira rosszabbodott a helyzet, hogy a borítaladó teljes elengedését kérik. Ezt a kérést, tekintettel a bortermelés válságos helyzetére, teljes mértékben indokoltnak látja s ezért határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a Ház utasítsa a pénzügyminisztert arra, hogy a borítaladó teljes eltörlésére tegyen javaslatot.

Wekerle Sándor: A borítaladóról szóló törvényt ő is módosítandónak tartja, mert ez az adó szinte elviselhetetlenül nagy. De annak az eltörlése nem volna olyan panacea, amely megjavítaná a bor értékét. A borítaladó rögtönös eltörléséről nem is lehet szó, mert ez nemcsak husz millió jövedelmet jelent az államnak, hanem fontossággal bír a városok háztartásában is. Ezt a kérdést nagy körültekintéssel kell kezelni, mert a költségvetés realitása is erősen érdekelve van.

A Ház a tételt elfogadja, Bernáth határozati javaslatát elveti; azután tárgyalja a pénzügyi tárca költségvetésének hátralevő tételeit is.

Wekerle Sándor előterjeszti az appropriációs törvényjavaslatot.

A törvényjavaslatot a megfelelő bizottságokhoz utasítja.

Brázay Zoltán beterjeszti a közgazdasági bizottság jelentését a Német birodalommal az ipari tulajdonjogok kölcsönös oltalmára 1908. november 7-én kötött egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Előterjeszti ezután a közgazdasági bizottság jelentését a nemzetközi ipari tulajdonjog védő Unióba való belépésünk beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslatról.

Beterjeszti még az igazságügyi bizottság jelentését is; a bizottság a nemzetközi ipari tulajdonvédő Unióba való belépéséről szóló törvényjavaslatot szintén tárgyalás alá vette s a maga részéről hozzájárult. Kéri a Házat, méltóztassék a javaslatok sürgős napirendre tűzéséről gondoskodni. A sürgős napirendre való tűzést a házszabályok tizenegyedik szakasza értelmében kéri, három nap és az osztályok mellőzésével, tekintettel arra, hogy a törvényjavaslatok nemzetközi egyezményeket, szerződéseket tartalmaznak és ezeknek a törvényhozás által való ratifikálása és a külföldi államokkal való kieserlése jannár 1-ig feltétlenül szükséges. (Helyeslés.)

Elnök: Méltóztassék az előadó ur azon javaslatához hozzájárulni, hogy ezek a három nap mellőzésével a legközelebbi ülés napirendjére kitűzessenek, igen vagy nem? (Igen!) Ha igen, akkor ez a napirend megállapításánál figyelembe fog vétetni és a legközelebbi ülés napirendjére fognak kitűzteni.

Ezzel egyetemesen a háznak azon határozata, hogy sürgősséggel tárgyalja a költségvetést megszünt és javaslatot kívánok tenni a legközelebbi ülés idejére és napirendjére nézve.

A napirendjavaslat szerint a képviselőház, tekintettel a holnapi ünnepre, legközelebbi ülését holnapután, szerdán, 1908. december 9-én délelőtt 10 órakor tartsa, ennek napirendje legyen az elnöki előterjesztések és irományok bemutatása, az indítvány- és interpellációs könyvek felolvasása, hat kisebb törvényjavaslat tárgyalása, köztük a Brázay által előterjesztett két törvényjavaslat.

A Ház ezt az előterjesztést is elfogadta.

Elnök: Most a jegyzőkönyvet fogjuk hitelesíteni és kérem annak felolvasását.

Dudits Endre jegyző (olvassa az ülés jegyzőkönyvét.)

Elnök: Van valakinek észrevétele a jegyzőkönyv hitelesítése ellen? Igen vagy nem? (Nem!) Ha nincs, akkor hitelesítettnek jelentem ki. Az ülést bezárom.

Az ülés vége 4 óra 55 perczkor.

Budapest, december 7.

Komjáthy Béla programbeszéde. A balpárt, amely a múlt héten formálisan megalakult Szigetvárott, erősen küzd Komjáthy Béla győzelméért. Budapestről vasárnapra négy ellenzéki képviselő érkezett le Szigetvárra Komjáthy támogatására: Bartha Ödön, Bródy Ernő, Benedek János és Hoffmann Ottó. Bozók Árpád, Pillys István és Nagy György ma utaznak le. A népgyűlés, amelyen Komjáthy programbeszédét elmondotta, délelőtt tizenegy órakor kezdődött. Varga Dezső, darányi református lelkész, a balpárt elnöke, nyitotta meg a népgyűlést. Nyomban utána Komjáthy Béla megtartotta a programbeszédét:

— Eljöttem önökhöz. — kezdte — hogy megismertessem önökkel politikai hitvallásomat. Hosszu politikai múlt áll mögöttem: és én mégis nyilatkozom. Manapság nagyon meg kell nézni, hogy kiben és miért bízunk. Hosszasan szót ezután a politika céljairól, amelynek a különböző érdekek kiegyenlítése mellett a nép szellemi és anyagi fejlesztését jelölte meg és rámutatott azokra az eszközökre, amelyekkel a politika céljai megvalósíthatók.

— Köziogi téren követeli Magyarország teljes önállóságát. Minthogy minden alkotásban bizonyos egymásutánra van szükség, nem mondja azt, hogy egyszerre kívánja ezt a nagy programot megvalósítani, de ha igéri, akkor le nem teszi addig a zászlót, amíg el nem ér az eszme diadalához. Belügyi téren a virilizmus eltörlése, a progresszív adó és a fogyasztási adó megszüntetésének a híve. Társadalmi és szociális téren minden eszközzel szolgálja a nép fejlődését; küzdeni kíván a latifundiumok és hitbizományok ellen, a munkaalkalmak biztosításáért, a kivándorlás csökkentéséért, a szegényügyi egész vonalon való rendezéséért.

Benedek János, Bartha Ödön, Bródy Ernő, Hoffmann Ottó és Szilágyi Károly fővárosi bizottsági tag mondtak még beszédeket, amelyeket a választók késő délutánig a legnagyobb lelkesedéssel hallgattak. Végezetül Varga Dezső elnök, konstatálva, hogy a kerület nagy többsége máris Komjáthy köré csoportosult és hogy a győzelem egészen biztos. Délután a kerület tizenkét községében mondott Komjáthy programbeszédét. A kisgazdák jelöltje Biró József, a kerület négy községében mondott programbeszédét. A kormánypárti jelölt, Duchon Ödön szigetvári ügyvéd, délután mondtotta el programbeszédét.

A horvátországi helyzet. Zágrábról jelentik: A hivatalos Narodni Novine vezércikkét közöl, mely többek közt a következőket mondja: Üres kombináció mindazon újság-hír, amely azon megbeszélések tartalmára vonatkozik, amelyek ő felsége előtt a bán legutóbbi kihallgatása alkalmával folytak. Épp így koholtak azok a hírek, melyek állítólagos utasításokra vonatkoznak, amiket a miniszterelnök, vagy a horvát bán a horvát tartománygyűlés egybehívására és a horvát-szerb koalícióval folytatandó megbeszélésekre nézve döntő helyről kaptak volna. Koalíció az is, hogy a bán a horvát tartománygyűlés és a horvát koalícióval való tárgyalások kérdése miatt utazott Budapestre. A horvát tartománygyűlés egybehívásának kérdése kizárólag a bán autonóm hatáskörébe tartozik s ennek következtében tehát Budapestben semminő tárgyalás nem folyt s határozat sem hozott. Kizárólag a bán itéli meg, mikor hivandó össze a horvát tartománygyűlés, mert e tekintetben ő viseli a teljes felelősséget. Már ez okból sem lehet a jelen pillanatban a tartománygyűlés egybehívásáról szó. A hivatalos lap ezután tiltakozik az itteni koalíciós sajtó azon felfogása ellen, mely szerint ő felségénél nem alkotmányos uton és felelőtlen tényezők a kulisszák mögött a horvát-szerb koalíció javára befolyást gyakorolhatnának. A Magyarországhoz való normális viszony helyreállítását a bán első és legfontosabb feladatának tekinti és nincs kifogása az ellen sem, hogy ezt a misszióját a horvát-szerb koalíció oly elemeinek segítségével vigye véghez, melyek erre alkalmasak. Tevékenységét azonban úgy rendezte be, hogy küldetését a koalíció nélkül és a koalíció ellen is teljesíthesse. Programját és törekvéseit a bán senki kedvéért nem fogja megváltoztatni, mert ezáltal a koronával, az államközösséggel, saját nemzetével és magával szemben nem teljesítendő kötelességét.

Az utolsó feladatok.

A képviselőház bizottságaiból. —

Budapest, december 7.

A képviselőház bizottságai közül ma a közgazdasági, pénzügyi és igazságügyi bizottságok tartották ülést, hogy tárgyalásra előkészítsék azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket még a karácsonyi szünet előtt fog a Ház elintézni.

A bizottsági ülésekről a következőkben számolunk be:

A képviselőház közgazdasági bizottsága gróf Batthyány Tivadar elnöklétével ma déli 12 órakor ülést tartott, amelyen a kormány részéről jelen voltak Sztterényi József kereskedelmi, Otlik Iván földmívelésügyi államtitkárok, Lers Vilmos miniszteri és Emich Gusztáv osztálytanácsos. Az ülés első tárgya a külkereskedelmi felhatalmazási törvényjavaslat volt, amelyet gróf Batthyány Tivadar adott elő. Bernáth István kérdést tesz aziránt, vajon indokolt-e azzal az ellenséges magatartással szemben, amelyet Szerbia velünk szemben elfoglal, most vele szemben szerződéses állapotot fenntartani. Nagy Ferencz, Sztterényi és Otlik államtitkárok felszólalásai után a bizottság a javaslatot elfogadta. Azután a bizottság Brázay Zoltán előadásában a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatát, a magyar szent korona országainak az ipari tulajdonjog védelmére alakult nemzetközi Unió kötelekbe való belépéséről vette tárgyalás alá. Nagy Ferencz kérdést tesz az első madridi egyezményről illetőleg, mire Sztterényi államtitkár fevilágosítást adott, hogy pezső- és konyak-iparunkra való tekintettel ebbe az egyezménybe ez idő szerint nem lépünk be. A bizottság a törvényjavaslatot a módosítással fogadta el, hogy a 6. §-ban kimondandó, miszerint a szabadalmak gyakorlathá vételére vonatkozólag hat havi átmeneti idő állapíttatik meg. A bizottság további tárgya volt ugyancsak Brázay Zoltán előadásában a német birodalommal az ipari tulajdonjogok kölcsönös oltalma iránt 1908. évi november hó 17-én kötött egyezmény beczikkelyezéséről szóló törvényjavaslat, melyet a bizottság Nagy Ferencz felszólalása után változtatlanul elfogadott. Az ülés végén Sztterényi államtitkár az utolsó bizottsági ülésben előfordult két ügyben tett jelentést. Az egyik az államvasuti állomások által eddig vett műtrágyaminták ügye volt, melyben a kereskedelmi miniszter a gazdaközönségnek segítségére akar jönni és ez ügyben a földmívelésügyi miniszterrel tárgyalást indít, melynek alapján a szükséges intézkedéseket megteendő. A másik ügy a birtokforgalmi statisztika volt, amelyben még e hóban értekezletet szándékozik tartani a miniszter, hogy ez ügyet is mielőbb dűlőre vigye. A bizottság mindkét bejelentést örömmel és köszönettel vette tudomásul. A bizottság a képviselőház délutáni ülése után közvetlenül újra ülést tartott, amelyen változás nélkül elfogadta az Ausztriával az ipari tulajdonjog iránt kötött szerződést.

A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután fél négy órakor Bizony Ákos elnöklétével ülést tartott. A kormány részéről jelen voltak Meskó László igazságügyi és Sztterényi József kereskedelmi államtitkárok. A bizottság Csizmazia Endre előadása alapján elfogadta a közgazdasági bizottság által ajánlott módosítással a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatát a magyar szent korona országainak az ipari tulajdonjog védelmére alakult nemzetközi Unió kötelekbe való belépéséről. Ugyancsak elfogadta a bizottság szintén Csizmazia előadása alapján a kereskedelmi miniszter jelentését az állami munkásbiztosító hivatal ügyviteli és fegyelmi szabályzata tárgyában.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Bizony Ákos elnöklétével ülést tartott, amelyen a kormány képviseletében Sztterényi József kereskedelmi államtitkár vett részt. A bizottság Hoitsy Pál előadásában változtatlanul elfogadta a kereskedelmi miniszter törvényjavaslatát a külkereskedelmi forgalom ideiglenes szabályozásáról.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Községi választások Balázsfalván. Balázsfalván most volt a községi választás, amely alkalommal csupa román választott meg. A régi képviselőtestületben még hét magyar volt.

A balkáni események.

Budapest, december 7.

A törökországi bojkott, dacára a török kormány biztatásának, nem akar csillapulni, sőt a ma érkezett táviratok mind arról számolnak be, hogy a konstantinápolyi bojkott-bizottság a legnagyobb agitációt fejt ki a bojkottnak minél szélesebb mederbe való terelésére. Állítólag nagy segélyére van a bizottságnak lord Buxton, az angol balkáni bizottság elnöke, ki kormánykörökben igen erős tevékenységet fejt ki monarchiánk gazdasági érdekei ellen. Párisból ma olyan hír is érkezett, hogy külügyi hivatalunk ultimátumot szándékozik küldeni Törökországnak. Pallavicini örgróf nagykövetségünk pedig ismét elhagyni szándékozik Konstantinápolyt, miután Kaimil pasa nagyvezér ismételt kijelentette, hogy a török kormány a bojkottmozgalmal szemben tehetetlen. A nagyvezér megtegetődzése kissé gyanus, mert hiszen Törökországban mindig mesterileg tudták elfojtani a mozgalmakat. Igaz ugyan, hogy a bojkott-bizottság mögött az ifju-törökök állanak és éppen mint tény lehet megállapítani, hogy a bojkottmozgalmat mögött valamelyik nagyhatalom áll, kétségkívül Anglia, mert ellenkező esetben az ifju-törökök józangoskodásu vezerei nem mernék Ausztria-Magyarországgal szemben kenyértörésig vinni a dolgot.

Szerbiában és Montenegróban ma is, mint az annexió proklamálása idején, egy és ugyanazt a dolgot fujják. Milovanovic és Vukotics, egyik Szerbia, a másik Montenegró nevében kijelentették ma, hogy békére csak akkor lehet gondolni, ha Ausztria-Magyarország megadja a kívánt területi kárpótlást. Szerbiában különben most a kulisszák mögött elég élénk politikai harc folyik és Pasics, a vén intrikus mindent megtesz, hogy a hatalmat ismét magához ragadja. Különösen Milovanovic ellen fejt ki tevékeny akciót, kinek minapi nyilatkozata különben is az ő malmára hajtja a vizet. E nyilatkozatra válaszképpen Izvolszki ma kijelentette egy állítólagosan nagyon befolyásos politikus előtt, hogy az annexióhoz sem a proklamáció előtt, sem utána nem járult hozzá.

Mai híreink a következők:

Szerbia területi épsége.

Diplomáciai körökből jelentik, hogy a szerb kormány megpendítette azt az eszmét, hogy a konferencia biztosítsa Szerbia területi épségét. Bécsben kedvezően fogadják ezt az eszmét, föltéve, hogy Szerbia a boszniai kérdést egyszersmindkorra megoldottnak ismeri el.

Belgrádi jelentések szerint Putnik tábornok vezérkari főnök egészségére való tekintettel elbocsátását kérte. A sztampa szeméretve, hogy éppen a jelen pillanatra vár, amikor távozása szökésnek tűnik fel. Péter király ma hosszabb kihallgatáson fogadta Pasicsot. A szkupstina ma tartotta második titkos ülését.

Ferencz József királynak táviratilag történt üdvözlése óta a hangulat a király ellen fordult. Ugy látszik, hogy a kormány nem menteti a királynak ezt a lépését. Hogy a nép hangulata nem tört ki nyíltan a király ellen, ennek okát radikális körökben abban látják, hogy Szerbiában egyértelműleg mindenki titkolja a királynak ezt a lépését. A háborus-párt, élén a trónörökösrel, nyíltan ellentétbe helyezkedett a királlyal és Milovanoviccsal. Kétségtelen, hogy a forrongás kitörőben van.

Milovanovic külügyminiszter arra az esetre, ha a kormány kényszerül lemondani,

magának tartotta fenn a berlini követséget. Cettinéből táviratozzák, hogy ott biztosan tudják és hivatalosan is megerősítik, hogy Pasics mindenáron meg akarja buktatni Milovanovicot s az a terve, hogy maga veszi át a kormányt.

Szerbia és Montenegró szövetsége.

Szerbia és Montenegró között védő és daczoló szövetség jött létre, amelyek értelmében Szerbia arról biztosítja Montenegrót, hogy a meghódítandó területek egyharmad részét át fogja neki engedni. Antivarit közös szerb és montenegrói kikötőnek fogják nyilvánítani és Szerbiát ezzel a kikötővel a szandzsákon át haladó vasut fogja összekötni. A szerb kormány mult héten e védő és daczoló szövetség értelmében a már régebben küldött egy millió dináron kívül ismét küldött háromszázezer dinárt.

Izvolszki az annexióról.

Izvolszki tegnap egy kiváló orosz politikust fogadott, akivel behatóan tanácskozott a kormány Balkán-politikájáról. Az orosz külügyminiszter a következőket mondta:

Oroszország sem közvetve, sem közvetlenül nem működött közre, hogy Ausztria és Magyarország és Törökország között meg egyezés jöjjön létre Bosznia és Hercegovina annexiójáról. Én Oroszország nevében a végleges annexióhoz sem azelőtt, sem azután nem járultam hozzá. Oroszország ragaszkodott ahhoz, a boszniai kérdést csakis a berlini szerződés szignatárius hatalmai oldhatják meg. Ebben a fölfogásban osztozik Anglia és Franciaország s Olaszország is szolidárisnak vallotta magát velük. Ha a tervezett konferencián e fait accompli elismernék, akkor Oroszország a Balkán államok részére kompenzációt fog indítványozni. Ausztria-Magyarország helyzete ez idő szerint súlyos és ha a bécsi kabinet látszólag és átmenetileg sikert mutathat is fel, eljárása mindazonáltal helytelen. Az osztrák diplomácia nem volt tekintettel a három nagyhatalomra, amelyek egyértelműen vélekednek a boszniai kérdésben, nem törődött Törökországgal, sem Olaszországgal és különösen nem számolt az olaszországi osztrákellenes hangulattal, de a Törökországban beállott bojkottot sem látta előre. Az osztrák-magyar monarchiának nem marad más választása, csak a konferencia, hogy a bonyolult helyzetből kibontakozzék. Ez a normális és törvényszerű út, ezt Ausztria nem tekintheti magára nézve sértőnek, ha még annyira kényes is, Oroszország tőle telhetően támogatja ezt a tervet. Bécsben energikusan beszélnek a konferencia ellen, de ez nem jelenti azt, hogy a terv kivihetetlen. A Habsburg-monarchiában tekintélyes harci párt van, amely a kormányt konfliktusba akarná keverni Szerbiával és Montenegróval s azt hirdeti, hogy ily módon Ausztria számára nagy előnyök lehetne szerezni. Eddigi értesüléseim szerint e párt agitációjának idáig sem a kormány-, sem az udvari körökben nincsen eredményük. A bécsi kabinet határozottan kijelentette, hogy a mostani katonai diszlokációknak nincsen aggresszív jellegük s az orosz kormány a maga részéről mindent elkövet, hogy békés megoldásra jusson a bonyodalom s egyben óva inti Szerbiát és Montenegrót meggondolatlan lépésektől. A szerbiai mozgalom nem népmozgalom, hanem dinasztikus. Ha Szerbia nem ad okot Ausztriának az előrenyomulásra, akkor a nagyhatalmak pártját fogják fogni Szerbiának. Ami Angliát illeti, még nem precizizozta választát, de kétségtelen, hogy Anglia és Franciaország velünk egyértelműen fog eljárni. Kívánatos, hogy Németország az osztrák Balkán-politikát még intenzívebben támogassa.

A sajtó élénken foglalkozik az Izvolszki-interviewvel. Az érdeklődés főleg arra a bejelentésre irányul, hogy Francia-, Olasz-, Orosz-

ország és Anglia között szövetség van alakulóban, amelynek éle nyilván Németország ellen irányul. A balkáni helyzet megítélését mindenféle riasztó hírek akadályozzák. Így a Matin bécsi értesülést közöl, amely mindenestre fenn tartással fogadandó, mert azt ujságolja, hogy a bécsi külügyminisztérium a bojkott miatt már legközelebb ultimátumot fog küldeni a portának. Azt is híresztelik, hogy Oroszország és Olaszország között szóbeli megegyezés van a Balkán-kérdésre vonatkozólag és a két nagyhatalom megígérte egymásnak a kölcsönös segítséget minden eshetőségre.

A hatalmak és a béke.

A Daily Express közlése több nyilatkozatot, amelyet tudósítója a bécsi külügyi hivatalban kapott. Az angol újságírónak kijelentették a külügyi hivatalban a következőket:

— Az összes hatalmak, kivétel nélkül, a legnagyobb erőfeszítést teszik a béke föntartása érdekében, s a hatalmak emez egyértelmű erőfeszítésének sikerében nem lehet kételkedni, annyival kevésbé, mert nem tehető föl, hogy valamelyik nagyhatalom magára vegye az ódiomot azért, hogy a boszniai kérdés miatt európai háborút provokáljon. A függőben lévő nemzetközi kérdések közül egy sem olyan, amelynek megoldása elé legyőzhetetlen nehézségek gördülnének. Elvben az összes nagyhatalmak egyetértenek Bosznia és Hercegovina annexiójával s ez a kérdés már csak az európai konferencia szankciójára szorul. Ausztria és Magyarország is kívánja ezt a konferenciát s ennél fogva bizonyos, hogy oly formát fognak találni, amely az összes hatalmakat kielégíti és a konferenciát lehetővé teszi. Igaz ugyan, hogy az angol sajtó egy részének s a Balkánon utazó angol politikusoknak nyilatkozata nem alkalmas arra, hogy a béke föntartása iránt nagyobb bizalmat gerjesszen, de figyelembe kell venni, hogy az ő beszédjük ellenmondásban van az angol kormány szándékával, amely nyíltan és őszintén kívánja Ausztria és Magyarország és Törökország megegyezését, s föltehető, hogy a nehézségek békés megoldásánál az angol kormány szintén közre fog működni.

Hanotaux volt miniszter azt írja a „Journal“-ban, hogy a fenyegető háboru veszélyével szemben a közvéleménynek hangosan és nyomatékosan kell hangoztatnia, hogy Európa a békét akarja. Kifogásolja ugyan az annexiót és felszólítja Ausztria-Magyarországot, mint a legbőlcsebbet és leghatalmasabbat az érdekelt hatalmak közül, hogy ügyét európai törvényszékre bizza. Mint Oroszország 1878-ban, Japán 1896-ban, Franciaország Algézirasban és Németország a kazablankai incidens után, úgy Ausztria-Magyarország is tegye magát érdemessé nagy és nemes elhatározással a közhalálára. A konferencia némi kompenzációk árán a befejezett tény és ezzel a békét konsolidálni fogja.

Vukotics missziója.

Vukotics montenegrói tábornok Konstantinápolyból ma Üszkubbe érkezett. A szerb és az orosz konzulátusokon tiszteletére lakomát rendeznek. Vukotics tábornok a Novoje Vremja tudósítójának azt mondta, hogy Nikita fejedelem Oroszország és a többi barátságos hatalmak kívánságára féken tartja a montenegrói nép harcias kedvét, de ha a konferencia nem fogja kielégíteni Montenegrót, akkor a háboru elkerülhetetlen. Inkább meghalni — mondotta a fejedelem, — sem hogy Ausztria rabszolgái legyünk. A tábornok nagyon meg van elégedve küldetésének eredményével, mert szerinte Törökország végre belátta, hogy Montenegróval közös ellensége van.

A bojkott.

Az osztrák és magyarellenes bojkott mind nagyobb arányokat ölt. Egy Indiából érkező görög gőzhajónak, amely a hadikincstárnak rizst szállított, a kirakodást Trapezuntban nem engedték meg, mert a szállítmányt kevéssel előbb egy Lloyd-gőzsről vette át. A bojkott-bizottság azzal fenyeget, hogy a

Bülow a balkáni helyzetről.

Budapest, december 7.

Tittoni után ma Bülow herceg birodalmi kancellár foglalkozott egy nagyszabású beszédben a balkáni helyzettel a birodalmi gyűlés mai ülésén. Bülow Tittonival ellentétben, nyíltan és egyenesen kijelentette, hogy Németország helye e súlyos politikai viszonyok közepette csakis Ausztria-Magyarország mellett lehet.

A kancellár, miután Németország magatartását jellemezte a törökországi átalakulások idején, mindenekelőtt ama vád ellen tiltakozott, hogy Németország elkésve jelentette ki szolidaritását Ausztria-Magyarországgal. Beszédének folyamán ő is elismeri, hogy Aehrenthal Németországot Oroszországgal és Olaszországgal egyidőben értesítette az annexióról és hogy előzetesen neki sem volt tudomása a monarchia tervéről. Ennek dacára Németországnak az a kötelessége, hogy semmi olyat ne tegyen, ami ellenkezik a monarchia érdekeivel.

Az olasz politika megbízhatatlansága élesen kiviláglik Bülow beszédéből is. A kancellár ugyanis annak a nézetének ad kifejezést, hogy ezuttal is sikerülni fog az ellentéteket elsimitani Ausztria-Magyarország és Olaszország között, mint a múltban már gyakran sikerült. Bülow szavai ismét azt a meggyőződést keltik, hogy különös egy szövetséges társ ez az Olaszország, mely mindig akkor hozza szőnyegre sérelmeit, amikor szövetséges társai a leg súlyosabb politikai válságokkal vannak elfoglalva. Az olasz politika megbízhatatlanságánál azonban sokkal nagyobb külügyi hivatalunk naivsága, amikor oly nagy meglepődésnek ad kifejezést Olaszország politikai magatartása iránt, mint tette azt a napokban Tittoni beszéde után, melyből pedig az egész világ kiolvashatta, hogy minden szava egy-egy vágás a monarchia ellen.

A konferencia megtartásától Bülow is sokat remél. Ezt bizonyítják a következő szavai: Én azt remélem, hogy a konferencia általános megnyugvást fog szülni és az európai békét nem fogja megzavarni, mert azok, akik megzavarhatnák, gyengék, akik megzavarni tudnának, azoknak nem érdekük a béke megzavarása. Mi minden esetben szövetségesünk oldalán leszünk.

A birodalmi gyűlés mai ülésén a szövetség-tanácsi asztalánál Bülow herceg birodalmi kancellár, továbbá Tirpitz, Dernburg, Kraetke, Schoen, Bethmann-Hollweg és Sidow államtitkárok foglalnak helyet. Első sorban vita nélkül elfogadják a német birodalom és Ausztria, valamint a német birodalom és Magyarország között a kölcsönös ipari jogvédelemre vonatkozó egyezményt első és második olvasásban. Azután folytatják a költészet első olvasását, melynek folyamán dr. Wiener a német birodalom gazdasági fellendülésének konstataciója után áttért a balkáni kérdésre. Szerinte Ausztria-Magyarország ellátása megnehezítette Németország pozícióját Törökországban. Mindamelllett Németország helye a barátságos hármasszövetségi hatalom mellett van e különösen rossz napokban.

A török fejlemények.

Ezután Bülow herceg birodalmi kancellár emelkedik szólásra.

Bülow az előtte szólóknak a külpolitikára vonatkozó fejtegetéseikre a következőket jelenti ki: A politikai helyzetet a legutóbbi hónapban a török-

országi fordulat uralta. E fordulat jellegéről és előzményeiről e házban és a külföldi sajtóban oly véleményeket nyilvánítottak, amelyek a valóságnak nem felelnek meg. Scheidemann képviselő annyira ment, hogy azt állította, hogy a törökországi mozgalmat koldusok és összeesküvők rendezték, akiket azelőtt Németországban barátságosan bánásmódban részesítettek. A törökországi mozgalom vezetői nem voltak koldusok, hanem többnyire tiszték, kiváló tiszték, akik kiképzésüket Németországban nyerték, ahol a német hadseregben tekintélyes pozíciót foglaltak el és Törökországba visszatérve, hadseregünk és országunk iránt őszinte ragaszkodást őriztek meg. A törökországi fordulat vérontás nélkül és az ellenzó elemek kímélése mellett ment végbe. A mozgalom méltósággal telt volt és az egész művelt világban tiszteletet és rokonszenvet keltett. A német politika az első naptól kezdve elismerte a mozgalom idealizmusát és vezéreinek erkölcsi tisztaságát. Magam is többeket fogadtam ezen urak közül és nagy tiszteletet keltettek bennem. Nem utópisták és erősen kifejezték a hazafias érzésüket. Ez alkalommal is valótlanosságokat terjesztettek a külföldön a német politikáról. Azt mondták, ellenzői vagyunk ennek a mozgalomnak, mert barátságos és jó viszonyban élünk a törökországi ancien regime-mel. Ez a diplomáciai szokások, a német politika ábécéjének teljes ismerésére vall. Nem lehet feladata az észszerű politikának másoknak utasításokat adni alkotmányos állapotokat illetőleg, beavatkozni idegen államok belügyeibe, az iskolamester szerepét játszani. Nekünk természetesen tartanunk kellett magunkat a fennálló rendhez. Tanács iránt megkérdezettve, konstantinápolyi képviselőink: báró Marschall és v. Kiderlen minden alkalommal reformok érdekében emelték fel szavukat. (Halljuk.) Nincs most más kívánságunk, mint megkönnyíteni az átmenetet az új állapotba, politikailag és gazdaságilag erősödve látni Törökországot. De hogyan is lehetne ez másképp? Hiszen soha sem ragadtunk magunkhoz és nem igényeltünk török földet. Igaz, nem tettük ezt morálból, elégedettségből, hanem mert a földrajzi helyzet nem adott erre alkalmat. (Derültség.) Annál őszintébb volt az az óhajunk, hogy Törökország belülről egészséges és erős legyen.

Az annexió.

Habár igaz, hogy Törökország Bosznia és Hercegovina anektálása által tényleg nem veszített semmit sem, sőt a novibazári szandzsák által még nyert is, hogy továbbá Bulgária függetlenségi nyilatkozata nem jelentett tényleges területi veszteséget Törökországra nézve, de ezen események mégis élénk nyugtalanságot idéztek elő a Balkánon és az európai diplomáciát a berlini szerződésnek ezzel kapcsolatban levő megváltoztatása által nehéz feladat elé állították. A német érdekek védelme céljából kezdettől fogva két dolog világos volt előttem. Először, hogy a német politika a diplomáciai tárgyalásokban a többi hatalomnak kell, hogy a főszerepet átengedje. Nem vitatom, hogy Bismarck korával ellentétben, most jelentékeny gazdasági érdekeink vannak a közeli Keleten. De mint egy emberöltő előtt, a legutóbbi akut keleti válság alkalmával, ma is épp oly kevés okunk van arra, hogy a politikai újalakulás rendezésénél más jobban érdekelt hatalmaktól vezetőszerepre kényszerítsük magunkat. A második pont, amelyre nézve egy pillanatig sem voltam kétségben, volt a hűség a velünk szövetséges Ausztria-Magyarország iránt. (Élénk bravó-kiáltások mindenfelől.) Ausztria-Magyarországnak szándékáról, amely Bosznia és Hercegovina okkupációját annexióvá kívánta megváltoztatni, körülbelül Oroszországgal és Olaszországgal egy időben értesítettünk. Az annexió időpontját és formáját ugyan nem ismertük előzőleg, (Halljuk!) de távol áll tőlem, hogy ezt a bécsi kabinetből rossz néven vegyem. Őszintén szólva, hállás vagyok érte. (Derültség.) Az osztrák-magyar monarchiának tudnia kell önállóan megítélni, mely kérdés életkérdés reája nézve és hogyan kezeljen ily életkérdéseket. Természetesen jogunk, sőt kötelességünk volt kérdezni önmagunktól, mily mértékben szálljunk sikra szövetségünk speciális érdekeiért. Nem haboztunk egy pillanatra sem nemcsak az osztrák-magyar érdekeket nem gátolni, hanem ezen érdekeket tőlünk telhetőleg támogatni is. Hang-

súlyozom, hogy nem haboztunk e magatartást követni. Csodálkozásomra és sajnálatomra tegnapelőtt Speck képviselő ur azt állította, hogy mi csak hosszabb habozás után, csak igen későn foglaltuk el helyünket Ausztria-Magyarország oldalánál. Ha a képviselő urnak betekintést nyújtanék az idevonatkozó aktákba, instrukciókba és rendeletekbe, meggyőződnek róla, hogy e szemrehányás alaptalan és igazságtalan.

Természetes következménye volt Ausztria-Magyarországgal szemben való lojális magatartásunknak, hogy az orosz külügyminisztert a vele folytatott tanácskozások során egy pillanatig sem hagyhattuk kétségben arról, hogy a konferencia kérdésében nem különíthetjük el magunkat Ausztria-Magyarországtól. Egyébként egybehangzó volt az a meggyőződésünk, hogy az orosz politikának nincs Németország ellen irányuló éle és viszont, sőt, hogy a régi barátságos viszonyoknak fenn kell maradnia. (Bravo!) Az orosz miniszter újból biztosított, hogy sem nyílt, sem titkos angol-orosz megállapodások nem léteznek, amelyek a német érdekek ellen irányulnának. (Halljuk! Halljuk!)

Az olasz politika.

Az olasz politikát, miként a németet is, saját érdekből, közvetítő irányban vezetik. Tittoni, az érdekes olasz külügyminiszter, ennek legutóbbi beszédében beható kifejezést is adott. Bizom abban, hogy lehetséges lesz az elentétet, amely a legutóbbi időben Olaszország és Ausztria-Magyarország között ismét épp úgy kiegyenlíteni, mint az eddig is számos esetben történt. Nem látom be, miért ne sikerülne a két állam érdekeit összhangzásba hozni. Meg vagyok győződve, hogy Olaszország érdekében van nemcsak Németországgal, hanem Ausztria-Magyarországgal is szövetségben lenni. Egyike a legélelősebb politikusoknak, akikkel életemben találkoztam, gróf Nigra, aki a zseniális Cavour iskolájában nőtt fel, Novaránál harcolt, a fiatal olasz királyságot a hatvanas években sikerrel képviselte Párisban és aki lángoló hazaszeretettől volt eltelve, mondta nekem jó idővel halála előtt, körülbelül 1902. évben: Olaszország és Ausztria-Magyarország csak szövetségesek, vagy ellenségek lehetnek. Nem hiszem, hogy jóakarattal vannak Olaszország iránt, akik kalandokra ösztönzik, amelyek az ország nagy jövőjét, örvendetes fejlődését kérdésessé tehetnék. (Igen helyes.)

Tisztelt barátom Giolitti olasz miniszterelnök néhány nappal ezelőtt joggal utalt e kedvező fejlődésre, amelyben különben neki is érdemei vannak. Giolitti ez alkalommal joggal emelte ki a hármasszövetség áldásos hatásait, mert az a szövetséges három birodalomnak és megjegyzem egész Európának is a béke hosszú időszakát és abban a gazdasági fejlődést biztosította.

Bülow aztán áttért a kazablankai incidensre, melynek elintézésére a békebiróság van hivatva. Bejelentette azután, hogy a japán-orosz szerződésről Németországot is értesítették.

A prágai excessusokat illetőleg a német képviselők azonnal megtették a szükséges intézkedéseket. Ezek után Bülow így folytatta:

Anglia politikája.

Visszatérek ismét a kiindulási ponthoz, a közeli kelet helyzetére vonatkozó fejtegetésekhez. Az angol politika legutóbb Törökország igaz jóbarátjának bizonyult és mi vagyunk az elsők, akik e felett örvendünk. Németország kívánatosnak tartja, hogy Törökország egészséges állammá váljon és ha Anglia ugyanezt kívánja, úgy az csak javára válnék a közöttünk és Anglia közötti jó viszonyoknak. Németország és Anglia nem versengenek egymással Törökországban és semmi okuk sincs, hogy ott egymást kizárják. Helyeslem azt a nézetet is, melynek legutóbb az angol külügyminiszter adott kifejezést, mely szerint az angol Balkán-konferencia a megnyugtatósnak, de egyúttal az izgatásnak is eszközévé válhatna. Azt óhajtjuk, hogy megnyugtató hatása legyen a konferencia és reméljük, hogy az európai békét nem zavarja meg. Akik e békét szeretnék megzavarni, sokkal gyengébbek és akik megzavarhatnák, nem látnak arra semmi okot. Ismétlem, a mi politikánk egyszerű és világos. Örködni fogunk saját érdekeink

felett, hűségesen támogatjuk szövetségeseinket és egyetértve a ház és a német nemzet óhajaival, a béke fenntartására irányuló összes törekvéseket támogatni fogjuk. (Élénk helyeslés és taps.)

Báró Gamp birodalmi párti kifejtései, hogy Franciaország, Anglia és Oroszország barátsága nem képez veszélyt Németországra nézve. Bülow herceg marokkói politikájában Bismarck ismert és bevált alapelveit követte. Az Amerika és Japán közti egyezmény nem aggaszt bennünket, sőt talán előnyére szolgál Japánnal való kereskedelmi összeköttetésünknek.

Lattmann gazdasági egyesülésbeli: Örömmel hallottuk, hogy Németország a balkáni probléma megoldásában nem vágyódik vezető szerepre és hogy jelszavunk az lesz: hűség Ausztria iránt.

Az ülés ezzel véget ért. A legközelebbi ülés szerdán.

Az orvos és a társadalom.

Budapest, december 7.

Bernard Shaw mondotta egyszer, hogy az emberiség két részre oszlik: orvosokra és páciensekre. A mai világban, a kategóriák világában talán ez az egyetlen felosztás, mely ellen sem demokrácia, sem arisztokrácia nem tehet ellenvetést; nem azért, mert konvencionális aforizmának látszik, mely mindenkinek az öntudatában él, nem is azért, mivel nem alapszik politikai vagy szociológiai bázison, hanem mivel ezt a megkülönböztetést senki sem irigyli az orvosoktól. Mennél előrehaladottabb fokozatban áll az orvostudomány — mely természetszerűleg legrohamosabban halad a fejlődésben — a társadalom annál nagyobb felelősséget ró az orvosokra; az orvos hivatásának gyakorlása közben nem egyenrangú tagja a társadalomnak, hanem annak alárendeltje. A társadalom törvényszerűsége az orvos felelősséggel tartozik, ez a kisebb megszorítás; a nagyobb pedig az a defektus, melyet az orvos akkor érez, amikor kezébe veszi a kést, amelynek milliméternyi pontosságával kell haladnia, mert életet és halált oszthat.

A háboruban a katonát, aki feljebbvalójának rendelkezése vagy parancsa nélkül a háború kimenetelére befolyásos lépésre határozza el magát, ha a lépés nem sikerül — a veszteség nagysága szerint — fogságba vetik, vagy halállal is büntetik, — ha sikerül, babért fognak homlokára. Szabadon cselekedhet, ha legjobb belátása úgy parancsolja, de szabadságával és életével felelős tetteiért. Az orvos ugyan ilyen reálisan drasztikus következményeknek nincs kitéve, azonban számolnunk kell azzal, hogy az orvos nemcsak gépezet, aki a száraz tudományt alkalmazza a gyakorlatban, hanem egyszersmind lelki életet is él, aki saját lelkiismeretének is felelősséggel tartozik. Az orvos ember, tehát érző résztvevő, sajnálkozó, megszánsó és gyarló; az orvos gép, tehát a tudomány olaját felhasználva, energiát fejt ki megszabott határok közt. Az orvosban azonban az ember és a gép összelitkozhat és ez az a pont, ahol nagy és megvitásra váró társadalmi problémák előtt állunk. A legújabb felmerülő problémák a következők:

Szabad-e az orvosnak a gyógyíthatatlan beteg kínos és gyötrelmes szenvedéseit órákkal meg rövidítenie biztosan és gyorsan ható szerrel akár a beteg kívánságára, akár saját lelkiismeretének sugallatára?

A másik az orvosnak, mint intellektuális és szubjektív lelki életet élő embernek generális lényegéből folyik: a társadalomnak minden egyes esetben garanciára volna szüksége teljes megnyugvás kedvéért arra nézve, hogy az a recept, amit az orvos irt, tényleg jó és a legjobb, mert az a függő érzés mindig megvan a betegben, hogy valamilyen családi, anyagi, vagy szubjektív esemény az orvost is, mint más embert, megfoszthat lelki egyensúlyától és ilyenkor czeruzáival, melylyel a receptet írja, halálos ítéletet írhat. Hogy lehetne a lehető leggyorsabban, anélkül, hogy az orvosság elkészítése halasztást szenvedjen, az orvost és a gyógyszerészt ellenőrizni?

Ezek a napirenden levő legaktuálisabb kérdések, melyek azonban mindig megoldott és megoldatlan

kérdések lesznek. Ilyen kérdések fölött nem lehet szavazni és a többség véleményének értelmében határozatot hozni. Lehet a legkisebb körre szorítani az orvosok önálló és belátás szerinti cselekvésének jogát, de ezen a határon túl nem lehet társadalmi törvényeket felállítani. Az első probléma különösen nehéz; hiszen lehet, hogy mit az orvos csak órák kérdésének gondol, az napok és hónapok kérdése: és ha száz, kétszáz vagy ötszáz esetben csak egyszer is előfordulhatna, hogy az orvos órák helyett hetekkel vagy hónapokkal rövidítette meg a beteg életét, akkor ennek az egy esetnek lehetősége miatt nem szabad a százzal, kétszázal vagy ötszázal irgalmasan cselekedni. Így tartja a társadalmi konvenció. Helyes is, nem is.

A másik kérdés megoldása már sokkal megközelíthetőbb. Az évek során át kialakult legcélszerűbbnek látszó véleménye alapján az amerikai Pharmaceutical Association new-yorki osztálya az orvosi receptúrára vonatkozólag a következő szabályokat fogadta el:

1. A recepté az orvosnak aláírt és keltezett rendelete, amelyben a gyógyszerészt utasítja, hogy a betegnek készítsen és kiszolgáltasson valamely orvosságot stb. A rendelést érthetően és olvashatóan kell írni lehetőleg tintával. Legyen rajta a rendelő teljes neve írásban, vagy nyomtatásban és legyen rajta a beteg neve is, ha gyermekről van szó, a korával együtt. Amikor az orvos sürgős esetben telefon útján rendel a gyógyszerésztől orvosságot, azonnal el kell küldeni az írott rendelést is. A rendelésen kerülendő az általános utasítások.

2. Az a gyógyszerész, aki az orvosságot kiadja, hosszabb ideig tartsa vissza az eredeti receptét, a rendelő meg a beteg megvédése érdekében.

3. Egyszerű recept alapján az orvosság egynél többször nem szolgáltatható ki, ha a rendelő megjegyzi, hogy nem ismétlődő (ne repetatur); ha kábító, vagy megszokást előidéző anyagok vannak az orvosságban és végül, ha a megismétlést olyan egyén kívánja, akiről tudvalevő, hogy nem eredeti tulajdonosa a receptének.

4. A receptről másolatot lehet adni a betegnek, de másnak senkinek sem. E másolatot el kell látni másolat (kópia) jelzéssel és teljesen olvashatóan tintával kell írni. Ha az orvos nem kívánja, hogy másolat adassék ki, jelezze ezt a receptén. A beteg meggyógyulása után semmi körülmények között sem szabad másolatot kiadni.

A gyakorlati alkalmazás bizonyítani fogja, hogy ez intézkedések bevalnak-e, vagy nem.

Ha igen, akkor sincs a kérdés teljesen megoldva, ha nem, akkor sem leszünk egy vívmánnyal szegényebbek. Az, hogy az orvos téved, a rendkívüli esetek közé tartozik, rendkívüli eset pedig bárhol és bárkit érhet, ha nem is páciens, vagy nem is orvos.

i. s.

TÁVIRATOK.

India forradalom előtt.

London, december 7. (Saját tudósítónktól.) Az indiai forradalmi hangulat rohamos terjedése miatt a kormány Kalkuttában elkobozott minden gramofont, mert kiderült, hogy forradalmi dalok lemezei vannak bennük. Az üzletekben szigorúan tilos gramofonokat és hanglemezeket árusítani.

Közgazdasági táviratok.

	Newyork.	decz 7.	decz. 5.
Buza	locobuza	112 ³ / ₄	114 ³ / ₄
	decemberre	112 ⁷ / ₈	115
	májusra	114 ¹ / ₄	116 ¹ / ₄
Tengeri	decemberre	70 ¹ / ₂	70 ¹ / ₂
	májusra	69 ³ / ₄	70 ³ / ₈
	Csikagó.		
Buza	decemberre	104 ³ / ₈	105 ³ / ₈
	májusra	108 ³ / ₄	110 ³ / ₈
Tengeri	decemberre	60 ¹ / ₂	61 ¹ / ₂

New-York, decz. 7. Gyapot New-Yorkban helyben 0.— (935 tegnapi), gyapot januárra 0.— (8.79), gyapot márcziusra 0.— (8.80), gyapot New-Orleansban helyb. 0.— (8.13/10), petroleum stand withe New-Yorkban 8.50 (8.50), petroleum Stand white Filadelfiában 8.45 (8.45), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

UJDONSÁGOK.

Lakóhelyváltoztatás esetén arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejében közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak egy czimszalagra, esetleg a régi lakóhely megjelölésére.

— A svéd királyi pár hazautazott. A svéd királyi pár bucsuztatására a bécsi északi pályaudvaron megjelent a svéd követ, a főkonzul, valamint a svéd kolónia tagjai. Utban a pályaudvar felé, az egybegyűlt közönség ovációkban részesítette az uralkodói párt. Királyunk igen barátságosan bucsuzott vendégeitől. Az uralkodó kezét csókolt a királynénak, azután kétszer megcsókolta. Ugyancsak csókkal és forró kézszorítással bucsuzott a svéd királytól. Gusztáv király számos személyiségnek kitüntetést adományozott, így Rainer főherceg a Szerafin-rend nagykeresztjét, báró Bienert miniszterelnök a Lázár-rend nagykeresztjét kapta. Királyunk Trolle svéd külügyminiszternek a Szent István-rend nagykeresztjét, Beck-Friis báró svéd követnek pedig az első osztályú vaskorona-rendet adományozta.

— Az abruzzói herceg eljegyzése. Az abruzzói herceg eljegyzése végleg felbomlott, még pedig politikai okokból. A turini gróf, az abruzzói hercegnek bátyja ugyanis legközelebb el fogja jegyezni Patricia connaughti hercegnőt s ez a házasság a londoni és római udvarok között politikai szempontból rendkívül fontos. Az angol királyi udvar nem jó szemmel nézné, ha egyidejűleg az abruzzói herceg nőül venné mis Elkinst s erre való tekintettel a herceg lemondott erről a frigyről. Ezzel szemben Amerikából az a hír jön, hogy az eljegyzést miss Elkins bontotta fel, mert egy fiatal tengerész-tisztbe szerelmes és nőül is fog hozzá menni.

— Főherczegek légi útja. Baján tegnapelőtt délután nagy feltűnést keltett egy, a város fölött lebegő léghajó, amelynek utasait szabad szemmel is igen jól lehetett látni. A léghajó a szomszédos Bácsvaskuton szállott le és onnan estű hét órakor jöttek be Bajára, hogy tovább utazhassanak. A légutások Henrik, József Ferdinánd és György főherczegek voltak. A Lipót Szalvátor főherczeg tulajdonát képező léghajóval Salzburgból délelőtti féltíz órakor indultak és az óriási utat hat óra alatt tették meg Bácsvaskutig. A hét órai vattal jöttek Vaskutról Bajára és innen utaztak tovább Budapest felé.

— A kultuszminiszter kihallgatása. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a jövő hét péntekén, folyó hó 11-én nem tart audienciát.

— Új királyi tanácsos. A király, mint a hivatalos lap vasárnapi száma közli, Nemes Marcell székesszévfárosi bizottsági tagot és tiszteletbeli árvasszéki ülnököt kulturális téren kifejtett áldozatkészsége elismeréséül a királyi tanácsosi címmel tüntette ki.

— Katonáság köréből. A király díjmentesen adományozta: az altábornagyi címet és jelleget hordognai és valnigrai báró Taxis József nyugállományú vezérőrnagynak; a vezérőrnagyi címet és jelleget a következő nyugállományú ezredeseknek: Nemcsics Sándornak, Pachner Szilárdnak, Jáczy Kálmánnak és lothárdi és törteli Lösch Józsefnek; az őrnagyi címet és jelleget vajai és ibrányai Ibrányi Mihály nyugállományú századosnak. A király e hó 4-én Bécsben kelt legfelsőbb parancsiratával elrendelte, hogy orahoviczai és göröcsönyi Mihalovich Géza, a budapesti 1. honvédszázárezrednél létszám felett vezetett és József főherczeg udvartartásához nevelőül beosztott százados jelenlegi alkalmazása alól, csapattestéhez való bevonulása mellett felmentessék; Mihalovich százados egyúttal áthelyeztetik a marosvásárhelyi 9. honvédszázárezredhez. Továbbá Bethlenfalvy Imre debreczeni 3. honvédszázárezredbeli századosnak a nevelés és képzés terén kifejtett igen sikeres működése elismeréséül a legfelsőbb megelégedés kifejezése tudtul adassék.

— **Augusztia hercegasszony lthon.** Augusztia királyi hercegasszony tegnap este hét óra tíz perczkor gyermekeivel, József Ferencz herceggel, Zsófia hercegnővel és László herceggel Bécsből, ahol az uralkodói jubileum alkalmából néhány hetet eltöltöttek, D'Orsay Mária grófnő udvarhölgy és Roskoványi Dezső szolgálattevő kamarás kíséretében hazaérkezett.

— **Kinevezés.** Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter Zaymus Vincze kassa—oderbergi vasúti mérnököt m. kir. vasúti és hajózási felügyelővé kinevezte.

— **Thaly Kálmán ünnepése.** A Magyar Történelmi Társulat vasárnap délelőtt az Akadémia termében megtartott diszközgyűlés keretében nyújtotta át Thaly Kálmánnak, a társulat alelnökének azt a művészi plakettet, amelyet Bay Ilona debreczeni uriaszony kezdesére Rákóczi fejedelem hamvainak hazaszállítása emlékére készítettek. A diszgyűlést gróf Teleki Géza titkos tanácsos elnök nyitotta meg s meleg szavak kíséretében nyújtotta át Thaly Kálmánnak a plakettet, amelyet Tóth Géza fiatal szobrász készített. A lelkes tapsal fogadott elnöki megnyitó után Thaly Kálmán meglehetősen mondott köszönetet az ünnepséért, azután áttért a Rákóczi-korszak leírására és a szent hamvak hazahozatalának történetére. Evtizedeken át — úgy mond — kutattam a Rákóczi-korszak emickei után s szerény kezdeményezésemnek köszönhető, hogy most ragyogó fényben áll Európa és a nemzet előtt a dicsőséges fejedelem, Rákóczi hatalmas alakja. Még 1873-ban indította meg Zemplén vármegye a hamvak hazahozatalára vonatkozó mozgalmát. Már akkor Simonyi Ernő tisztelt barátom szólalt fel a képviselőházban s a parlament már akkor elhatározta a bujdosók csontjainak hazaszállítását. De egyéb is történt. Az 1815. 49. t. e. z., amely Rákóczi emléket megbélyegzi és amelyről a nagy Kossuth Lajos azt mondta, hogy: Istenkáromlás ez, hogy ez a törvény még most is bepiszkolja a törvénykönyvet, kitérültetett és ellenkezőleg a nemzet halála és elismerése törvénybe iktattatott. A Magyar Történelmi Társulatnak ezen családi jellegű ünnepélye a legmelegebben és legforróbban érint. Fogadjatok kedves barátaim érte mély köszönetemet s tartások meg hű öreg szolgátokat eddigi szeretetekben.

A társaság tagjai mind körülfogták az ősz tudóst és lelkesen üdvözölték. Majd Borovszky Samu főtitkár bemutatta azokat a számos üdvözlőleveleket és táviratokat, amelyek ez alkalomból a társasághoz érkeztek. Így Felsőbánya város, a pozsonyi Toldi-Kör, a délvidéki magyar írók Arany János Társasága, Thallóczy Lajos, Károlyi Árpád, Márki Sándor stb.-nek üdvözlését.

A szép ünnepély a Thaly és az elnök lelkes éljenzésével ezzel véget ért.

— **Mikor egy trónörökös váltója fejár.** Egnél több oka is van megbánni annak a belgrádi bank igazgatójának azt, hogy György trónörökösnek pénzt adott váltóra. Az „Otacina” című lap közlése szerint György trónörökös pétervári utazása előtt egy belgrádi pénztézetnél váltóra harmincezer korona kölcsönt vett föl. A váltót, amely néhány nap előtt esedékessé vált, a pénztézet igazgatója a trónörököshöz vitte, kérve az összeg visszatérítését. A trónörökös azonban helyett szidalmazni kezdte az igazgatót, majd eltávolította a konakból. Az igazgató erre panaszsza fordult a királyhoz, aki meghallgatta ugyan, de a kölcsönt nem térítette vissza. Az intézet elhatározta, hogy ha három napon belül nem kapja vissza a pénzt, pörösíteni fogja a váltót.

— **Elhunyt főrendiházi tag.** Iházi Iháza Lajos főrendiházi tag, a magyar ág. evangélikus egyház dunántúli felügyelője, vasárnap éjjel lörinczi birtokán ötvennyolc éves korában meghalt. Az elhunyt kiváló működést fejtett ki egyházi és gazdasági tén. Legtöbbet köszönhet Iháznak a magyar evangélikus egyház, melynek számos emberbaráti intézményét ő teremtette meg; érdemeiért megválasztották az egyház legfőbb méltóságára: a kerület főfelügyelői állására s mint ilyen foglalt helyet a főrendiházban. Halálát özvegye, született ásvai Jókay Etelka, valamint a Jókay-, Artner- és Hegedüs-családok gyászolják. Temetése holnap délután lesz Lörincen.

Az Egyetértés Karácsonya

A karácsonyi ünnepek közeledtével bejelentjük olvasóinknak, hogy ebben az esztendőben karácsonyi ajándékkul olyan megjelentetésben lesz résziük, amelyet nem készíthet olvasóink egyetlen fővárosi lap sem. Az „Egyetértés” olvasói karácsonyi ajándékkul az

Egyetértés Vasárnapjának

gyönyörűen kiállított, dus tartalmu ünnepi számát kapják.

Nem tudunk kellemesebb ajándékot, mint egy diszesen kiállított, sok képpel tarkított munkát, amely tartalmára érdekesebb és tanulságosabb lesz mindenféle más mellékletnél.

Az Egyetértés Vasárnapjának

minden száma változatos és minden alkalommal felüléri a bel- és külföld aktuálitását. Olvasóink és a nagyközönség körében hihetetlen gyorsan népszerű lett és ma már nehezen várt vasárnapi vendége minden háznak és ötfetes, eleven kiegészítője lapunknak.

Az Egyetértés Vasárnapjának

karácsonyi száma egyenesen szenzációs lesz. Külföldi összeköttetéseink révén megszereztük és megszerezzük addig, ami fényképreprodukciókban megszerezhető és gondoskodtunk arról, hogy budapesti fényképezésünk is kellő anyaggal álljanak rendelkezésünkre. A bel- és külföldi aktuálításokon kívül adunk pompás utleírásokat, gyönyörű képekkel, adunk mulattatót, tanulságosat, vegyest.

Az Egyetértés Vasárnapjának

karácsonyi száma olyan lesz, hogy olvasóink beköthetik és könyvtárukba helyezhetik mint mindenkor értékes munkát. Ugy tartalma, miot ragyogó kiállítása elsőrendű munkává fogja avatni, amelyben minden művelt embernek öröme fog telni.

A mellékletnek, miután karácsony nem esik vasárnapra

Az Egyetértés Karácsonya

cizmet adtuk.

Fölvívjuk erre már most az olvasóközönség figyelmét és reméljük, hogy ezzel az ajándékkal őszinte örömet szerzünk minden hívünknek.

— **A jogászok az új elmekörtani klinikán.** A törvényszéki elmekörtant hallgató jogászoknak Moravcsik Emil udvari tanácsos, a jogtudományegyetemen a törvényszéki elmekörtan tanára gyakorlati bemutatásokkal kísért előadást tartott, amelynek folyamán bemutatta az intézetben lévő betegeket és különösen jogász szempontról ismertette az egyes különböző emebaiokat. A nagyszámu jogászhallgató-ság nagy érdeklődéssel kísérte a tudós tanár előadását és azután megtekintette az alig néhány héttel ezelőtt megnyitott kórházhelyiséget.

— **Egy parlamenti beszéd körül.** A kultuszminisztérium költségvetésének parlamenti tárgyalása során Somogyi Aladár országgyűlési képviselő is fölszólalt s a minisztérium adminisztratív államtitkárát különféle vádakkal illette, amelyeket gróf Apponyi Albert miniszter nyomban visszautasított. Az Esti Ujság pénteki száma Művészeti politika címmel vezető cikket közölt erről a fölszólalásról s másnap, szombaton este, a lap felelős szerkesztője a következő levelet kapta:

Nagyságos Barna Izidor urnak, mint az Esti Ujság felelős szerkesztőjének, Helyben.

Somogyi Aladár országgyűlési képviselő megbízásából kerestük föl igen tisztelt szerkesztő urat, hogy az Esti Ujság 1908. december 4. Művészeti politika című cikkében foglalt sértésért lovgias elégtételt kérjünk, vagy amennyiben a cikk szerzője nem szerkesztő ur lenne, azt megnevezni kegyeskedjék.

Sajnálattunkra nem találtuk itt és ez uton vagyunk kénytelenek látogatásunk célját szerkesztő urral közölni.

Kiváló tisztelettel Molnár Jenő, Hódy Gyula országgyűlési képviselők.

Az Esti Ujság szerkesztője ma déiben küldte el erre a levélre feleletét, amely így szól:

Nagyságos Molnár Jenő és Hódy Gyula országgyűlési képviselő uraknak Budapestben.

Hozzám intézett becses levelükre a következő válaszzal szolgálhatok: A Művészeti politika című cikk írója fölösdott engem a szerkesztői titoktartás kötelezettsége alól, de én nem élek ezzel a fölhatalmazással, hanem ebben az esetben ragaszkodom a törvényes gyakorlathoz, amely szerint a sajtóügyi vizsgálóbíró az egyedül illetékes ember, aki előtt a felelős szerkesztő lapja bármely közleményének a szerzőjét megnevezheti. Kérve a tisztelt uraktól ez elhatározásom tudomásulvételét, maradtam kiváló tisztelettel Barna Izidor, az Esti Ujság felelős szerkesztője.

Molnár Viktor kultuszminiszteri államtitkár a következő levelet intézte Somogyi Aladár képviselőhöz:

Tisztelt képviselő ur! Ön a képviselőházban mondott beszédében beavatott forrásra hivatkozva azt állította, hogy én egy rokonomat beprotezsáltam az Operához. Kérem, közölje velem az ön beavatott forrása nevét, hogy megmondhassam neki, hogy hazudott. Tisztelettel Molnár Viktor.

Somogyi Aladár képviselő e levél miatt Nemes Bertalan és ifjabb Madarász József képviselők után lovgias elégtételt kért Molnár Viktor államtitkártól, aki Csajthay Ferenczet, a Budapesti Hírlap szerkesztőjét és Lekky Istvánt bízta meg az ügy elintézésével. A megbízottak ma délután a képviselőház egyik termében tárgyaltak a dologról. A tárgyalás után a következő nyilatkozatot adták ki:

Molnár Viktor ur megbízottai kijelentették, hogy Molnár urat a kérdéses levél megírásában Somogyi Aladár ur iránt sértő szándék nem vezette; mivel a levél szövegéből hiányzik a sértés ténye, mind a két fél megbízottai egyetértően abban állapodtak meg, hogy a további eljárásnak helye nincs.

Ezzel az ügyet befejezettnek jelentették ki.

— **A Markó-utcai állami főgimnázium jubileuma.** Megemlékeztünk már a jubileumi ünnepségekről, melyek az V. kerületi főgimnázium 50 éves fennállása alkalmából ma és holnap lefolyának. A ma esti banketen, amelyen a tanárok és volt tanítványok igen nagy számban jelentek meg, felköszöntött Wagner Alajos igazgató, Erődi Béla, Cserve Flóris, Hahóty Sándor, Straub József, Miklós Elemér, Donáth Vilmos és Kemény Kempf József mondtak. A jubileum alkalmából a főgimnázium az 50 év történetét tartalmazó diszes albumot adott ki dr. Perepatits István szerkesztésében. A számos képpel és arczképpel diszített album a könyvkereskedésekben is kapható.

— **A román irodalmi tanszék.** A budapesti Tudományegyetemen a Ciocán János nyilvános rendes tanár nyugalmabonulásával megüresedett román nyelvi és irodalmi tanszékre legközelebb kiírják a pályázatot.

— **A másfél éves császár trónralépése.** Kínában szerdán egy napra felfüggesztették az udvari gyászt, mert azon a napon lépett a trónra Hsuan Tung, az új kínai császár. A szertartás csak félórát vett igénybe. A legfőbb tisztviselők vettek részt benne, azonban az utcákról néhány kullit és az alsóbb rétegek néhány emberét szőlítették a palotába, hogy az eseménynek tanui legyenek. Szertartás után a trónralépést császári proklamációval hirdették ki. Az érdekes szertartásról a Reuter-ügynökség a következő részleteket jelenti: Már reggeli négy órakor megkezdte a katonaság a keleti kapun át bevonulását Pekingbe, hol a palota belsejében sprakozott; közvetlen utána megjelentek a magasabb tisztviselők. Az esemény jelentőségét a nagyszámú előkelő egyéniségek részvétele, a végnélküli kocsisor, hordszék bizonyították leginkább. Szertartás előtt a hercegek és az előkelő tisztviselők a meghalt császár és császárné, valamint a kis császár emléktáblája előtt tisztelegtek, az ifjú császár pedig áldozatot mutatott be elődei emlékének. Ezután a dadák kivétköztették a gyermekkirályt gyászruhából és felöltöztették a császári sárkánnyal himzett ünnepi köntösbe, mire a kis császár dobpergés, harangzugás és tüzijáték sistergése között, vezető nélkül, a saját erejéből lépett a trón felé, odaérve meghajolt Yehena özvegy császárné előtt, azután lemászott a trónról és felöltötte ismét gyászruhát. Az egész ünnepség, a gyászra való tekintettel, zene nélkül folyt le.

— **A tanítók ünnepe.** A Budapesti Tanító-Egyesület az 1868. évi népoktatási törvény negyvenik évfordulója alkalmából ma délben ünnepi közgyűlést tartott az Újváros háza dísztermében a tanítóság rendkívül nagy érdeklődése mellett. A közgyűlésen megjelentek: gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Tóth János államtitkár, Halász Ferenc min. tanácsos, báró Eötvös Loránd, Fülepp Kálmán főpolgármester, dr. Bárczy István polgármester, gróf Festetic Géza és Melly tanácsosok, dr. Petri Mór kir. tanácsos, tanfelügyelő és mások. Az ünnepséget Moussong Géza, az egyesület elnöke nyitotta meg s határos beszédben méltatta a népoktatási törvény üdvös hatását a társadalomra és iskolára egyaránt. Ezután gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter emelkedett szólásra és a következő beszédet mondotta:

Tisztelt ünnepi gyülekezet! Ha még az ünnepi szónokot megelőzőleg is szót kérek, erre az a szomorú körülmény készlet, hogy néhány perc múlva halaszthatatlan teendők miatt kénytelen leszek e helyről eltávolozni. De nem akartam ezt tenni nélkül, hogy igaz örömmel és benső meghatottsággal kifejezzem az adak ez ünnepi gyűlés alkalmából. Halhatatlan Eötvös Józsefünk népkola törvénye egészséges alkotás és hogy egészséges alkotás, annak legkésebb bizonyosága az, hogy most is népkolai tanügyünket azokon az alapokon akarjuk tovább fejleszteni, amelyeket nagyevű alapítója lerakott. Nem új alapvető pillérek keresünk, hanem az akkor lerakott alapon emelkedő büszke épületet akarjuk csak új szárnyakkal ellátni. Ez a tény megadta a lehetőséget, hogy népoktatásunk nyugodtan fejlődhetik és ez a törvény tette, hogy népoktatásunk a békés munka biztos talaján mozog. Eötvös Józsefnek nemes gondolkodását és meleg szívét ez a törvény juttatja legpregnansabban kifejezésre. A magam részéről legszebb feladatommak tekintem, hogy nagy elődömmel legkevésbé méltatlan utóda legyek. A tanítók pedig, akiket legközvetlenebbül függ a törvény üdvös hatása, merítsék ebből az ünnepből az eszmék szolgálatának szép lelkesedését. És szolgálják továbbra is ebben az irányban a népnevelés szent ügyét. A fővárosi tanítóság körében ünnepelem én is ezt az évfordulót, méltóbb és jobb helyen nem is ünneplhettem volna. (Hosszas és lelkes éljenzés.)

A miniszter ezután eltávolozott az ünnepségről.

Az ünnepi beszédet Rákos István tartotta, aki lelkes szavakkal utalt a néptanítók hivatására. Majd Bakó László, a Nemzeti Színház tagja szavalt a Móra Istvánnak „Prófécia” című nagyhatású költeményét. Utána a Német-utcai polgári iskola dalok köre énekelt Erdődi Ernő vezetésével.

Az ünnepi közgyűlés ezután egyhangú lelkesedéssel gróf Apponyi Albertet, báró Eötvös Lorándot

és dr. Bárczy István polgármestert az egyesület tiszteletbeli tagjaivá választotta. A gyűlés végén dr. Bárczy István polgármester megköszönte tiszteletli taggá való megválasztását.

— **Az osztrák diákorradalom.** Amíg Prágában a statárium kihirdetése legalább egyelőre lecsillapította a diákokat, addig Bécsben ugyan csak vigan zavarognak tovább. De harcban vannak Triesztben a szlovén és olasz diákok is. Ime, a tegnapi események: Bécsben tegnap délelőtt német nemzeti népgyűlés volt, amelyen a prágai eseményekkel foglalkoztak. A gyűlésre mintegy ezren mentek el. Az ülés után kiadták a jelszót, hogy az egyetem közelében lévő Menza Akademia elé vonulnak. Dalolva és „Heil!” kiáltások közben özönlött a tömeg a belváros felé. A gyűlésen résztvevők és a rendőrség közt ismételen összeütközésre került a sor és a rendőrök kénytelenek voltak kardot rántani, de nem használták. Egy véletlenül arra menő dragonyos őrmester nagy bajba jutott, ami a tömeget még jobban felizgatta. A rendőrség, hogy megvédje az őrmestert, a közeli térparancsnoksági épületbe vitte. Az ismételt összeütközések során összesen 27 embert tartóztattak le, kiknek csak csekély része főiskolai hallgató. A foglyokat rövid kihallgatás után ismét szabadlábra helyezték. — Triesztben a laibachi szlovén egyetemért ugyancsak tegnap délelőtt a Narodni Dumban a szlovén főiskolai hallgatók gyűlést tartottak. Több szónoklat után határozatot fogadtak el, amely Laibachban szlovén egyetemet követel, tiltakozik a bécsi és gráci szlovén diákok magatartása ellen és üdvözi a bécsi és gráci szlovén diákokat magatartásukért. A gyűlés vége felé a délszláv szociáldemokrácia szónoka beszélt, aki azt fejtette, hogy a délszláv szociáldemokrácia pártolja a laibachi szlovén egyetemet, de egyben olasz egyetemet is kíván, ami viharos tiltakozásra adott okot, mire az elnök berekesztette az ülést. Most körülbelül 300 szlovén az egyetemet éltetve járta az utcákat. A Piazza Verdin összetűztek egy olasz liberális csoporttal, mire a rendőrség a Riva felé szorította a szlovéneket. Egy csoport később vissza ment a Narodni Dum felé. Az olaszokat a nagy térre szorították, ahol szétoszlottak. Itt több letartóztatás történt. A szlovének egy kis csoportja a Caffé Chiozza vendégeivel összeveszett, hir szerint azért, mert ezekki futyultak. A vendégek és a tüntetők közt összetűzés támadt, néhány márványasztalt összetörték, több ablakot bevertek és sokan megsebesültek. Délután a nyugalom helyreállt. — A berlini egyetem tudományos szabadegyesülete által egybehívott és igen látogatott egyetemi gyűlés tegnap délben a Philharmonia nagytermében állást foglalt a legutóbbi prágai események dolgában. Az egyetemi tanári testület is nagy számban volt képviselve. Beszédet mondtak Roethe, Lenz, Wagner Adolf és Liszt, továbbá Geisert a külföldi némettség megőrzése érdekében működő egyesület főtitkára, akik a némettség védelme érdekében emeltek szót és az osztrák főiskoláknak az eddiginél nagyobb méretű látogatására szólítottak fel. A gyűlés egyhangulag és nagy lelkesedéssel elfogadta Liszt tanár határozati javaslatát, amely szerint a gyűlést felszólította a külföldi némettség megőrzése érdekében működő egyesületben való részvételre és az ausztriai németeket legnagyobb fokú rokonszenvéről biztosítja. A prágai német diáksághoz rokonszenvtáviratot küldtek. Kahl dr., a berlini egyetem rektora szívélyes táviratot intézett a gyűléshez.

— **Lefoglalt napilap.** A rendőrség tegnap a vizsgálóbíró utasítására lefoglalta a Népszava vasárnapi számát. Az ügyészség a lap „Törvényen kívüli állapot” című cikkében, amely a kereskedelmi miniszternek a vasutakhoz intézett rendeletével foglalkozik, az igazság vétségét látja.

— **Az újságírók egyesületéből.** A Budapesti Újságírók Egyesületének segítőalap igazgató-tanácsa ma délután dr. Bródy Lajos elnöke alatt flést tartott. Az igazgató-tanács 650 korona segítséget szavazott meg.

— **A Steinheil-ügy.** A „Le Journal” érdekesen írja le, hogy hogyan megy át Steinheilné a Saint-Lazare gyűjtőfogházból az igazságügyi palotába, ahol kihallgatni szokták. A sűrű fátyol, mely kalapjától egész a derekáig hull alá, elrejtí arcvonásait; ámdé testtartása, biztos lépéte, ahogyan a fogházból az igazságügyi palotába megy, arra engednek következtetni, hogy teljes birtokában van önműlmanak. Mivel a fogásba nem vitt télikabátot, könnyű fekete ruhája fölé csak egy kendőt ölt, úgy megy át az utcán és észrevehető teste remegésén, hogy ugyancsak didereg a hidegben. Bizony, nincs ilyen öltözködéshez szokva; máskor, így téli időn, drága prémesbundákat viselt, amiket udvarlói ajándékoztak neki hódolattal. A „Petit Parisien” munkatársa fölkereste Thébes asszonyt, az ismert jóvendőmondót, hátha megtud tőle egyetmást, mert tudvalevő, hogy a babonás hajlandósága Steinheilné gyakran fordult meg tanácsért a jósnő lakásán. Thébes asszony a következőleg nyilatkozott:

— Nem egyszer, de nagyon sokszor figyelmeztettem a szép Steinheilné, hogy mérsékelje túlfeszített és beteges vágyódásait, ne képzeledjék örökösen, mert előbb-utóbb tapasztalnia kell a szomorú következményeket. Tudja, kérem, mi volt a legfeltűnőbb rajta? A kezei. Anyyira megragadták figyelmemet, hogy le is fotografáltam. Nézzé, itt a fénykép. Hát nem valódi majomkezek-e? Ily kezek nemcsak túltengő fizikai erők, de a képzelgést elősegítő hajlandóságokra és hisztériára mutatnak, sőt jellemző kifejezései bámulatos hazugságokra készítő lelkiületének. Nem hiszem, hogy elmebeli defektusai volnának. Férfias természetnek tartom, melynek átka, hogy női testben kénytelen szorongani.

— **A magyarországi rendőrtisztviselők közgyűlése.** Mintegy nyolcvan vidéki város rendőrségének tisztikara gyűlt össze vasárnap délután a budapesti főkapitányságon, ahol az államrendőrség tisztikarának élénk részvételével a Magyarországi Rendőrtisztviselők Országos Egyesülete első évi rendes közgyűlését tartotta. A közgyűlés az egyesület elnökéül egyhangulag dr. Angyal Armand győri főkapitányt választotta meg. Társelnök Kutsera István pozsonyi főkapitány, titkár Kaveggia Béla budapesti rendőrfogalmazó lett. Ezután pályadíjakat osztottak ki. Ezzel a közgyűlés véget ért. Este a Royal-szállóban lakoma volt.

— **Magyarifaló diákok megrendszabályozása.** Öt magyargyűlölő és a magyarság ellen gyalázatosan agitáló fiatal diák megrendszabályozásáról érkezik híradás Erzsébetvárosból. A magyarifaló diákok, névszerint Avram János, Genie Vazul, Mitrea Mihály, Munthiu János hetedik osztálybeli tanulók és Bacilu Aurél hatodik gimnazista. Bűnük az volt, hogy már októberben dárídót csaptak egy éjjel, korcsmárol-korcsmára jártak, s több embert inzultáltak. Közben gyalázták a magyarokat. A városi rendőrkapitány a főgimnázium növendékeit három-három napi elzárásra ítélte, a tanári kar pedig kizárta őket az állami iskolából. A kultuszminiszter most közölte az erzsébetvárosi gimnázium igazgatójával, hogy a fékevesztett oláh legénykék kicsapatását jóváhagyta.

— **Házasságok.** Kálnászy Géza eljegyezte Glnovszky Arankát Nagyrőczéről.

Hegedűs Nándor állatorvos Dunapenteléről, eljegyezte Pollák Jolánt Győrből.

Edes kuty Jenő ásványviznagyszerkedő 5-én tartotta esküvőjét Besztercebányán Kollár Euzsénival, néhai Kollár János besztercebányai ügyvéd leányával.

Horovitz Soma és neje, Blockner Amália tegnap ünnepelték házasságuk huszonöt éves évfordulóját, mely alkalommal számosan keresték fel a jubiláló házaspárt jókívánságaikkal.

Dr. Gábor Jenő és Kardos Margit e hó 8-án, a debreczeni Deák Ferenc-utcai izr. templomban tartják esküvőjüket.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán művész ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

Valódi porosz szalonkőszőzet

és koksztot zsákokban, valamint egész fuvarokban a leggyorsabban és legolcsóbban szállít

Rédei és Társa

közszónagykereskedő

Központi iroda: V., Béla-utca 4.

— **Egy újságíró halála.** A Szent István-kórházban ma reggel meghalt Mihailovits István hírlapíró negyvenkét éves korában. Az elhunyt mint katonatiszt kezdte pályáját. Hét esztendeig szolgált s mint hadnagy 1894-ben kilépett a hadseregből. A hatalmas erejű embert gyógyíthatatlan betegség támadta meg, amely lassankint csaknem teljesen megbénította lábára. Mihailovits hosszabb időt töltött Szerbiában, Bulgáriában és Törökországban. Alapos jártassága volt a katonai tudományokban s ha a betegség le nem dönti, mint tiszt szép karriert csinálhatott volna. Hivatottsággal vette aztán kezébe a tollat is s a fővárosi nagy napilapokban számos igen érdekes katonai, politikai és genealógiai cikke jelent meg. Élete utolsó éveiben már alig bírt kimozdulni lakásáról, annyira megviselte a betegség. Körülbelül két esztendővel ezelőtt bekerült a kórházba s ott halt meg ma reggel hat órakor. Akik ismerték, nemcsak a kitűnő újságíróra becsülték benne, de a tisztaszívű jóbarátot, a nemeslelkű embert, aki páratlan türelemmel fogadta az élet csapásait és megadással viselte a nagy szegénységet, amiben része volt utóbb, amikor a kard után a toll is kihullott kezéből.

— **Megzavart spiritiszta-szeánsz.** A rendőrség tegnap egy spiritiszta-társaságot robbantott szét. A rendőrséggel bizalmasan közölték ugyanis néhány héttel ezelőtt, hogy a Sándor-utca 30/a. számú házában lévő pincze-korcsmában titkos társaság ülésezik. Nagy apparátussal indult meg a vizsgálat, mert a főkapitányságon azt hitték, hogy veszedelmes tanokat hirdető szektával lesz dolguk. Tegnap aztán Krecsányi Kálmán rendőrtanácsossal, a detektívtestület főnökének vezetésével több titkos rendőr rajta ütött a titkos társaságban, amelyről ekkor kiderült, hogy csak ártatlan spiritiszták társasága. Az összejövetel Csilling Kálmán vendéglőjében történt, még pedig minden szombat. A rendőrség Bakay Dezső detektívet küldte ki a vendéglőbe, hogy figyelje meg a „rejtélyes” összejövetelt. A detektív többször eljár a pincze-korcsmába és hamarosan megnyerte a korcsmáros bizalmát. Csilling azután beavatta Bakayt a titokba. Elmondotta a korcsmáros, hogy minden szombaton este szellemek jelennek meg vendéglőjében és mindig nagyon érdekes kijelentéseket tesznek. Sőt egy spiritiszta-szeánszra meg is hívta. A szeánsz a pincze-korcsma belső éttermében folyt le mindenféle hókusz-pókusz között. Médiúm volt Csilling Kálmán, Csillingné, továbbá 18 éves Pistike nevű leányuk és Kurzweil Géza könyvkötősegéd. Ez utóbbit Stréli István könyvkötősegéd hipnotizálta is. A médiumok vaskos jegyzőkönyvbe írták le a szellemek kinyilatkoztatásait. A detektív jelentése szerint megidézték Jókai Mór, Irányi Dániel, Damjanich János, Keresztelő Szent János és mások szellemeit. Sőt odáig is mentek a fanatikus emberek, hogy a még élő Ujházi Ede és Zsilinszky Mihály szellemét is megcizálták. Szeánsz után a házigazda teát és süteményt szolgált fel vendégeinek. A detektív a következőket jegyezte meg:

„A látottak után az a gondolat érlelődött meg bennem, hogy azon a résztvevők közül nem mindenki hisz a spiritizmusban, hanem csak az ingyen tea és sütemény iránt mutatnak érdeklődést a szellemidézés után.”

A detektív e hónap 5-én, szombaton rendőrcrost is vitt magával, aki konstatació, hogy Stréli a szeánszokon hipnotizál. Ezek után megjelent Krecsányi detektívnök és lefoglalt 22 vaskos kötetet, amelyek tele vannak bádarságokkal. Stréli ellen megindították a vizsgálatot.

— **A kistráfiások mozgalmá.** A Magyar Dohányárusok Országos Szövetsége vasárnap délután a Lipótvárosi Függetlenségi Kör helyiségében nagygyűlést tartott, amelyen vidéki tráfiások is nagy számban jelentek meg. Mihályfalvi István elnök ismertette a memorandum tervezetét, amelyben kéri akarják a pénzügyminisztert, hogy a tráfiásoknak tiltsa meg a detail-árusítást. A memorandumhoz Kern Sándor, Richter Lipót, Mautner Sándorné és Vázsonyi Vilmos szól-

tak hozzá. Végül a nagygyűlés elhatározta, hogy küldöttséggel fogja átnyújtani a memorandumot a pénzügyminiszternek. A küldöttség vezetését Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő vállalta el.

— **A cukrászok sztrájkja.** A cukrászsegédek és munkaadók között a tárgyalás tegnap eredménytelenül végződött, úgy, hogy ma reggel a munkások bejelentették a hatóságnak a sztrájkot. A sztrájkanya a Dohány-utcában lévő Doffing-féle vendéglő. A segédek a már bojkott alatt lévő műhelyeken kívül ma bojkottálták a Weisz Béla, Hauer Rezső, Hoffmann Ferenc és a Vikus Károly cukrászdáját is.

A cukrászmesterek ma délután tartották nagygyűlést az Országos Ipartestület helyiségében Stücker Ferenc ipartestületi elnök elnöklése alatt. Prindel Ede, Nagy Béla, Gerbeaud Emil és Steiner Hugó felszólalása után az ülés a következő határozati javaslatban állapodott meg:

A cukrászmesterek nagygyűlése az ipartestületi elnökség munkarendjét elfogadja azzal, hogy azon üzemek, melyekben ezt a munkarendet a segédek is magukévá teszik, bojkottált üzletekben való dolgozás végett tartoznak segédek küldeni. Azon üzletek, amelyekben a segédek ezt a munkarendet nem fogadják el, tartoznak a mesterek a segédekkel holnap kizárni. A kisebb mesterek részéről a nagyobb üzemek részére felajánlott segélykötelezettség fenáll. A megajánlott munkarendet a nagygyűlés a legmesszebbmenő engedménynek tekinti és amennyiben a segédek ennek alapján nem hajlandók dolgozni, a kizárás holnap reggel életbe lép.

Bejelentette az elnökség, hogy a vidéki városokból kisebb cukrászmesterek jelentkeztek, hogy segédekkel együtt feljönnék a fővárosba, hogy a bojkottált mestereket a sztrájk idejére kisegítsék.

— **A szociálisták kongresszusa.** A szociáldemokrata-párt tegnap az újavárosháza közgyűlési termében rendkívüli kongresszust hívott össze, amelyen első sorban az új választási törvényjavaslatot tárgyalták. A gyűlésre meghívták Ellenbogen Vilmos osztrák reichsrathi képviselőt is, aki az osztrák szociáldemokrata-párt küldöttképpen jelent meg és szónokolt. A gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kijelentik, hogy a mostani választási jog törvényre emelkedését meg kell gátolni s erre a legjobb fegyver, ha majd a képviselőházi tárgyalás egy alkalmas pillanatában megvalósítják a politikai tömegsztrájkot. Ennek végrehajtásával a pártgyűlés a pártvezetőséget bizza meg azzal, hogy agitációjával haladéktalanul készítse elő erre a küzdelemre a tömegeket. Beszéltek még a gyűlésen a kereskedelmi kormányának a vasutasokra vonatkozó rendelete ellen is. Ennek a kérdésnek a tárgyalását azonban a rendőrség képviselője nem engedte meg.

— **Nagy vonzóerőt gyakorolnak az előkelő közönségre az Argentor Művek (Rust és Hetzel) cég Váci-utca 5. szám alatti raktárának pompás kirakatai.** A legsikerültebb minták remek sokfélesége tárul itt elénk, melyek egy művészeti izlés, mint a kivitel tökéletessége tekintetében utolérhetetlenek. Pompás ajándék- és használati tárgyakon kívül a legkülönbözőbb argenter-éveszközök, kávé- és tea-készletek, befőttes-tálak, gyümölcstartók és csészék, villamoslámpák és tolette-készletek sokaságát bámulhatjuk meg, melyek mindannyiuk értékes és örvendétes ajándékot képez. Minden nap meghozza a maga újdonságait, élénk bizonyosságul annak, hogy az Argentor Művek a modellek és formák mily hatalmas apparátusával dolgoznak és termékeit legelső-rangu művészek mintái alkotják meg.

— **A komáromi merénlyöt elfogták.** Pár nappal ezelőtt Komáromban egy tetten ért betörő menekülés közben lelőtte Holzmann tiszthelyettest. A merénlyöt nem tudták elfogni Komáromban s két nap is eltelt, amíg a budapesti rendőrség ma reggel Sarudi János tizennyolc éves faczér cipészsegéd személyében kézre kerítette a gyilkost. Sarudit a komáromi szemléleírás alapján fogták el a keleti pályaudvaron. Meg akart szökni, de a közönség megakadályozta ebben a szándékában. A gonosztevő mindent tagad és egész sereg alibivel akarta bizonyítani ártatlanságát. Az alibik azonban rosszul sülttek el s a rendőrség Sarudit letartóztatta.

— **A császárbülső utójátéka — Győrött.** A bécsi császárbülső csak nem akar simán elintéződni. Azután a szomorú intermezzo után, mely jóformán a kellős közepén zavarta meg a bécsi ünnepek zavartalan hangulatát, most Magyarországra terelődött át utójátékként a kellemetlen eset, mely csinos kis kavarodást idézett elő Győrött. Gróf Szechenyi Miklós győri püspök a császárbülső napjára a győri püspöki tanítóképzőben szünetet rendelt el s a diákokat ünnepi misére rendelte. A negyedéves diákok a misére nem mentek el, mire a püspök a diákokat az intézetből kizárta, a megokolás szerint a fegyelmi szabályok meg nem tartása és királysértés miatt. A diákok nyomban írásbeli kérvényt terjesztettek az intézet igazgatójához, kijelentvén, hogy ők a királyt nem akarták megsérteni, kérvényüket azonban elutasították. Ez történt szombaton. A mai napon, mint tudósítónk Győrött jelenti, a püspök felhívást intézett a diákokhoz, hogy újabb kérvényben kérjenek bocsánatot. A diákok erre nem hajlandók. Ma egyébként a másod- és harmadéves növendékek is szolidaritást vállaltak kizárt kollégáikkal és nem mentek el az előadásra. A püspök erre más rendszabályt alkalmazott a diákok ellen, kizárta őket a tápintézetből, ahol ingyen ellátást kaptak. Ebbe már aztán a győri közönség is beleszólt és a diákokat mindenfelé hivatgatják ingyen kosztra Győr legelőkelőbb családjai. A megrendszabályozott diákok ügyében a mai nap folyamán nagyobb küldöttség is jött föl Budapestre, hogy az egyetemi polgárság támogatását kikérje a számukra.

— **A bizonyítványgyárosok ügye.** A főkapitányságon ma délelőtt folytatták a bizonyítványgyárosok kihallgatását. Ezúttal Kovács Istvánra, a rákosligeti előkészítőre került a sor és különösen a vesztegetések tisztázása körüli kérdésekre kellett felelnie. Telkes Arnoldné kivételével az összes előkészítők ott tartózkodtak a főkapitányság folyosóján, hogy szükség esetén kéznél legyenek. Délelőtt több szembesítés volt. Dr. Korányi György segédtanfelügyelőt szembesítették Kovács Istvánnal, Vogel Bélával és Kerekes Ignáccsal. A kihallgatásokat Czövek és Szakáll fogalmazók vezették, mert Sándor László rendőrkapitány Nagyszébenbe utazott, hogy Krenkó Géza segédtanfelügyelőt kihallgassa. Sándor ellen annyi súlyos vád merült fel a rendőri vizsgálat során, hogy Sándor kapitány szükségesnek tartotta az ottani hatóság megkerülésével, személyesen való kihallgatását. Sándor László hazaérkezése után azonnal befejezi a vizsgálatot s átteszi az iratokat a felettes hatóságokhoz.

— **Elfogott rablógyilkos.** Az aradi rendőrség minden kétséget kizárólag megállapította, hogy a kisszentmiklósi, vingai és battonyai kilencszeres gyilkosság tettesének vezetője Gecsei Sándor Aradon lakó betörő, ki négy napja, mikor a rendőrség üldözte, Református-Kovács házában felakasztotta magát egy istállóban. Gecsei nős és öt gyermek atyja. A lakásán tartott mai házkutatás alkalmával a rendőrség megtalálta az áldozatoktól elrabolt tárgyakat, melyeket Gecsei nem bírt értékesíteni, továbbá megtalálták a padláson azt a csendőrkabátot és kalapot, melyet a battonyai kilencszeres gyilkosság alkalmával használt Gecsei. A házkutatás alkalmával megtalálták még azt a nagy vasharapófogót, melylyel áldozataikat megfojtották. Gecseinek letartóztatták és ma este a rendőrségtől beszállították az aradi városi közkórházba, ahol az aradi rendőrfőkapitány kihallgatta. Az asszony elmondotta, hogy a vingai gyilkosság után tudta meg, hogy férje a banda vezére. A banda többi tagjait nem ismeri. Férjét figyelmeztette arra, hogy a gyilkosságnak súlyos következményei lesznek, erre azonban rátámadt a férje azzal, hogy hallgasson, mert különben őt is kizsákmányozza, ha nem tekintené, hogy áldott állapotban van. Az asszony kijelenti, hogy férjének nem lehetett ép az elméje. A csendőrség folytatja a nyomozást. Megállapították, hogy Gecseinek egyik bűntársa Despot Sándor székelyben ismert házasságsegéd, aki kevés-elelőtt Németországba menekült, ahonnan szülői

Harisnya-Ház Kardos és Steiner
Andrássy-ut 50. sz. (Octogon)

Harisnyák, keztük, valódi dr. Jäger trikók, alsó ruhák, berliner kötött áruk és mindennemű test-edző (sport sweter), valamint színházi cikkek stb.
Vidéki rendelések 20 koronán felül bérmentve küldenek.

ma kaptak tőle levelet. Ennek alapján a nyomozást Németországra is ki fogják terjeszteni.

— **Az Árvay János és Társa, csász. és kir. udvari selyem- és divatáru-czég** a jelen év lezárásával ünneplő fennállása 60-ik évfordulóját. Ezen nagyfontosságú esemény egy oly jelenség a kereskedelmi téren, mely legfényesebben bizonyítja a czég szolid elveit és ezen alkalmából a czég, amennyiben nagyobb átalakításokat fog keresztülvinni, a jelenlegi raktáron levő árukat mélyen leszállított árakon árusítja el.

— **Halálozások.** Major György 48-as honvédtiszt tegnap nyolczvanegy éves korában elhunyt Szekszárdon.

Ozv. Szarvasy Sándorné, szül. Kepes Ida ötvennyolcz éves korában Budapesten meghalt.

Henzei Mihály, a Ludovika Akadémia nyugalmazott felügyelő altisztje meghalt Budapesten.

Csatlós Elek ügyvéd életének hatvanegyedik évében elhunyt Mezőkaszonyon.

— **Fővárosi Orfeum.** Kedden, az ünnepre való tekintettel két nagy előadást tart a Fővárosi Orfeum és pedig a délutáni, mint rendesen mérsékelt helyarákkal. A délutáni előadás, mely 4 órakor kezdődik, a decemberi kiváló műsor legjobb számai vesznek részt.

— **Lőkivics debreczeni ékszerésztől** hozasson árjegyzéket.

× **Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám** alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

× **Kötött kabátok és Figarók** karácsonyi ajándéknak Rösler-nél, Budapest, Harminczad-utca és József-tér sarkán.

× **Minden anya** érdeklődik a „Scott-féle Emulsió” iránt, mely lapunk hasábjain most sokszor ajánljuk. Ez egy híres csukamájolaj készítmény, melyet gyermekek előszeretettel vesznek be és mely nekik minden esetben, melyben eddig közönséges csukamájolajat használtak, gyors és biztos segélyt nyújt. Kapható minden gyógyszerárban.

× **Részletfizetésre** karácsonyi ajándékkul porcellán, üveg szervizek, china-ezüst lámpa stb. Kérésre árlapot ingyen és bérmentve küld Ivánkovits Károly, Szeged.

× **A fényképező készülék** minden jobb ház karácsonyi asztalán díszhelyet foglal el. Méltán és már régóta; a mióta t. i. a fényképezés gyönyörködtető és egyben nevelő hatása általános elismerést talált. E kiválóan szórakoztató amateur-művészet nagy népszerűsége érthetővé teszi, hogy élelmes üzletemberek vásári módon felkínálgatnak olyan csekély értékű fényképező készüléket, amik a vele foglalkozónak inkább bosszuságot okoznak, semmint gyönyörűséget. Ezt elkerülni csak úgy van módunkban, ha egészen kipróbált és megbízható forráshoz folyamodunk. Ilyen megbízható forrás: R. Lechner bécsi czég (Wien, I., Graben 31.), mely idestova 100 éves fennállása óta mindig reális üzleti elveket vallott s vevőkörének minden irányu kielégítése mindenha legfőbb gondját képezte.

× **A „Vállalkozók Lapja”** közel három évtized óta közli hetenkint az ország műszaki híreit. Minden mérnök, építőmester, gyáros, vállalkozó és fakeskedő pártolja ezt a megbízhatóság és érdekessé palitájával ékeskedő szaklapot. Szakemberek állanak az élén, akik jól tudják, miye fáj a hazai építőiparosoknak, vállalkozóknak és minden számban foglalkozik ez állapotokkal mély meggyőződéssel megírt cikkeiben. A „Vállalkozók Lapja” joggal mondhatja el magáról, hogy méltó versenytárs nélkül egyedül áll a maga nemében s hogy a vállalkozni, építeni szánuló közönség számára nélkülözhetetlen. Kívánatra a lap kiadóhivatala (Budapest, Erzsébet-körút 8.) szívesen küld mutatványszámokat. A lap előfizetési díja félévre 8 korona.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsió után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeötölő a javulás az általános egészséget illetőleg

Étvágy és álom

visszatér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni:

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelmesen megnézni.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Filharmoniai hangverseny.** Érdekes kis újdonságot hallottunk a filharmonikusok mai hangversenyén: egy „szimfoniéta”-t, amelynek az adott különösen pikáns színezetet, hogy tisztán fuvóhangszerek számára íródott. Szerzője Nováček Rudolf, aki idegen hangzása neve daczára magyar születésű ember. Mint katonai karmester kezdte pályáját és jelenleg Temesvárott él, mint nagyon keresett zenepedagógus. Négy tétéles műve alapos tudásra, erős formaérzetre és nem mindennapi invenzióra vall. Különösen sikerült a humoros scherzo és az elevenen lüktető finale. De szép a hangulatos, rövid adagio és az indulószerű első tétel is. A közönségnek tetszett az újdonság. Különösen a scherzot és a finalet erősen megtapsolták. Az est igazi hőse azonban Schnabel Artur zongoraművész volt, aki elmondhatja magáról, hogy „jöttem, játszottam és győztem”. Pedig ő nem aféle káprázató mesterfogásokkal hivatkozó, a nagyközönség ízlésének hizelgő virtuóz, hanem megalkuvást nem ismerő komoly művész, aki tehetségét és tudását csak komoly művészi feladatoknak szenteli. Ezért választotta bemutató darabnak Brahms nagyszabású, tartalmas II. zongoraverseyét, amelyet olyan mélyen szántó, érett felfogással és a legapróbb részletekre is kiterjedő, finom zenei érzékkel interpretált, hogy ezt a komoly művet a zeneleg kevésbé képzett hallgatók számára is megérthetővé tette. Hogy ehhez magasfoku technikai készség is kellett, azt nem szükséges külön hangsúlyozni. A lelkes óvációt, amelyben részesült, a művész egy pár ráadáással hálálta meg. Beethoven „Prometheus”-nyitánya és Csajkovszky „patetikusa” szimfóniája egészítette ki a műsort.

a. k.

(*) **Grünwald Richard hangversenye.** Sértett és sokat lerontott élvezetéből Grünwald Richard hangversenyén a műsort kiegészítő fehérruhás leányoknak csintalan jókedve. Nevetgéltek, amikor felmentek a pódiumra, szinte ugráltak, amikor lejöttek a pódiumról. Sőt akkor is, amikor játszottak, egyik-másik átátpillantott a közönségre. Nem hatotta át mindegyiket a zenének még csak meztelen levegője sem. Pedig ők azért ültek oda föl a zitherákkal és gitárjukkal, hogy belopják lelkünkbe a „Varázsfuvola” nyitányának gyorsan átsuhanó gyönyörűségeit. Ha a mesterük, Grünwald Richárdnak ujjai alól nem a legműnyszerőzöttabb hangok kerültek volna ki, akkor bizonyára a nyitányának meleg gyönyörűségei kihültek volna, amíg hozzánk érnek. Igazi temperamentumos, disztíngvált művészi hang síkolt el a koncert-teremben, amikor Grünwald művészi stílusával a B-dur ütemeit verte ki zitheráján. Egy erősen az előbbtől megkülönböztetett érzéssel ragadta képzeletünket a csöregedő patkás pászitos puha partjára, majd az alkony-biborbán uszó erdőnek hűs árnyai alatt pihentük ki az előbb még a zúgó viharban elfáradt testünket. Mindig be tudtak osonni Grünwald játéknál az ujjai alól kiugró hangnemek lelkünkbe, hogy aztán felkapva képzeletünket, vigyék messze a gyönyörűlme hazájába. Igazi nagy művész Grünwald, ki lelkének titkos melegtől ujjain keresztül így szívünkbe tudja lopni. Még többen játszottak szépen, gondosan. Énekel Rosthy Annie is, éneke nagyon tetszett.

(*) **Fráter Loránd.** Azok a zenei szabádgondolkodók, akik nem a szigorú elméleti szabályokat s azokon belül keresik az egyéni művészet megnyilvánulását, vasárnap este ismét zavartalan élvezetnek lehettek részesei. Fráter Loránd művésze nemcsak egyéni, hanem ősi is. Az ő művészete telve van azokkal a feszítő erővel, melyek csak a természet utjain tudják önmagukat kifejtetni s amelyek a hosszas iskolázás alatt, ha még úgy finomodnak is és gazdagodnak árnyalatokban, tulajdonképpen saját magukat koptatják s a véruket pazarolják. Jóllehet a tulfinomult ízlést jobban kielégíti az oltott, nemesített rózsá, sokak azonban több poézist találnak egy marék mezei virágban, mint az üvegházak valamennyi mű-vegetációjában. Fráter Loránd pedig nyalálbolva szórja a mezei virágokat; minden egyes hangja egy darab természet, melyek egymásba olvadva, dallá öntve, ugyanatnak, mint a szabad mező illata a kultúrába íradt városi szülőltötre. Csupa ősi poézis, megérző természetesség, édes-bus ellágyulás, magyarosan szilaj felvillanás. Csupa faji egzotikum, érdekesen egyéni frasirozás, melyek azonban ugy-

szólnak hozzánk, ahogyan csak mi érthetjük meg s amelyet csak azért értünk mi meg, mert minden, ami kiárad belőle, az mi vagyunk, mi magunk: elbululsáinkkal, szilajságunkkal, el-elmerengő melankóliánkkal. A Fráter Loránd hangja a mi hangunk, az ő dala a mi dalunk s ebbe nem avatkozhat bele semmilyen sémája az iskolák kozmopolitizmusának. Az a nagyszámu közönség, mely tegnap este Fráter Lorándot felkereste, mintha fel-felzúgó tapsaival egyre fenti meggyőződésének adott volna impozáns kifejezést. A nagy tetszésből természetesen bőven kijutott Wajditsch Sári művészi hárfajátéknak is, melyet szintén többször akart hallani a publikum.

(*) **Ney Dávid síremléke.** Évek óta, a feledhetetlen énekművészeknek csaknem a halála napjától ujjra és ujjra felhívjuk a közönség és a hivatalos körök figyelmét arra a lehetetlen anomáliára, hogy Ney Dávid még mindig jeltelen sírban pihen a rákoskereszturi temetőben. Gyakran korhóltuk a szinte hihetetlen kegyeletlenséget és következetes erőlyvel szállottunk sikra elhunyt nagy művészünk emlékének méltó megőrzéséért. A magyar művészetnek örök szégyene lett volna, ha azt a minális áldozatot, hogy Ney Dávidnak legalább a pihenő helyén emeljenek emléket, mely az arra járó dalművészetünk egyik legnagyobb alakjára figyelmeztesse, még tovább is kéri, követelni kellett volna. A kötelező kegyelet által diktált agitációkat végre ott is észrevették, ahová intéztük: ma már az asztalunkon fekszik az az ékes felhívás, melyet a gróf Aponyi Albert kultuszminiszter elnökölte alatt, a közélet számos kitűnőségéből alakult bizottság intéz a magyar közönséghez.

„A rákoskereszturi sírkertben — szól a felhívás — jeltelen földhalmaz mélyén aluszsa örök álmát a magyar dalosművészet egy nagy halottja. Jó barátok felkeresik, szerető kezek virággal varázsolnak tavaszt az örök télnek e hantjára, de esztendőnk multak hár — még mindig nem jelzi méltó síremlék azt a helyet, ahol Ney Dávid pihen. Fáradtan, fogyott erővel, lankadó harci kedvvel húzódtak vissza éjjel a csata megtépett legényei a tábori tűzek enyhítendő rőzséi mellé, bánatos szívüket csaknem a kétségbeesés mardosta, mikor megcsendült egy káplár zengetes nótája s vigaszt, erőt, bátorságot lopott bele a megintott lelkekbe. A Ney Dávid éneke volt... Templomba gyűlt a hívők ájtatos serege. A fölkelten istenszolgája, az orgona hangja senkinek szívéhez olyan szépen nem tudott szólni, mint a Ney Dávid éneke... És az ország első és egyetlen dalszínházának közönsége hány hosszú éven át gyönyörködött az istenadta nagy művész csodaszép előadásában! Ki ne emlékeznék Ney Dávid Petur bánjára, Gara nádorára, Péter czárjára? Ki látott, ki hallott fenségesebben zengő Wotánt, Salamont, Örgöföt, Henrik királyt, méltóságosabb Broginit, bensőbb Sarastrot, regényesebb Hollandit, félelmetesebb Conturt és Pizarrót, megkapóbb Marcellt, fanatikusabb Nilakanthát, meghatóbb Melchalt, Marke királyt, jellegzetesebb Hans Sachsot, kisértetiesebb Robertet, kedélyesebb Falstaffot és sok-sok más felejthetetlenül vonzó, egyéni és mindenkor oly magas művészi tökéletességgel meglevenített alakot, mint aminőket Ney Dávid teremtett meg és tartott hosszú, hosszú időn át eleven erővel a színpad ragyogó egén, mindnyájunk igaz örömére, nagyszerű gyönyörűségére! S aki hű szolgája volt egész nemzetének és csak ennek a magyar nemzetnek — hisz esengő aranyak csábos ereje se tudta őt külföldre csalni — aki szerető barátja, odaadó lelkes híve volt minden pályatársának, akit ezrek és ezrek áldottak, dicsőítettek nagyságáért, nemes jószágáért, szerénységéért, minden áldozatra kész szives viselkedéséért: azt holta után a feledés kegyetlen fátyola fedheti-e továbbra is? Ney Dávid sírja nem maradhat jeltelen. Meg kell örökítenünk emlékét. Szeretettel kérjük tehát mindazokat, akik rá kegyelettel gondolnak, hogy járuljanak adományukkal azoknak a költségeknek fedezéséhez, amelyekből Ney Dávidnak méltó síroszlopot és műemléket kívánunk emelni. Hirdesse ez az emlék, hogy nem vagyunk hálátlanok s dicső nagyjaink halóporát illendően tiszteltben tartjuk. Az adományok a bizottság pénztárába: „Erzsébetvárosi Hitelbank Részvénytársaság” címére (VII., Erzsébet-körút 9, New-York palota) küldendők. Minden e célra juttatott összeget hírlapilag nyugtázzunk. Budapesten, 1908. év november havában.”

Reméljük és hisszük, hogy a magyar közönség, melynek áldozatkészségéhez egyetlen esetben sem fordultak hiába, ha az ország nagyjainak megemlékezéséről volt szó, ezuttal sem fogja adományait megtagadni. Megtagadni attól, aki egész életét a mások

gyönyörűségéért és a magyar művészet ideáljért élte.

(*) **Környei Béla ünneplése.** Az írók és művészek klubja, a Fészek tegnap este intim, meleg ünneplésben részesítette Környei Bélát, az Operaház kiváló művészt, abból az alkalomból, hogy oly jelentős sikereket aratott a Hegyek alján című operában. Az estélyen igen sokan jelentek meg a klub tagjai közül.

(*) **Az Operaházban** holnap, kedden Svárdström Valborg svéd művésznő vendégfellépésével „Lakme”-t adják. A czimszerepet Svárdström Valborg, Nillakanthát Szemere, Miss Ellent Ambrusné, Miss Rozát Berts M., Missres Valent V. Geraldit Arányi, Frederic Mihályi, Malikát Payer M., Hadjít Pichler, Dombent Hegedüs, a kínai kereskedőt Juhász, Couravart Ney B. játszzák. Vezényel Kerner István karnagy, rendező Kiss Dezső. Az ünnepre való tekintetből az előadást bérleten kívül (38. szám) felemelt helyárrakkal tartják. Szerdán ez évadban először kerül színpadra Meyerbeer „A hugonották” című műve a főszerepekben Vasquezné, Sebeők Sára, Payer Margit, Lunardi, Dalnoky és Erdős fellépésével. (Évi bérlet 137. sz.)

(*) **A Magyar Tudományos Akadémia** második osztálya ma este Thaly Kálmán elnöklésével felolvastató ülést tartott. Elsőnek Szentkláray Jenő néhány kiválóan érdekes szakaszt mutatott be újabb művéből, melynek címe: „Mercy Claudius Florimund kormányzata a temesi hárságban.” (Ujabb részletek Délmagyarország XVIII. századbeli történetéhez.) — Dr. Szádeczky Béla, a második előadó, I. Apafi Mihály fejedelem udvartartása, több kötetre tervezett gyűjteményének sajtó alá rendezett első kötetét: „Bornemissa Anna fejedelemasszony gazdasági naplói” ismertette.

(*) **A Budapesti Kamarazenekar** vasárnap délután tartotta az évadban második hangversenyt. A műsor első számát, Schubert Ferenc A-moll vonósnégyesét: Hernefeld Lipót, Divinczy Béla, Boros Jenő és Bergmann Sándor urak, a Nemzeti Színház zenekari tagjai adták elő. Mozart egyik románczát s rondóját Kohl János fujta vadászkiürtön zongorakísérettel. Marchat János ur dalokat énekelt. Végül Mozart klarinét-ötösét játszotta a fenti kvartett Stackler Józseffel. A legközelebbi estély december 20-án lesz.

(*) **Az utolsó Petőfi-matiné.** A közönség óriási érdeklődése mellett folyt le vasárnap délelőtt az ez ideig utolsó Petőfi-matiné. A régi képviselőház teremszűföldiség megelt hallgatósággal és nagyon sokan voltak kénytelenek helyszűke miatt visszafordulni. Sok panasz hangzott el a rossz rendezés miatt. Ezt a jövőre való megszívlelés czéljából mondjuk el. A matinét Török Irma, a Nemzeti Színház művésznője vezette be, aki Hubay Jenő zongorakísérete mellett melodramatikát adott elő Petőfi költeményei közül. A hallgatóság zajosn megtapsolta a művészi produkciót. Utána dr. Miklós Elemér olvasta fel „Petőfi és a lírai költészet esztétikája” című magas értekezését, amelyet nagy tetszéssel fogadott a hallgatóság. Pálmay Ilka lépett ezután a pódiumra és Radics Béla zenekarának kísérete mellett néhány Petőfi-dalt adott elő. A művésznőt viharosan megélejezték, mire a nagy művésznő még egy pár ajánlatot ráadásul szolgált a hálás közönségnek. Utána Váradi Aranka, a Nemzeti Színház kitűnő fiatal tagja szavalta el Petőfi két költeményét nagy hatással. Végül Lampérth Géza, a társaság tagja olvasta fel „A lélek-hódító” című szép költeményét. A matiné sorozatának befejeztével dr. Ferenczi Zoltán a Petőfi-Társaság alelnöke meleg szavakban mondott köszönetet egy a közreműködött művészeknek és művésznőknek, valamint az érdeklődő közönségnek, amiért Petőfi emlékének megőrzéséhez hozzájárultak.

(*) **Alpár Irén szereplése.** Az úpesti vakok intézetét tegnapelőtt este nyitották meg hangversenyyel egybekapcsolt ünnepség keretében. A hangverseny műsorán szerepelt Alpár Irén is, a Vígshízház volt tagja, aki tudvalevőleg szemévilágát veszítette el. A művésznő Muset Alfréd egy költeményét szavalta nagy hatás mellett. Alpár Irén a jövő héten a pécsi színházban fog hangverseny keretében fellépni.

(*) **Kitüntetett tudósok.** A helsingorsói Finn-Ugor Társaság díszülése, amely egy pár nappal ezelőtt folyt le, a következő magyar tudósokat választotta meg tagjaik: Goldzieher Ignác és Hampel József egyetemi tanárokat tiszteletbeli tagokul, továbbá Gombocz Zoltán, Melich János, Vikár Béla és Zolnay Gyula tanárokat levelező-tagokul.

(*) **A pozsonyi Petőfi-szobor.** Radnai Béla szobrásztanár már elkészült a pozsonyi Petőfi-szobor főalak mintájával. A bizottság dr. Broilly Tivadar pozsonyi polgármester elnök vezetésével ma a művész műtermében megtekintette a mintát, amelyet igen sikerült művészi alkotásnak ítélt és egyben végleges kivételre megadta a felhatalmazást. A szobrot Carraróban márványba faragják és a nyáron állítják fel Pozsonyban. Az ünnepi leleplezés szeptember havában lesz.

(*) **Magyar festők gyűjteménye.** A könyvpiacnak a szenzációja az a diszmunka, amely most a „Magyar Festők” címmel a „Könyves Kálmán” művészeti kiadó társaság kiadásában megjelent. Negyvenöt nemes művi réznyomatban a magyar festészet utóbbi harmincz esztendejének java alkotásait mutatja be. A diszmunkat nem mondhatjuk könyvnek, noha szerkesztője Koronghy Lippich Elek, miniszteri tanácsos, a közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályának vezetője, érdekes tanulmányt írt elője előző képen. Könyvvel több, mert könyv is és képtár is. Azt a negyvenöt műlapot ugyanis öszszefűzetlenül, önmagukban való képek gyanánt egy remek kazetta foglalja össze. Ez a kazetta igen előkelő, nagyszabású iparművészeti alkotás és tervezőjének, Helbingnek becsületére válik. De büszke lehet az egész diszmunka technikai tökéletességére dr. Czako Elemér is, aki a „Magyar Festők” technikai és művészi irányítását vezette és aki ezzel az ő iparművészeti elsőrangú tudásáról újabb tanúságot tett. Maguk a réznyomatok a reprodukáló művészet remeklései. Az a negyvenöt művész, akinek a művét másolatban szólaltatják meg, meg lehet elégedve ezzel a tolmácsolással. Színek érzetése, tónusok tökéletes kifejezése, hangulatok, mélységek, pátosz és impressziók feltüntetése dolgában ezek a műlapok remekelnek. Van köztük akárhány, amelyben az egy tónusra transponálás a kép hatását fokozza. A negyvenöt kép az utóbbi harmincz esztendő magyar festésének java alkotásait mutatja be. Sorukat a hetvenes évek nagyjai: Székely Bertalan, Zichy Mihály, Lotz Károly, Munkácsy Mihály kezd meg. Utánuk Paál László, Benczur Gyula, Szimyei-Merse következik. Majd a népszerűvé vált elbeszélők: Deák-Ébner Lajos, Bihari Sándor, Tornai Gyula, Skuteczky Döme következnek s sorban jelentkeznek a „festői” festők, a hangulat-festők, az impresszionisták, a stílizálók s a többi irányok nevezetes művelői. Ott látjuk köztük Magyar-Manheimert, Feszty Árpádot, Kriesch Aladárt, Innocent Ferenczet, báró Mednyánszky Lászlót, Uiváry Ignácot, Vágó Pált, László Fülöpöt s ott vannak Ferenczy Károly, Kernstock Károly, Rippl-Rónay, Vaszary János, Thorma János. És a velük járók, vagy a tőlük elkülönültek is. Szinte az egész újabb magyar festés minden számottevő mestere. Ennek a festésnek kialakulásától ugynevezett széles esztétikailag érdekes képet festett a diszmunka előszavában Koronghy Lippich Elek. S ezt az előszót a könyvnyomás mint művészet szedte sorokba és nyomta le gyönyörű művészi árnyalatokkal remekelve. A nagyszabású és a szenzációra névre rászolgált diszmunkának 96 korona a bolti ára. A munka jóvedelméből egy rész a művészek segély- és nyugdíjalapjának fog jutni.

(*) **Hangversenyek.** Jeszenszky-Náday Ilona, kiváló művésznőnek kedden a Royalban megtartandó dalestie iránt óriási az érdeklődés. A művésznő műsorát ezuttal ismét a legjobb magyar zeneköltők legújabb dalai szerepelnek s ezeken kívül énekelné fogja Straussnak két magafordította dalát s néhány francia dalt, amelyeket annyira szeret hallani tőle a közönség. E dalest után Náday Ilona vidéki körutrá indul.

Székely Arnold zongoraművész hangversenye szerdán, e hó 9-én este fél nyolcz órakor lesz a Royal-teremben. — A da Adrienne dalestéve csütörtökön, e hó 10-én este fél nyolcz órakor lesz a Royal-teremben. Mindezekre a hangversenyekre jegyek a Harmonia zeneműkereskedésben kaphatók, Váci-utca 20. szám alatt.

Elegáns férfiruhákat

szállítok mérték után és mérsékelt szabott árban.

Uj férfiruha bérletemet a ruha visszaadása nélkül

és a ruhatár díjtalan karbantartása mellett az előkelő urlközönség figyelmébe ajánlom.

Deutsch F. Károly,
Budapest, VI., Andrássy-ut 1. l. em

Mulatságok.

** **Czellövők mulatsága.** A Budapesti Polgári Lövész Egyesület tegnap hangversenyyel egybekötött táncmulatságot rendezett. A műsor kiemelkedő száma Haydn vonósnégyese volt, amelyet Bekker Pál, Malmaries Jenő, Karg Róbert és Soulavic Ernő adtak elő. Utánna az egyesület házi dalárdája Eisvogel „Rád gondolk” című szerenádiát adta elő, Bekker Pál Vieuxtemps Polonaisét játszotta Soulavie zongorakísérete mellett, végül a házi zenekar Flowtow Stradela nyitányát adta elő, mely alkalommal a szép számmal megjelent hallgatóság Jirouschek Ágoston egyesületi lövészestert, mint karmestert lelkesen ünneplte. A mindvégig élvezetes műsor után megkezdődött a tánc, amely a kora reggeli órákig tartott.

** **Mikulás-est a Józsefvárosi Népkörben.** Tegnap sikerült Mikulás-estét rendeztek a Józsefvárosi Népkörben, melyen a Józsefvárosi Kör tagjai is részt vettek.

** **A Budai Polgári Kör** szombaton tartotta ez idén első családi estélyét, mely régi jó hírnevéhez híven fényesen sikerült. Az estélyt, melyet Sternád István rendezett, hangversenyyel kezdődött, melynek első száma Raff Tarantellája volt, mit Ebers Kornél és Bäck Béla adtak elő, utána Modern mesék címen Hammerl Rezső adott elő kitűnő humoros kuplékat, majd Makray Erzsike énekelte egy áriát Puccini Pillangó kisasszonyából és Delibes Chanson espagnoliát művészi talentummal, utána Rezik Károly adta elő gordonkán Popper Nocturnejét és Goens Chersoját, végül pedig Német Nándor mulattatta az egybegyűlteket Humoros jelenetek címen előadott kacagató versével. — A hangversenyt tánc követte, mely széles jó kedvben reggelig tartott.

FŐVÁROS.

((**Az operaházi énekkar a polgármesternél.** Noszteda Károly, a m. kir. Opera karigazgatója vezetésével a magy. kir. Opera énekkarából most megalakult oratorium-társaság küldöttsége tisztelettel ma délelőtt Bárczy István polgármesternél, akilhez azt a kérést intézte, hogy a főváros szubvencionálja a társaságot. A polgármester szívesen fogadta a küldöttséget és kilátásba helyezte az ügy méltányos elintézését.

((**Anyakönyvvezetők kinevezése.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a X. kerületi anyakönyvvezetőséghez Wigh János tanácsjegyzőt anyakönyvvezetővé, továbbá az I-II. kerületi anyakönyvvezetőséghez Keleti Kelemen irodasegéd-tisztet, az V-VI. kerületi anyakönyvvezetőséghez Mosdóssy L. Jenő irodasegéd-tisztet, a VII. kerületi anyakönyvvezetőséghez Bauer Richárd Ferencz és Kovácsy András irodasegéd-tisztet s végül a VIII. kerületi anyakönyvvezetőséghez Kovács Gyula irodasegéd-tisztet anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

((**Az új Nemzeti Múzeum.** A főváros kerületközi bizottsága Márkus József főrendiházi tag elnöklésével vasárnap délelőtt ülést tartott, hogy a Nemzeti Múzeum kibővítésének kérdésében tanácskozzék. Az ülést az elnök a törvényhatósági bizottság több építész-tagja felkérésére hívta össze. A kérdés az volt, hogy a bizottság a Nemzeti Múzeumnak újépítése, vagy a Múzeumnak a Nemzeti Lovarda telkével való kibővítése mellett foglaljon-e állást. A bizottság végül abban állapodott meg, hogy felkéri a polgármestert, járjon közbe, hogy a kultuszminisztériumban a kérdésre vonatkozólag egybehívandó ankétre a fővárost is meghívják.

((**A Svábhegy fejlesztése.** A Svábhegy lakosságának egy küldöttsége tisztelettel ma dr. Bárczy István polgármesternél, akinek egy memorandumot nyújtottak át, melyben a Svábhegy lakosságának érdekében a Svábhegy fejlesztését kérték. A memorandum szerint, amelyet a küldöttséget vezető dr. Szehény Antal képviselő szóval is előadott, a Svábhegy 3000 főnyi állandó lakosságának érdekében szükséges, hogy a főváros javítson a Svábhegy esatornázásának és világításának hiányain, továbbá, hogy javítsa a Svábhegy közlekedését. Szükséges a Svábhegy fejlesztése azért is, mert a közlekedés hiánya miatt nemesak az lehetetlen, hogy a Svábhegyből klimatikus gyógyhely legyen, mire előnyös helyzeténél fogva egyenesen predesztinálva van, hanem azért is, mert ezek a hiányok a Svábhegy lakosságának egzisztenciáját teszik csaknem lehetetlenné. Öt hónapig jár a fogaskerekű, azután szünetel a forgalom és a lakosság alig van abban a helyzetben, hogy a mindennapi belevőjét megkeresse és a gyermekeket iskoláztassa. A memorandum azt kéri, hogy addig is, amíg a svábhegyi villamos vasut

létesül, a főváros esetleg hatósági támogatással is tegye lehetővé, hogy a fogaskerekű vasut télen is járjon. Ezzel elérik azt is, hogy a Svábhegy a különböző téli sportok helyévé váljék.

(Az építészek díja. A technikusok akciót indítottak az építődíjak fölemelése érdekében. A Mérnök- és Építész-Egyletben meg is csinálták az új árszabást, amely az építész díját husz-harmincz százalékkal emeli. Az eddigi tarifában öt osztály volt, az új tarifa hat osztályt állapít meg s a tervező építész díját, 3, 4, 5, 6½ és 8 százalékról 5, 6½, 7, 8½, 10 és 12 százalékra emelte föl. Kétszáz ezer koronánál kisebb építkezésnél a díj minden osztályban körülbelül egy harmadával emelkedik.

(Miniszteri jóváhagyások. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter jóváhagyta a Budapesti Grafikus Művészek Egyesületének alapszabályait. A kereskedelemügyi miniszter ma érkezett leiratában értesíti a fővárost, hogy a Magyar Villamosági Részvénytársulat által az I. ker. Tárogató-uton a primaer légvezetőkön kifolyólag a lipótmezei uton 240 fm. megközelítő hosszban a hidegkúti-uti tervezet légvezeték iránynyomterveit jóváhagyta.

(Az artézi-fürdő építése. A főváros tanácsa árlejtést hirdet az artézi-fürdő többrendbeli munkálatára; ilyenek: a föld-, kömüves- és elhelyező-, ács-, kőfaragó-munkák, a vastartók szállítása stb. Mindezekre december 15-ikéig lehet ajánlatot tenni a pénzügyi és gazdasági ügyosztályhoz.

(A Népszínház-utcai villamos. A tanács tudvalevőleg fölhívta a Városi Villamos vasúti Társaságot, hajlandó-e az évi ötezer koronánál nagyobb összeget fizetni, ha a főváros az alsó vezetékről lemond. A társaság ma tett előterjesztésében azt mondja, hogy a két rendszer építési költséghozote után a várost csak 2390 korona járadék illetné meg s ö csak méltányosságból ad 5000 koronát s többet nem hajlandó adni. A temető-vonalon a tarifát nem szállíthatja le, mert három évvel ezelőtt szállította le. A Népszínház-népliget-i vonalon azonban leszálítja a díjat 16 fillérről 12 fillérré.

Ugyancsak a Népszínház-utcai villamos ügyében kapjuk a következő értesítést: A Népszínház-utcai villamos ügyében tudvalevőleg küldöttség járt gróf Andrássy Gyula belügyminiszternél, aki kijelentette, hogy oda fog hatni, hogy a közlekedési vállalat megépítse az alsóvezetékét. Az alsóvezeték ellenzői erre azt híresztelték, hogy a belügyminiszter a közgyűlési határozat megsemmisítésekor a felsővezeték ellen nem tett kifogást. Az igazság az, hogy a belügyminiszter igen is határozottan kívánatosnak mondotta, hogy az alsóvezetékét megépítsék. A megsemmisítő határozat szó szerint így szól:

Ezen határozatot dr. Papp Vilmos és társai, valamint Keitner Árpád és társai részéről beadott két rendbeli felelkezés következtében, de hivatalból is felülvizsgálván, azt közfoglalmi, városrendezési és vagyonfelügyeleti szempontokból jóváhagyhatónak nem találjam, mert ugy közfoglalmi, mint városrendezési érdekek határozottan kívánatosnak teszik, hogy a Népszínház-utczának jelzett szakaszában a vasútvonal alsóvezetékkel láttassék el. A vasútvonalnak a jelenlegi felsővezetékkel való meghagyása kizárólag csak a vasutársaság vagyoni érdeke; jól felismert és valódi közérdek a felsővezeték fentartása mellett nem szól, ily körülmények között a vasutársulatot kötelezettsége alól felmenteni csak az esetben volna indokolt és megengedhető, ha a kötelezettség elengedése fejében fizetendő ellenszolgáltatás oly mérvben állapított volna meg, hogy az teljes kárpótlást nyújtana. Amde az elfogadott évi ötezer korona járuléka oly csekély, hogy ez, mint kárpótlási összeg egyáltalán számításba sem jöhet. Mindezeknél fogva a kezdetben idézett határozathoz jóváhagyással hozzá nem járulhattam, miről a székesfőváros közönségét az összes ügyiratok visszaküldése mellett további szabályszerű intézkedés végett értesítem.

Nyilt-tér

(rovatban közzétételért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KALLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utoza 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

SCHMIDL L. GYŐR

ajánl: kakaópori, csokoládét és finom csukorkákat.
Főraktár: VII., Erzsébet-körut 4.

EGYESÜLETEK.

Tíz év.

— A Szanatorium-Egyesület jubileuma. —

Budapest, december 7.

Nagy és impozáns gyűlés keretében ünnepelt meg vasárnap a Budapesti Szegénysorsu Tüdőbetegek Szanatorium-Egyesülete tiz éves fennállásának első jubileumát. A jubiláris gyűlést, melynek alkalmából teljes számmal jelentek meg az egyesület tagjai, az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság Vigadó-téri házában díszteremben tartották meg. Az előkelő közönség között ott voltak: gróf Batthyány Lajos v. b. t. t., báró Harkányi Frigyes, báró Korányi Frigyes, Ormódy Vilmos, Burchard-Bélaváry Konrád, Hatvany-Deutsch Sándor és Müller Kálmán főrendiházi tagok, a belügyminiszter képviselőjében Chyzer Kornél min. tan., a Vöröskereszt-Egylet képviselőjében Szerb György udvari tanácsos, a főváros képviselőjében Magyarevits Mladen és Szabó Sándor tiszti főorvosok, Pestmegyei képviselőjében dr. György József megyei tiszti főorvos. Továbbá Libits Adolf udvari tanácsos, báró Korányi Sándor, Ellischer Gyula, Táuszk Ferencz, Okolicsányi-Kuthy Dezső, budahegyi Paner Kálmán, Adler Zsigmond, Koppély Géza, Schanzer Ignác, dr. Löw Sámuel, Dániel Gáborné, Sós Elemérné, báró Korányi Frigyesné, Ellischer Gyuláné, Herich Károlyné, bancazalári Adler Hedvig, Elek Pálné, Emich Gusztávné, Basch Gyuláné, Neumann Árminné, Pollacek Elemérné és még mások.

Gróf Batthyány Lajos elnök megnyitóbeszédében királyi kitüntetések alkalmából melegen üdvözölte báró Korányi Frigyes, a tüdővészellenes mozgalom megindítóját. Meleg köszönetet mond Táuszk Ferencz főtitkárnak, aki az egész idő alatt lankadhatatlan buzgalommal végezte az egyesület összes teendőit és köszönetet mond dr. Okolicsányi-Kuthy Dezsőnek az Erzsébet-Szanatorium kitünő vezetéséért.

Dr. Táuszk Ferencz, az egyesület főtitkára ezután bemutatta az igazgatóság évi jelentését. Ez felelmit, hogy az Erzsébet királyné-szanatorium kibővítésének lehetősége biztosítva van és dr. Müller Kálmán főrendiházi tag elnöklésével az építő-bizottság már a végleges tervek elkészítésével foglalkozik. Remény van arra, hogy a sanatorium új szárnya a jövő év őszén már megnyithatja kapuit a tüdőbetegek számára. Az egyesület 30.000 koronát fizetett rá a lejolyt évben. A sanatoriumban ezidén 508 beteg ápolat. Ingyenes kezelésben 180 beteg részesült. Az egyesület vezetése alatt álló Tüdőbetegegondozó Intézet szintén kifogástalanul működik.

Az egyesület első titkára ezután előterjeszté az egyesület évi mérlegét és zárszámadását, valamint a felügyelő-bizottság jelentését, mire a közgyűlés a felmentvényt az igazgató-tanácsnak megadja.

Ezután budahegyi dr. Pauer Károly a hölgybizottság jelentését mutatja be, mely szerint a hölgybizottság a folyó évben tartózkodott minden zajosabb multság rendezésétől és főleg a sanatorium ügymenetének ellenőrzésében fejtett ki nagy tevékenységet.

Báró Korányi Frigyes főrendiházi tag mondta el ezután ünnepies záróbeszédét, az egyesület fennállása óta a tizediket. Megállapította, hogy az a munka, amelyet az egyesület kifejtett, feltétlenül hasznos volt. Sajnos, a tüdővész Magyarországon emelkedőben van, annak dacára, hogy Magyarország sokat tett a tüdővész ellen való küzdelem terén és a tüdővészellenes intézmények száma ma már megközelíti a kétszázat. A hiba ott van, hogy hiányzik az egységes, központosított vezetés. Megnyugvással tekint vissza az egyesület működésére és köszönettel emlékszik meg arról a nagy segítségről, amelyben gróf Andrássy Gyula belügyminiszter az egyesület törekvéseit támogatja, valamint Müller Kálmán főrendiházi tag működéséről. A megkezdett munkát folytatni kell, ha azt akarjuk, hogy sikeres legyen.

Az elnök az egyesület nevében hálás köszönetet mondott báró Korányi Frigyesnek. Indítványára elhatározták, hogy a beszédet kinyomatják és szétterjesztik az országban. A gyűlés végén az igazgatótanács új tagjaivá a következők választottak: gróf Dessewffy Emil, báró Korányi Sándor, dr. Bókay Árpád, dr. Bókay János és Tömörly Károly.

(—) Lakoma az Erzsébetvárosi Körben. Az Erzsébetvárosi I. számú iskolaszék ujonnan megválasztott tagjai tiszteletére ma este díszes lakoma volt a VII. ker. Erzsébetvárosi Körben, ahol ebből az alkalomból a körtagok óriási számban jelentek meg. Dr. Morzsányi Károly, a kör elnöke meleg hangú beszédben köszöntötte az iskolaszék tagjait. Azután Eötvös Károly Bárczy István polgármesterre emelte poharát, a polgármester érdemeinek méltatása mellett. Bárczy István polgármester szíves szavakkal mondott köszönetet az elismerésért és a kerület polgárságát éllette. A társaság a késő éjjeli órákig a legkedélyesebb hangulatban maradt együtt.

(—) Bécsi magyarok szervezkedése. A Bécsben letelepedett magyar kereskedelmi alkalmazottak önálló egyesület alakítása céljából holnap kedden este Bécsben értekezletet tartanak. Az egyesület célja lesz az önképzés, az alkalmazottak érdekeinek megvédése és a bécsi magyarok társaság életének fejlesztése.

(—) A Magyar Hölgykoszoru gyermekvédelmi ülése. A Magyar Hölgykoszoru ma este ülést tartott báró Bánffy Györgyné elnökle alatt, amelyen megalakították a pedagógiai szakosztályt. A szakosztály elnöke lett Varjass Endréné igazgató, jegyzője pedig Szabó Hermann fővárosi tanár. A választás után Varjass Endréné előadást tartott a gyermeknevelésről. A tetszéssel fogadott előadást vita követte.

(—) A Könyvszakértők Országos Testülete a Pesti Lloyd Társulat épületében vasárnap délelőtt tizenegy órakor tartotta meg alakuló közgyűlést. A gyűlésen dr. Erdély Sándor, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank osztályfőnöke elnökölt. A társulat célja: beállni szükséglet és különös felszólítás esetére könyvszakértőket ajánlani a hatóságoknak, hivataloknak, testületeknek és magánosoknak, kereskedelmi könyveknek és egyéb feljegyzéseknek, mindenféle és minden formájú elszámolásoknak megvizsgálására, továbbá felszámolókat és ügyvezetőket, illetőleg intézőket ajánlani üzleti és magánvállalatokhoz, végre ajánlani szakértőket, vagy választott bírókat, minden, a könyvelésre vonatkozó szakkérdések eldöntésére. A testület irodája: V., Szabadság-tér 11. szám alatt van.

(—) A Budapesti Egyetemi Gyorsíró Egyesület vasárnap délelőtt Szőke Sándor elnöklésével a központi egyetemen felolvasó ülést tartott, amelyen Barabás Béla „A nyelv és írás” cziműn tartott előadást. Kimutatta, hogy a kettőnek fejlődése karöltve jár. A hieroglifekben epügy, mint az írás egyik legtekélyesebb típusában: a gyorsírásban a nyelvnek általános törvényei érvényesülnek. A zajos tetszéssel fogadott előadás után Pártos Bencze író olvasta föl deriashangu humoreszkjét.

(—) A református ifjúság ünnepélye. A Budapesti Református Ifjúsági Egyesület december 8-án, tartja meg évi ünnepélyét. Ez alkalomból délután 4 órakor a theologiai akadémia nagytermében közgyűlés lesz, melyet este hat órakor hálaadó istentisztelet követ a Kálvin-téri református templomban, ahol Bilkei Papp István fog imádkozni és Takaró Géza prédikálni. Este fél nyolcz órakor az Erzsébet-körut 7. sz. alatti teremben szeretetvendégség lesz, melyen ének, zene, szavalat és bibliamagyarázatok lesznek. Az utóbbi szeretetvendégségen egy koronás jegyekkel lehet résztvenni.

(—) A Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesülete december havi választmányi ülést tegnap tartotta özv. Batthyány Gézané grófné egyleti pártfogónő Teréz-köruti palotájában. Résztvettek az ülésen a pártfogó grófné kívül még özvegy Hegedüs Sándorné alelnök, Adler Antalné, Banovits Kajetánné, Bayer Béláné, Bálint Sándorné, Blazsejovszky Károlyné, Baranyay Kálmánné, Böke Gyuláné, Dobránszky Péterné, malomszegi Elek Pálné, gróf Keglevich Arturné, Paizs Gyuláné, Strelisky Sándorné, Szokolay Kornélné, Vigh Albertné, Zemplény P. Gyuláné és Ziperowsky Károlyné választmányi tagok, továbbá gróf Batthyány Lajos, dr. Ruffly Pál miniszteri tanácsos, Bicskey Gyula, a pestmegyei jegyzők elnöke, Hállay Ferencz és Doleschall János pénztárnok. Hegedüs Sándorné elnöki megnyitója után Mayer György egyleti titkár az egylet folyó ügyeiről tett jelentést és bejelentette, hogy Gruz Albertné egyleti alelnök utján dr. Légrády Imre és Hellebronth Gizella kétszáz korona lefizetésével az egylet alapítótágjai sorába lépett. Blazsejovszky Károlyné rendes tagoknak bejelentette Bodnár Ottóné, Csengery Árpádné Jeszeniczey Jankovics Miklósné, Szeffert Károlyné, Bohusné, Vladár Vilma és Biharv.

Sándorné urnókat. Ezután Prágay Irma tanárnő tett jelentést az egyesületi árvaházában és tanintézetében uralkodó állapotokról. A választmány örömmel vette tudomásul, hogy az árvaház és tanintézet növendékei, elemi, polgári és ipari tanfolyamain a tanítás és tanulás szép eredményt ér el. A növendékek egészségi állapota az orvosi jelentés szerint teljesen kielégítő. Az újonnan felállított ipartanműhely részbeni berendezése a kereskedelemügyi miniszter részéről kiutalványozott kétezer korona állami költségéből Nendtwich Gusztávné állami női ipariskolai igazgatónő kijelöléséhez képest a szükséges gépek már felállítottak. Majd Doleschall János pénztárnok az árvaház gazdasági helyzetéről tett kimerítő jelentést, melyet a választmány egyhangúlag tudomásul vett. Ruffy Pál miniszteri tanácsos felszólalása után az ülés véget ért.

SPORT.

( ) **Uszóink győzelme Bécsben.** Az I. Wiener Amateur Schwimm Club nemzetközi uszóversenyének tegnapi első napján az oldaluszást Apor (MUE), a junior búvár-uszást Domonkos (FTC) nyerte meg, míg a MUE vízpoló-csapata 8:2 arányban győzte le az Amateur csapatát. A 68 méteres gyorsuszásban Scheffinek ugyancsak kellett küzdenie, hogy legyőzze a magyar Hégnert. A junior melluszásban a másodiknak beérkező Borovit (MUE) diszkvalifikálják. A részletes eredmény a következő:

68 méteres oldaluszás: 1. Apor (MUE) 50³/₄ mp., 68 méteres gyorsuszás: 1. Scheff Ottó (WAC) 44³/₄ mp., 2. Hégnér (MUE) 44³/₄ mp., 3. Honisch (WAC). — Összetett verseny: 34 m. búváruszás: 1. Domonkos (FTC) 25³/₄ mp., 2. Kellner (Amateur), 3. Elek (MUE).

( ) **A budaiak díszturnája.** A téli díszturnák sorozatát a Budai Torna-Egylet nyitotta meg Attila-utcai, zsúfolásig megtelt tornacsarnokában. A díszes hölgykoszoru övezte kis helyen bonyolították le a szép sikerű innepélyt és a bemutatott gyakorlatok, meg a tornászok ügyessége mellett főleg azon csodálkoztunk, hogy oly szűkre szabott helyen voltak képesek gyakorlataikat kifogástalanul végezni. — Külföldön, főleg Francia- és Németországban, még a legkisebb városokban is vannak nagy tornacsarnokok, melyeknek porondjain zavartalanul dolgozhatnak a tornászok százai.

Fővárosunkban csak a Nemzeti Torna-Egyletnek van megfelelő csarnoka, többi egyesületnek az iskolák szűk, a legszerényebb igényeket sem kielégítő termekben szorongnak. Ily körülmények között azután nem is lehet azon csodálkozni, hogy a magyar tornaügy nem fejlődik oly mértékben, mint azt a vezetők erénytelen szorgalma és törekvése megérdemelné.

Attérve a mai díszturnára, arról csak a legnagyobb elismeréssel nyilatkozhatunk. — Az egyesület vezetősége, élén dr. Kollár Lajos nagyérdemű elnökével, fogadta a vendégeket és a legnagyobb figyelemmel voltak arra, hogy a rendelkezésre álló szűk nézőtérrel jól elhelyezkedjenek. — A zenekar indulója mellett vonult fel az egyesület tornászainak izléses dresszbe öltözött csapata és megnyitó-számként Bély Mihály vezetése mellett szabatosan keresztülvitt szabadgyakorlatot mutatott be. Ennek befejeztével öt csapatra oszolva, bakon, korláton, bordásfalon, lovon és magasugrásban mutatták be ügyességüket. Sok tapsal honorálta a közönség az együttes tornászást négy lovon, valamint a mintacsapat-tornászást és a magas nyújtón bemutatott bravuros gyakorlatokat. Ezek után a versenyek következtek, melyek eredményei a következők:

I. Összetett verseny (korlát, nyújtó és sulydobás magasba): 1. Kovács Nándor, arany érmes nyert, miután ebben a versenyben már három éven át győzött. 2. Lehoczky István.

II. Magasugrás deszkáról. 1. Kovács Nándor 176 cm., 2. Ludinszky Lajos 171 cm., 3. Szitner Vilmos és Jahn Géza 165 cm.

A fényes sikerű díszturna után lakomára gyűltek a tornászok, melyen a főváros nagyobb sportklubjai testileg részt vettek.

( ) **A vasárnapi mérkőzések.** Ferencvárosi T. C.—I. Vienna 3:0. A bécsi csapat fölött a ferencvárosiak igen szép győzelmet arattak. A I. Vienna ugyan elég jól dolgozott, de azért nem igen veszélyeztette a magyar kaput, míg saját kapujában több goal jutott volna, ha az FTC. több szerencsével és csatárai kevesebb szelességgel dolgoznak.

Az I. osztályu bajnokságért a Magyar Athletikai Club biztos fölényrel, 4:0 (2:0) arányban verte meg a Typ. S. C.-ot a margitszigeti pályán. Kelemen helyén Vangel játszott igen jól.

A Magyar Testgyakorlók Köre 2:0 (1:0) arányban biztosan verte meg a Törekvés S. E.-t a lágymányosi pályán. — MTK. II.—Törekvés S. E. II. 8:0.

A Fővárosi T. C. 2:1 (1:0) arányban győzte le izgalmas játék után a Budapesti Atlétikai Klubot

A megfelelő karácsonyi ajándék

beszerzése bizony gondnal és fáradsággal jár. Ezen könnyen tuleshetünk, ha a Pannonia gyár karácsonyi vásárját felkeressük. Ott találhatunk hozzátartozóink, barátaink és személyzetünk részére nemcsak művészies kivitelű hanem e mellett

nagyon olcsó karácsonyi ajándékokat

és pedig művészies kivitelben domborművű falidíszeket, híres mesterek reprodukcióját,

házi kápolnákat 2 koronától kezdve.

Az összes cikkek újdonságokból állanak és eddig a gyár által állandóan csakis Párisba, Londonba, Spanyolországba, Braziliában és Amerikába az ottani áruházaknak és exportőröknek szállítottak. Ezen hazai gyár most lép először gyártmányaival a nagy közönség elé különösen ajánlja a d o m b o r m ű v ű

szent képeit egy koronától feljebb

Ne mulassza el senki ezt a ritka alkalmat, ahol olcsó pénzért szép ajándékokat vásárolhat.

Pannonia gyár Honvéd-utca 14. Alkotmány-utca sarok

Arjegyzék nincsen!

a Soroksári-uti pályán. — Föv. T. C. II.—BAK. II. 0:0.

BTC.—UTE. 2:1 (0:1).

II. osztályu bajnokság: Postás—URAK. 0:0.

( ) **A holtapl mérkőzések. I. osztályu bajnokság:** FTC.—Föv. TC. (Margitsziget), MTK.—BAK. (Amerikai-ut), Törekvés—Typ. S. C. (Hölgycsúcs). — II. oszt. bajnokság: 33-as F. C.—Postás (Lágymányos), Kőb. T. E.—URAK. (Indóház-utca), III. ker. TVE.—NSC. (Határ-utca).

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Uj irányok a magánjogban.** E czimen érdekes előadást tartott dr. Schwarcz Gusztáv egyetemi tanár a Magyar Jogászegyletben. A nagyszabású értekezést előkelő jogászközönség hallgatta végig. Jelen voltak többek közt: Décsy Zsigmond kuriai tanácselnök, Katona Mór, Balog Jenő és Reiner János egyetemi tanárok, Szász Béla min. tan., Márkus Dezső kuriai bíró, Sárfy, Guidó közigazgatási bíró, Edvi Illés Károly, Pap József ügyvédek stb. Az előadás első felében azt fejtette ki az előadó, hogy az újabb magánjogi jogelemzés (dogmatika) módszere mennyivel gyakorlatibb irányu a réginél, az előadás második felét annak bizonyítására fordította, mint vált az új jogdogmatika exaktabbá és egyetemesebbé, mint az előző. Gyakorlati példák hosszú sorozatán mutatta ki, miként bontakozik ki a mai jogelemzés egyre teljesebben a scolasticizmus meddő fogalomképzéséből és miként képezi a tények józan szemlélése és leírása után a jogtudomány modern fogalmait, a jogtétel eleminek: a jogi tényállásnak és az ehhez fűződő joghatásnak boncolása által. Élénken szemléltette azt az irtó háborút, melyet az új iskola a fikciók ellen folytat és azokat a törekvéseket, amelyek a magánjog rendszerének javítására és szabatosítására irányulnak. Az előadás a gyakorlati példák és irodalmi utalások sokaságával valóságilag enciklopédikus képet nyújtotta mindazok eszmeáramlatoknak, amelyek az újabb magánjogi irodalmat áthatják.

§ **A vagyonbukott meséje.** Pár évvel ezelőtt Varju Károly fővárosi hangszerkészítő csödbe jutott és tömeggondnokként dr. Lovrich István ügyvédet nevezte ki a bíróság. Varju, hogy a csödügyből kifolyó kellemetlenséget kikerülje, feleségével együtt Amerikába szökött s csak akkor jött vissza, mikor a csödt megsejntették. Hitelezői, mikor megtudták, hogy Varju pénzzel jött vissza, újból csödt kértek ellene s a bíróság újból dr. Lovrich Istvánt bízta meg a tömeggondnoki tisztséggel. A második csödben Varju békés uton kiegyezett hitelezőivel, azonban a bíróság csalárd bukás büntetéseért két havi fogházra ítélte. A börtönből való kiszabadulása után Varju a tömeggondnok ellen azt a feljelentést tette, hogy az elment a fogházba és azzal a fenyegetéssel, hogy öt évi fogházra ítéli el, aláíratott vele egy 2500 koronáról szóló díjlevelet. A királyi ügyészség a feljelentés tárgyában megszüntető határozatot hozott s dr. Lovrich ezen megszüntető határozatból tudta meg, hogy Varju micsoda váddal illette őt. Ezért feljelentést tett ellene hatóság előtti rágalmas vétségért. Az eljárás során beigazolást nyert, hogy Lovrich életében egyszer beszélt Varjuval, akkor is az irodájában és így tőle semmiféle díjlevelet a fogházban ki nem erőszakolhattott. A járásbíró büntetésnek mondotta ki Varjut a hatóság előtti rágalmas vétségében és elítélte két heti fogházra. Ma tárgyalta ezt az ügyet másodsorban a büntető törvényszék felelősi tanácsa és Varju büntetését egy heti fogházra szállította le.

§ **Föimentett mozdonyvezetők.** A Máv. zsolnai állomásán ez év augusztus 16-án a 6-os számú gyorsvonat összeütközött a 74-es tehervonattal. Az összeütközés következtében emberéletben kár nem történt ugyan, de több kocsi összerongálódott. A vizsgálat a bekövetkezett szerencsétlenségért Pap Edét, a gyorsvonat mozdonyvezetőjét és három vasuti pályőrét tett felelőssé. A trencsényi törvényszék most vonta felelősségre közveszélyes cselekmény vétségért Pap Ede mozdonyvezetőt és a három vasuti pályőrét. A tárgyaláson a vádlott mozdonyvezető az alábbi védekezést, hogy a szemafor vörös világosságát az állomás fehér lámpájának fénye elnyomta s így nem volt tisztában azzal, hogy vajon szabad-e a bemenetel. Mikor észrevette ezen optikai csalódást, fékezni akart, azonban a féken váratlanul üzemet zavaró hiba támadt. A bíróság Pap Ede mozdonyvezetőt védekezése alapján felmentette a vád alól. A felmentő ítélet ellen az ügyész felelkezett. — A másik vasuti összeütközés 1907. október 25-én történt a szegedi rendező pályaudvaron. A szegedi-rókusi állomásról a személyvonat Reményi Dávid mozdonyvezető vezetésével a szegedi személy-pá-

lyaudvarra indult, hogy itt a budapesti gyorsvonattal csatlakozzék. A szegedi rendező-pályaudvarnál a védjelző tilosra állt, mert a 4080. számú vonat akkor haladt be a pályaudvarra. Reményi Dávid nem vette észre a tilos jelzést, összeütközött a 4080-as vonattal. Az összeütközés következtében a személyvonat utasai közül többen megsérültek. A szegedi kir. törvényszék most tárgyalta Reményi Dávid közveszélyes cselekmény vétsége miatti bünyjét s a vádlottat felmentette a vád alól, mert az állomásnak lett volna kötelessége a szemafortól hatszáz méternyi távolban egy őrt felállítani, hogy ez intse le a közlelő gyorsvonatot. A vádlott fordított állású mozdonnyal haladva, a szemébe hullott szénpor miatt nem vehette észre kellő időben a tilos jelzést. Mikor észrevette, akkor már késő volt, mert 200 méternyi távolban már nem tudta fékezni vonatát. A kir. ügyész ezt a felmentő ítéletet is megfélebbezte.

S a multság vége. Gröb Frigyes 19 éves megszároslegény ez év augusztus 7-én este Róth Salamon és Kalam János nevű barátjaival a Stáhl-és Gyöngygyök-utczák sarkán lévő Varga-féle korcsmában mulatott. Éjfél tájban Klamms és Róth hazakísérték Gröb Frigyes Vas-utczai 15. sz. lakására. Alig hogy a kapu elé értek, Gröb Frigyes minden előzetes szóváltás nélkül Róth Salamont zsebkésével úgy mellbe szurta, hogy az pár perc múlva meghalt. A budapesti büntető törvényszék esküdtbíróvá Zsitvay Leó elnöklete alatt ma vont a felelősségre Gröb Frigyes halálát okozó súlyos testi sértés büntetésért. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy a tett elkövetésekor teljesen részeg volt s így nem emlékszik semmire. A kihallgatott tanúk vallomása után az esküdtek bünyösnek mondták ki a vádlottat a vádbeli cselekményben, mire a bíróság 3 évi fegyházra ítélte a duhaj legényt.

VIZALLAS.

Budapest		Kölcse	
decz. 5. decz. 7.		decz. 5. decz. 7.	
Anna	0,18 0,16	M. Szeged	0,08 0,20
Dana	1,03 0,91	Tokoháza	0,04 0,10
Lina	1,07 1,05	V. Namény	1,15 1,06
Bécs	1,59 1,66	Tokai	0,56 0,58
Pezsony	0,19 0,05	Tiszafüred	0,78 1,08
Komárom	1,07 0,78	Szolnok	0,89 0,62
Budapesti	0,57 0,84	Csongrád	1,58 1,72
Paks	0,34 0,58	Szeged	1, — 1,50
Mohács	0,33 0,23	T. Bocsk	1,14 1,18
Gömbös	0, — 0,58	Titell	0,19 0,15
Ujvidék	0,05 0,12	Hóór	0,80 0,30
Pancsova	0,12 0,24	Bárta	0,02 0,02
Orsova	0,74 0,94	Ladócz	1,17 1,18
Morvajuh	0,82 0,82	Zsola	0,80 0,30
Zsolna	0,08 0,22	H. Németh	0,08 0,02
Trenosón	0,01 0,01	Margitta	0, — 0,07
Szered	0,20 0,20	B. Uffalu	0,28 0,14
Sz. Goltvárd	0,60 0,60	Cemes	0,25 0,28
Sárvár	0,18 0,18	N. Váradi	0,82 0,33
Ügyr	1,12 1,09	Belényes	0,23 0,16
Vérad	0,94 0,95	Tonka	0,24 0,22
Zákány	1,04 1,16	Gurabone	0,31 0,64
Bács	0,78 0,72	Borosjenő	0,48 0,40
Pécs	0,05 0,16	Békes	0,13 0,09
M. Szeged	0,08 0,10	Gyoma	0,09 0,10
Záráb	0,19 0,16	Gy. - Fehérvár	0,31 0,56
Szilok	0,05 1,08	Branyicska	0, — 0, —
Mitrovicza	1,52 1,17	Soborsán	0, — 0, —
Décs	0,04 0,18	Arad	1,31 1,20
Szalimár	0,50 1,04	Makó	0,20 0,30
Kraszna	0,05 0,05	K. Kistély	0,24 0,36
Latorca	0,16 0,20	Kiszlótó	0,52 0,52
Laborcz	0, — 0, —	Temesvár	0,86 0,96
Ung	0,10 0,10	Becskerek	0,32 0,40

Dékány Cognac

DÉKÁNY PÉTER ÉS TÁRSA
 promon'ori cognacgyárából.
MINDENÜTT KAPHATÓ
 Budapesti képviselőség:
 Wack Keresztély IV., ker.
 Geriőczy-utca 2.

Magyarország vidéki vezérképviselősége:
 Ródoszi Testvérek V. ker., Szabadság-tér 1

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás
SALVATOR
 vas- és hólyagbajoknak, köszvénynek, cukorbetegségnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.
 Főraktár Budapestban: **ÉDESKUTY L.-nél.**

KÖZGAZDASÁG.

Köölajgyárak fuziója. Hirt adtunk arról, hogy a Hazai Köölaj R.-T. beszűnési üzemét és felszámol. Nemkülönböztetve megemlékeztünk arról is, hogy a gyárat a Vacuum Oil Comp. vásárolja meg. A Vacuum Oil Comp. azonban nem tudott megállapodásra jutni a Hazai Köölaj R.-T. finanszírozásával, a Hazai Bank Részvénytársasággal, lemondott e tervről és most arról is értesülünk, hogy a Danica Vegyipar R.-T. és a Hazai Köölaj R.-T. között komoly tárgyalások vannak folyamatban, melyek arra irányulnak, hogy a két társaság között „érdekközösség” létesíttessék. Ez az „érdekközösség” — amely nem más, mint a két társaság fuziója — úgy van tervezve, hogy Neumann György, a Hazai jelenlegi igazgatója állásában továbbra is megmaradna.

Feloszoló ipari szövetkezet. A Magyar Szén-szállító Társaság korlátolt felelősségű szövetkezet december 16-án rendkívüli közgyűlést tart, melyen kimondják a szövetkezet feloszlatását.

Gróf Dessewffy Aurél ünneplése. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület keretében tömörülő magyar gazdák a szeretet nagy melegével bucsuztak el szombaton este volt elnöküktől, gróf Dessewffy Auréltól, akinek a tiszteletére lakomát rendeztek a Hungária-szállóban. A lakomán az Országos Magyar Gazdasági Egyesület keretében mintegy háromszáz vettek részt, köztük a kormány tagjai közül Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác, gróf Apponyi Albert, Jesipovich Géza miniszterek, Sztérenyi József, Mezössy Béla, Ottlyk Iván, Popovics Sándor államtitkárok s az ország első notabilitásai közül számosan. A lakomán első köszöntőt Bujanovics Sándor, az O. M. G. E. alelnöke mondotta a királyra. Széll Kálmán, a lakoma ünnepi szónoka emelkedett ezután szólásra. Azzal kezdte beszédét, hogy ez az ünnep bár örömmünnepek van tervezve, éppen az bucsuzik a tevékeny munkakörtől, a vezéri pozíciótól, akit oly hosszú időn át ott láttunk. Az elhatározás előtt fájdalommal és egyuttal tisztelettel hajlunk meg. Rámutatott a szónok arra, hogy Dessewffy elhatározásában az eszményi kötelességérzet vezetett. Most, amikor megmásíthatatlan elhatározása után a királyi kegy sugárik rá — ebben osztozik az O. M. G. E. is. Nagy érdeme az ünneplésnek, hogy az ő bölcs vezérkedésére kezdett kidomborodni a magyar gazdaság: sok üdvös eszmének a kifejtése, sok-sok siker fűződik az ő dicsőséges vezetéséhez. Gróf Dessewffy Aurél beszélt azután s élénk tetszés közepette jelentette ki, hogy annak a munkakörnek, amiben eddig dolgozott, ezután is munkása kíván maradni. Wekerle Sándor miniszterelnök szintén Dessewffy ünnepelte. Az én szeretett ifjúkori mesterm, Széll Kálmán — úgy mond — gazdag eszmékkel teli beszédében majdnem minden virágos mezőt letarolt, hogy én valakire poharat emeljek. Szerencse, az ünneplés élete tettekben oly gazdag, hogy ott mindent letarolni nem lehet. Gróf Dessewffy Aurél munkássága működésre sarkal bennünket is. Az a nagy eszme, melyeket reánk hagy örökül — legyen meggyőződve, hogy ha vissza is lép, akkor sem válik meg tőle. Mindig meg fogja találni azon eszméket, melyeket ő képviselt és a jövőben a gazdasági élet egyesítésére ő lesz hivatott. (Hosszszantartó, lelkes éljenzés.) Ivánka Imre a vidéki gazdák nevében hozza meg az ünneplés koszorúját Darányi József az O. M. G. E. alelnökét életi. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter szölvén gróf Dessewffy Aurél nagy érdemeiről, különösen arról,

hogy mennyire segítségére volt neki az ő önfeláldozó munkássága, Széll Kálmán életi a szónok, köszönetet mondva a remek beszédért, melylyel lelkesített és buzdított. Ezután még több felkészített hangzott el.

Fizetésképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetésképtelenségeket közli: Balog S. és társa kereskedő-cég, Szolnok; Hoffmann Berta kereskedő, Zenta; Grossmann Salamon és társa, kereskedő-cég, Orosháza; Gottdiener Hermann, Szilágy-Cseh; Müller Gyula butorkereskedő, Budapest; Tömölő Jakab kereskedő, Retteg;

A Goldberger-gyár r.-t. nem fizet osztalékot. A Goldberger Sámuel és Fiai Kétfestőgyár Részvénytársaság ezidei üzletve olyan csekély haszonnal végződött, hogy a részvénytársaság az idén nem fizet osztalékot. A mérleg szerint 150.000 korona leírás történt s a nyersanyagokat is a napiárnál alacsonyabban értékelték. A részvénytársaság kedvezőtlen üzleti eredményét részben az idézte elő, hogy a munkabérek nagymértékben emelkedtek, főleg azonban az általános depresszió, amely az idén a textiliparban kifejezésre jutott. A részvénytársaságot 1905-ben alapította a Hazai Bank R. T. négy millió korona alapitökével s ez év elején ezt egy millió koronával öt millió koronára emelte fel. A társaság a múlt évben még 454.111 korona nyereséget mutatott ki, míg 1906-ban 32.728 koronát osztalékul fizetett 1906-ban 6% -ot, s ugyanennyit 1907-ben. A társaság részvényeinek nagy része a Goldberger-család birtokában van.

Gazdák a mezőgazdasági helyzetről. A gazdák lapja, a „Köztelek” a következőket írja a mezőgazdasági helyzetről: „A korán beállott téli időjárás lassan ismét őszi időjárásá fejlődött. Legtöbb helyen a hó teljesen eltűnt és a silány őszi vetések ismét hótakaró nélkül maradtak. A vetési munkálatokat néhol újból megkezdették, valamint az őszi szántások is folynak ott, ahol az elolvadt hó annyi nedvességgel látta el a talajt, hogy az eke érdemes munkát végezhet. Nagyjából, úgy általánosságban az enyhébb időjárásról nem várható a mezőgazdaság helyzetének lényegesebb javulása, mert a javulás csak oly kismértékű, oly legszűkebb helyi jellegű, hogy az országos javulásnak nem minősíthető. A beérkezett jelentésekben a mezőgazdasági helyzetről alig történt említés. Egy heti kedvezőbb időjárás nem is képes helyrehozni azt, amit egy egész esztendő rendellenes időjárás viszonyai a mezőgazdaság helyzetén rontottak. — Szegedről egy gazda előfizetőknek ma ezeket írja: „Öreg emberek beszélik, hogy jó idők óta nem következett be a tél ilyen hamar, mint az idén. Azért aztán sok föld szántatlan és vetetlen maradt, pedig a földből élő emberben az őszi vetés élteti a reményt. Az utóbbi néhány napi enyhe idő azonban meghozta a tanyai nép örömet: szántanak, vetnek már mindenfelé és takarják a szőlőket. Folyik a munka serényen, erős igyekezettel, hogy amit a korai tél miatt idejében nem végezhettek be, a kedvező idővel valamennyire pótolják.”

Jól megy a sörkartelnek. A Hagenmacher Köbányai és Budafoki Sörgyárak R.-T. december hó 16-án délután három órakor tartja ezidei közgyűlését. E gyárak tudvalevőleg a múlt évben családi részvénytársasággá alakultak át. Ma tette közzé a cég első mérlegét, amely minden tekintetben alkalmazkodik a sörkartelnek megszokott furcsa módszerhez, amely a tényleges jövedelmet a legkülönfélébb címek alá rejt. Így jön létre aztán az, hogy egy 3.690.414,95 filléres áruszámla mellett csak 260.403 K 15 fillér nyereséget mutat ki. Persze, az ezeket érő fuvarozási számla csak 6000 koronával, az irodaberendezés csak 600 K-val (!), a sok ezer korona értékű légszámla csak 200, mondott kettőszáz K-val szerepel. Így aztán az a dő, az a legkisebb, mert hiszen csak kell a jövedelem másra, hiszen a mérleg szerint csak az értékesítés 300.000 koronát tett ki egy év alatt! Szegény sörkartel!

Az osztálysorsjegyesek és dohányárusok ülésel. Az Osztálysorsjegy-Főeljárású Országos Egyesülete vasárnap tartotta közgyűlését Vámos Dezső elnöklésével. A tisztikar megválasztása során kimondták, hogy az elnöki állást egyelőre nem töltik be. Alelnökök lettek: Kronfeld Richard (Zágráb), Milhofer Kálmán (Kassa), Vámos Dezső és Fischer Simon

Reggelizés előtt fél pohár Schmidhaner-féle Igmándi keserűvíz
 Használatra valódi általa gyomorhajásoknak és székzsorulásban szenvedőknek
 az elrejtett gyomorfájdalmat 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza
 Kísérlet 40 fillér, vagy 60 fillér

(Budapest). A Magyar Dohányárosok Országos Szövetsége vasárnap nagygyűlést tartott. A nagygyűlés tárgyát a pénzügyminiszterhez benyújtandó memorandum megbeszélése képezte, amelyben a dohánykísiparosok vázolni akarják azokat a sérelmeket, amelyek különösen az általánosan fenn, hogy a nagygyűlésnek detail elárulási jogok van. A nagygyűlés elhatározta, hogy küldöttségileg fogja átnyújtani a memorandumot a pénzügyminiszternek. A küldöttség vezetését Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő vállalta el.

Matlekovits Sándor jubileuma. Megemlékezünk már Matlekovits Sándor jubileumáról. Ez ügyben tegnap — amint jeleztük — ünnepélyes igazgatósági ülés volt, amelyen Sztéryni József államtitkár is résztvett. Az ülésen lovag Falk Zsigmond elnököt, míg az ünnepi beszédet Thék Endre mondta. Átadták a jubilans domborművű bronzképét és az életéről és működéséről szóló albumot, amelyet Gelléri Mór kir. tanácsos, az Iparegyesület kiváló igazgatója írt. Majd Sztéryni József köszöntötte fel az ünnepeltet. „A közgazdasági élet minden elemét át kell hatnia annak a tudatnak — mondotta — hogy erős gazdasági, erős mezőgazdasági irányzat mellett egyesgyedül erős magyar ipar képes ebben az országban, ebben az államban a jövő fejlődést biztosítani. Az agrarizmus és merkantilizmus elválaszthatatlanul egybe van forrva egymással. Ezen a talajon válaszfalat keresni a gazdasági tényezők között hazafiatalansággal hitáros. Itt, ahol csak vállaltat erővel, a legnagyobb erőfeszítéssel tudjuk megállani azt a helyet, melyet a magyar ipar és kereskedelem, a magyar mezőgazdaság a maga számára az országban kivívott, itt nem válaszfalakat kell emelni, hanem azokat a romokat is, amelyek a válaszfalakkal még talán fennmaradtak, ha kell, erőszakkal is le kell rombolni, a mezőgazdaság fejlesztésére, az ipar és kereskedelem erősítésére. Majd az ipar ellenségeiről beszélt, azt mondván: Igazi ellenségre van szó, amely nem ismer hazát és amely megtámadja létét a magyar ipart. Az az ellenfelünk, aki a maga anyagi eszközeinek előmozdítása végett, amelyeket jogosnak ismer el mindenki, a legszűkebb ipari felleg is, de amely erőszakkal az ipar létalapjának megrendítését akarja elérni, ezzel szembe kell szállanunk közös erővel, egyetértéssel, csak akkor tudjuk azt a harcot megvívni. Nem harszot provokálunk, de védekezünk. A munkásságot ismét visszaterelni a rendes munka medrébe, ezt a munkásságot megnyerni ismét annak a szeretetteljes viszonyoknak, amelyben munkaadónak és munkásnak együtt kell élnie, ezt előmozdítani, t. uraim, az önk feladata. Ebben támogatni fogja önök az államkormányzat mindenképpen. De ha szükséges, támogatni fogja önöket a legmesszebbmenőleg az ipar érdekeinek megvédésében is.” A diszgyűlés után lakoma volt, amelyen számosan felköszöntötték az ünnepeltet.

A vasra érvényes kivételes díjszabások további megszorítása. A magyar és osztrák vasutak a vasárnapra való tekintettel még a múlt évben elhatározták, hogy a vas és vasárnapra fennálló kedvezményes díjszámításokat és kivételes díjszabásokat fokozatosan be fogják szüntetni. Ez az intézkedés elsősorban a helyi forgalomban szállított vasküldeményeknél érvényesült s ez év elején az osztrák magánvasutak a kivételi vasküldeményeket is megszüntették. Az osztrák kormány közbelépésére azonban a kivételi kedvezményeket egyelőre az év végéig ismét megújították a magánvasutak. A két kormány most megegyezésre jutott, hogy a monarchia két állama között lebonyoluló forgalomban kedvezményt vasra és vasárnapra egyáltalán nem ad s így a f. év végéig ideiglenesen hirdetett kedvezményeket, Bosznia és Hercegovinát is beleértve, 1909. évre már nem fogják megújítani. A vámtaraton tulra irányuló ily küldeményekre nézve a kedvezmény ügye az osztrák vasutak részéről oly módon nyert megoldást, hogy a kivételi kedvezményeket jövő évben még fentartják. Magyar részről a döntés ez ügyben csak a legközelebbi napokban várható.

100.000 korona a bortermelőknek. A Magyar Bortermelők Országos Szövetsége a földmivelésügyi minisztertől százezer korona kölcsönt kap a bortértékesítés szervezésére. E kölcsön tárgyában a

szövetkezet december 20-án rendkívüli közgyűlést tart.

Bonyodalma a dobsina—poprádfelkai h. é. vasút körül. Heves versengés folyik Szepes és Gömör vármegyék között abban az irányban, hogy vasuti hálózatuk újabb vonalal gyarapodjék. Szepes vármegye ugyanis a roznó—betlér—iglói, Gömör vármegye pedig a dobsina—poprádfelkai vasút megépítését óhajtja. Az elsőnek említett vasút tervezetét már ismertettük, miután annak közigazgatási bejárása megtartott. A dobsina—poprádfelkai vonal közigazgatási bejárása nemrégiben tartott meg. Ez a vonal Dobsina-személypályaudvar északkeleti végéből ágazik ki; megkerüli a várost és eleinte a Dobs-patak völgyében nyugati, majd keleti irányban emelkedik. Majd ismét a város felett északra fordulva, többszörös kifejlődés után a 16. és 17. km. között 900 mm. hosszú alagutal átvágja a Dobs-patak és Göllnitz folyó közötti vízválasztót. Azután a vonal Istvánfalu és Imrichfalu érintésével a straczenai völgyben enyhén emelkedik nyugati irányban. Straczena községnél elhalad a Koburg-uradalom vasolvasztó telepe, majd a jégbarlang-nyaralótelep mellett. Pusztamezőnél elhagyja a Göllnitz völgyét, északra fordul és ismét erős kifejlődésekkel 25% emelkedésben a Göllnitz és Hernád folyók közötti vízválasztót vágja át. Legmagasabb pontját (936 m.) a 32. km.-nél éri el, mely után a 32. és 33. km.-ek között 1030 m. hosszú alagutal át a Vernár-patak völgyébe jut. Ebben a völgyben erős eséssel, Vernár község érintése után a vonal majd nyugatra, majd északra fordulva, újból emelkedik és az 56. km.-nél 744 m. magasságban eléri a Hernád és Poprád folyók közötti vízválasztót. Ismét már enyhébb esésben leér a poprádi fensíkra és a 671 méter mérőigyen fekvő Poprádfelka-állomásba beleágazik. Az új vasút nehezebb hegyi pálya, mely 25% legnagyobb emelkedéssel és 250 méter legkisebb sugárral, hosszú kifejlődésekkel és több alagutal (5732 méter összes hosszban) három vízválasztót metsz át. Hossza 62.6 km. A tervezett állomások a következők: Dobsina személypályaudvar csatl. állomás, Dobsinaváros megállóhely, Dobsinai fűrésztelep rakodóhely, Dobsina vasgyár rakodóhely és forgalmi kitérő, Istvánfalu vízálomás, Straczena állomás, Dobsinai jégbarlang, Pusztamező vízálomás, Vernár állomás, Szepesvölgység vízálomás, Tátravirág-völgy állomás, Poprádfelka csatlakozó állomás. A vasút helyi jellegű fogva igen sok kisebb-nagyobb hid és átvezető szükséges a vízfolyások átvezetésére. Ezek közül nevezetesebb négy völgy-áthidalás 60, 90, 115 és 170 méteres nyílásokkal, továbbá egy 8, 10, 15 és 25 m. ny. hid a Dobs- és Göllnitz-patakokon, Hernád- és Poprád-folyókon. A vasút által érintett, természeti szépségekben bővelkedő vidéken és annak háttérben nagykiterjedésű erdőségek vannak, található továbbá vasérc, mely a kohókban feldolgozzatik. A vasút tehát hivatva volna az erdő- és vasipar termékeinek a fővonalakra való elszállítását lehetővé tenni. A nyári hónapokban nagyobb turistaforgalom is várható.

Gróf Hadik Béla a Magyar Földhitelintézet igazgatója. A Magyar Földhitelintézet felügyelő-bizottsága gróf Majláth József elnöke alatt december 6-án ülést tartott, melynek főtárgya az igazgatóság személyzetében beállott változás következtében szükséges intézkedések megtétele volt. Trebitsch Ignác, ki ez idő szerint a pénzügyi osztályt vezette, állásától negyvenöt évi hivataloskodás után megvált. A felügyelő bizottság gróf Hadik Bélát, aki a pénzügyi osztályban helyettes igazgatói teendőket látta megbízva, az igazgatóság kebelében megüresedett igazgatói állásra megválasztotta és az igazgatóság őt egyidejűleg a pénzügyi osztály vezetésével megbízta.

Megszűnt a vasárnapi magánforgalom. Hirt adtunk arról a mozgalomról, amely a vasárnapi magánforgalom megszüntetése ügyében a tőzsdetagok körében folyt. A tőzsdetagok el is határozták, hogy a tőzsde kávéháza nem lesz többé a vasárnapi üzlet piaca. Ezután csak olyan ünnepnapokon lesz magánforgalom, amikor a külföldön nincsen ünnep s így tőzsde is van.

A vámkérdésről. Dr. Krejcsi Rezső kereskedelmi és iparkamarai titkár holnap, december 8-án előadást tart a vámkérdésről a Kereskedelmi Alkalmazottak Szövetségének Liszt Ferenc-téri 18. számú helyiségében.

Iparostanonc-iskolák látogatása. A budapesti férfiszabó-ipartestület előjárósága elhatározta, hogy az előjárósági tagok csoportokban meg fogják látogatni hetenként kétszer esetleg háromszor a férfiszabó-tanonciskolákat, hogy meggyőződjenek arról, hogy a tanoncok hazafias nevelésben részesülnek és milyen előrehaladást tesznek a szaktudás terén. Ezen határozat következtében az előjáróság tagjai már e héten megkezdtek a látogatásokat a gróf Károlyi-utcai, a Kinizsy-utcai, a Nap-utcai, az Érsek-utcai és a Szalag-utcai szakiskoláknak. A Kazinczy-utcai férfiszabó-tanonc szakiskola igazgatója az előjáróságnak ezen ténykedésért átíratban mondott köszönetet.

Uj fémtömlőgyár Magyarországon. A napokban Első Magyar Fémtömlőgyár R.-T. cég alatt Pozsonyban új vállalat alakult, mely az összes fajtájú és minőségű fémtömlőket gyártani fogja. A társaság alaptőkéje 600.000 korona. A közgyűlés által megválasztott igazgatóság: lovag Vest Ede elnök, dr. Schick Frigyes, Rudolf Károly, Marburg Gyula, Orimzugli Mihály, Pick Emil, Brettauer Frigyes, Zwack Akos. Felügyelő bizottság: Sztáryi Mór országgyűlési képviselő, dr. Ságody Gyula, Biró Ármán. A vállalat a gyár építését már meg is kezdte.

Uj gazdasági tudósítók. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter Bars vármegye lévai járására Krick Lajos lévai lakost, Bereg vármegye mezőkácsi járására Benyovszky Dezső botrágyi lakost, Beszterce-Naszód vármegyei óradnai járására Sas Onisim nagyilvai lakost, Bihar vármegye mezőkeresztesi járására Nadányi Károly körmöcsanaklakost, Csanád vármegye battonyai járására Csely László battonyai lakost, Csongrád vármegye csongrádi járására Kunczer Béla csánytelekkelgyői lakost, a tiszántúli járásra pedig Lubinszky Ernő derekegyházi lakost, Esztergom vármegye parkányi járására ifj. Rédlly Gyula dunavecsei lakost, Hort vármegye ipolysági járására Pisuth Aladár hontkemencei lakost, Maros-Torda vármegye régeni alsó járására Körösi Sándor magyarpéterlaki lakost, Nógrád vármegye füleki járására Matisz László kotyulási lakost, Nógrád vármegye sziráki járására Szalay Benő sziráki lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye félegyházi járására Szentannai Sámuel kiskunfélegyházi lakost, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye pomázi járására Tiszovszky Lajos pomázi lakost, Szolnok-Doboka vármegye szamosújvári járására Faragó András ördöngösfüzesi lakost, Torontál vármegye párdányi járására Kamplér Albert szerbittebei lakost, Udvarhely vármegye székelykereszturi járására Kecskés Izák ravai lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bízza meg.

Az új orosz kölcsön. Pétervárról jelentik, hogy a дума költségvetési bizottsága szombati ülésében a pénzügyminiszter által tett nyilatkozatokra, elhatározta, hogy a miniszternek 450 millió rubel erejéig hitelműveleteket enged meg az 5%-os kincstári jegyek törlesztésére és az 1909. évre megszavazott rendkívüli költségekből hiányzó összeg fedezésére.

Kereskedők gyűlései. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés vasárnap Nagyváradon beszámoló gyűlést tartott. Reismann Mór elnök megnyitotta a gyűlést. Rámutatott arra a közönyre, sőt lenézésre, melylyel a magyar ur társadalom a kereskedői és iparos pályák iránt viseltetik. — Ugyanabban az időben az O. M. K. E. baranyamegyei kerülete is gyűlést tartott Pécsen. Kindl József kir. tanácsos, az O. M. K. E. fiókjának elnöke megnyitotta az ülést, utána dr. Balkányi Kálmán titkár tartott előadást az ipartörvény tervezetének kereskedelmi vonatkozásairól, majd a vasuti és telefonszolgálat foglalkozásait bírálta és hangsúlyozta, hogy a kereskedők csak erős szervezkedéssel javíthatják meg helyzetüket. Dr. Biró Jenő az adóreformot ismertette s Fürst Gyula nagykereskedő beszélt még a parlament kereskedelemellenes irányzatáról s azután a gyűlés az elnök elterelésével véget ért.

A lisztkezdmények közvetlen igénybevétele a budapesti malmok által. A budapesti malom-egyesület elhatározta, hogy azokat a lisztkezdeményeket, amelyeket eddig a kedvezmények igénybe vehetőséghez fűzött különleges feltételek miatt különböző szállító cégek utján vett igénybe, jövőben a malom-egyesület maga fogja alkalmaztatni oly módon, hogy a fővárosi malmok összes küldeményeit az egyesület címe alatt fogják feladni. Ily módon az egyesület akarja a közvetítő cégek jutalékát megszerzeni.

Az iparoktatási tanács ülése. Az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanács iparoktatási szakosztálya ma délelőtt tíz órakor dr. Matlekovits Sándor v. b. t. t., főrendiházi tag elnöklésével a kereskedelmi

Angol, francia és amerikai rendszerű KÉSZPÉNZÉRT félárban:
 ruházkodhatik minden ember finoman és elegánsan az ország elsőrangú házi- és üzleti-üzletében.
Zélinger Samu ur-üzletében

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3-8 méteres legújabb divatu minta gyapjúszövetekből mérték szerint készítik:
 finom öltönyt ————— 21 frtért
 nagyon finom prima öltönyt — 26

Raglán ————— 21—26 frt
 Felöltő vagy Teltikabát —————
 Budapest, IV., (Belváros)
Magyar-utca 3. sz. I. emelet.
 Kossuth Lajos-utca mellett

minisztérium tanácsstermében ülést tartott, amelyen a f. évi november hó 18-án a felső ipariskolák szervezői kérdésében megkezdett tárgyalásait tovább folytatta. A tanácskozás a felső ipariskolák gyakorlatias irányának fokozása, továbbá azon kérdés között forgott, hogy mennyiben kívánatos, hogy a végzett tanulók főiskolán folytathassák tanulmányaikat. A tanács a felső ipariskolák eddigi működését teljes elismerésre méltatta és az a felőgás domborodott ki, hogy az a kettős cél, mely szerint a felső ipariskola gyakorlati irányban fejlesztessék és egyidőben tudományos pályára is előkészítő iskola legyen, a tanulóknak nagy átlagára meg nem valósítható. A lényegesebb cél, hogy a gyakorlatiasság és a szervezőteté ebből a szempontból kell fejleszteni, hogy az iskolák gyakorlati öncéljuktól el ne vonassanak. Kimondta a tanács: a felső ipariskola elvégzése egymagában véve nem képesít főiskolai tanulmányokra. Kívánatosnak tartotta továbbá, hogy a felső ipariskolák számára a középiskolai érettségi vizsgálat előfeltételei könnyíttessék. A tárgyalásokat a tanács egyik közelebb tartandó ülésén folytatja.

A Kereskedelmi Múzeum levelezői. A kereskedelemügyi miniszter megbízta a Gergely, Molnár és Társa helybeli cég londoni fiókját, hogy az ottani piaczon, minat a m. kir. Kereskedelmi Múzeum levelezője működjen. A kereskedelemügyi miniszter továbbá megbízta Wdowski József kereskedőt is, hogy Varsóban (Marszalkovszka 130. sz.) mint a Múzeum levelezője működjen.

Gazdasági előadások a Köztelken. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által rendezett gazdasági előadásokat állandóan nagyszámú érdeklődő hallgatja. A sorozat folytatásaként vasárnap délután Ujhelyi Imre tartotta meg előadását a tenyésztés kiválasztás eredményeiről a tehenészek és a tejtermelés jövedelmezősége szempontjából. Ezután Pirkner János tartott előadást a nyugoti szarvasmarhafajták tenyésztésének szerepe a magyar mezőgazdaság keretében cíművel. Gróf Teleki Arvéd ugyan csak az erdélyi szarvasmarhafajták tenyésztésének eredményeit ismertette. Ma délután folytatott sorozat előadóját, Hensch Árpád a telgzadás vagy hizlalás kérdéseiről értekezett. Majd dr. Szilágyi Gyula műegyetemi magántanár „A sörgyártás mint mezőgazdasági iparág” tartott előadást, melyben rámutatott arra, hogy egyes államok vámpolitikája miatt mindinkább súlyosodik a mezőgazdaság helyzete és ha nyerstermelyeink kivitele megnehezedik, akkor a kényserlenség fog bennünket rávinni arra, hogy mezőgazdasági iparunkat fejlesszük. Az összes előadásokat a nagyszámú közönség lelkesen megtapsolta.

Uj vidéki pénzintézetek. Takaré- és Jelzáloghitellegylet r.-t. cég alatt nemrégiben Segesvárott 204.000 korona tőkével új pénzintézet alakult, amelyet most cözgöztek be az erzsébetvárosi törvényszéknél. — A kalocsai cégbíróóság is jegyzett be egy új pénzintézetet, amely Kiskörösön alakult „Kiskörösi Takarékpénztár r.-t.” cég alatt, 150.000 korona alaptőkével. — Végül a zilahi cégbíróóság is most vette tudomásul a „Vulturul” takaré- és hitelintézet r.-t. megalakulását, amely Tasnád székelyllyel 100.000 korona tőkével alakult meg.

Felolvasás. A Magyar Közgazdasági Társaság e hó 11-én, pénteken délután 6 óraker sajtó helyiségében felolvasó-ülést tart. Ez alkalomból új. Jankovich Béla értekezik „Értéktöbblet és földjáradék” címűn. Az előadáshoz vendégeket is szívesen lát a társaság.

Uj faipari társaság. A budapesti Goldfinger és Teplansky, a Laender Aladár és Spitz Márkus ikereskedőcégek 1.740.000 koronával megállapították a Szeurovice-Brodi Fakiviteli R.-T.-ot, melyet a bécsi Allgemeine Verkehrsbank finanszírozott.

Árufelvétel beszüntetése. Regensburg, Passau, Linz, Korneuburg, Nussdorfi, Pozsony, Gönyő (Kolozsnéma) és Győr állomásokról, illetve állomásokra az árufelvétel a mai nappal a folyó évre beszüntetettik. A Budapestről az összes lefelé irányuló állomásokra szóló árufelvételt ugyancsak a mai nappal berekesztették. További intézkedésig nyitva marad: az árufelvétel: Wien (Wien dunaparti pályaudvaron és Wien északi pályaudvaron is) és Budapest állomásokról (Budapest Batthyány-tér és Budapest dunaparti teherpályaudvaron is) az egymásközötti forgalomban, továbbá a szávai belforgalom Zimony és Sziszek között, valamint a Zimony-Belgrád-Pancsova és a Belgrád-Sabac közötti helyiforgalom.

Felölös szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Újságkldő Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Kivonat a hivatalos lapból.

— Deczember 7. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Celigoi János révkapitányt a VII. fizetési osztály 3-ik fokozatába révkapitányává és Crnkovich György révkapitányt a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába révkapitányává; a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Császár Ottó zilahi, Jugán Gusztáv rimaszombati és Benkő Gyula sepsiszentgyörgyi pénzügyi számvizsgálókat pénzügyi számtanácsosokká, számvevőségi főnökökké, Szentkuthy Géza budapesti pénzügyi számvizsgálót pedig pénzügyi számtanácsossá, valamennyit végleges minőségben és jelenlegi állomáshelyükön való meghagyással, Wrchovszky József volt cs. és kir. hadnagy, budapesti lakost ideiglenes minőségű czukorgyári ellenőrré a szerencsi czukorgyártelepre, Kakasy Jenő pénzügyi fővigyázót a nagyszabenyi dohányárak-tárhoz segédtisztté; a földmivvelésügyi miniszter Blickhardt József és Lorge Emil végzett erdészeti főiskolai hallgatókat, az államerdészeti tisztviselők egyesített létszámába, a magyarországi kineztári erdők kezeléséhez a nagybányai főerdőhivatalhoz, illetőleg a szászsebesi erdőhivatalhoz, ideiglenes minőségű erdőgyakornokokká; a győri ítélőtábla elnöke Varga Emil végzett joghallgatót a győri ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká; a szegedi ítélőtábla elnöke dr. Posta Lajos bajai járásbírói díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká; a lörcsei pénzügyigazgatóság Klein Miksa lörcsei lakost a lörcsei adóhivatalhoz díjtalan gyakornokká nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Knöbl Ferencz beliszcei lakos sajtát, valamint Anna nevű kiskoru leánya Némethre, Mateiu László perjamosi lakos Mátéra, Fuchs Pál somogyvári lakos Füredire, Kohn Izidor upesti lakos Kertészre, kiskoru Grünwald Anna piskii lakos Lengyelre, Klein Sámuel budapesti lakos sajtát, valamint Jolán nevű kiskoru leánya Miklósrá, Le Bas Gusztáv kolozsvári lakos Láposira, kiskoru Weisz Dezső és Vilmos békési lakosok Felhrrre, kiskoru Bloch Andor és Pál budapesti lakosok Balázsrá kért átváltoztatását megengedte.

Alapszabály-láttamozás. A belügyminiszter az Országos Protestáns Patronage Egyesület alapszabályait láttamozta.

Pályázatok. A temesvári posta- és táviráigazgatósághoz, a krassó-szörény megyei Jámban betöltendő postamesteri állásra deczember hó 25-ig; ugyanoda a torontálmegyei Csebzan betöltendő postai ügynöki állásra deczember hó 25-ig; a pénzügyminiszterhez a beszerzei, esetleg más pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségnél betöltendő pénzügyi számtanácsosi, számvevőségi főnöki állásra 14 nap alatt küldendő be a kellően felszerelt kérvények.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése * 1908. deczember 7-én reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban száraz, tulnyomóan derült idő uralkodik. A hőmérséklet főleg északon meg keleten sülyedt, ugy, hogy ott a normálnál átlag 10 C°-kal lett alacsonyabb és a minimum Aknaszlatinán meg Nagyszabenyben —23 C°, a maximum pedig Fiumében 5 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	Felhőzet	Hőmér. érték	
					max.	min.
A.-Szilatiná	79.4	21.3	E	3	0	8 23
Ungvár	75.0	13.8	N	2	1	3 16
Késmárk	77.4	13.6		0	0	6 19
Losonc	74.8	6.5		4	4	4 9
Ógyalla	73.7	8.3	SE	1	0	0 11
Budapest	74.9	4.8	SW	1	0	0 5
Herény	72.9	8.6	SW	2	0	1 9
Kosuthely	74.3	7.6		0	0	0 8
Pécs	75.2	5.6	NE	2	0	1 6
Zágráb	74.5	6.1	NNE	1	0	2 7
Fiume	70.3	1.7	N	3	0	5 2
Szeged	75.7	8.9	SW	1	0	2 9
Temesvár	75.2	5.8	E	1	4	3 7
Nagyvárad	75.1	9.7	S	0	0	3 11
Kolozsvár	78.5	15.8	N	1	0	3 17
Nagyszabeny	78.3	22.2	N	1	0	6 23
Szalánár	—	14.8	SE	2	0	6 17
Eger	—	6.0	N	1	4	3 7
Árváránya	—	15.0	NE	1	0	—
Selmeczbánya	—	8.0	SW	1	3	5 11
Komárom	—	7.2	E	2	0	—
Magyar-Ovár	—	8.2	SE	1	0	0 8
Sopron	—	8.0	S	2	0	2 10
Eszék	—	7.2	E	1	0	0 8
Cirkvenica	—	1.9		2	0	5 3
Debreczen	—	13.4		1	5	16
Kecskemét	—	8.4		1	1	3 9
Oroszháza	—	8.8	N	0	0	3 10
Arad	—	7.0	N	2	0	—
Zombolya	—	10.0	NE	1	0	1 11
Verecz	—	8.5	S	1	0	3 8
Orsova	—	8.5	SE	2	3	0 6

Haris, Zeilinger és Tsa

a „KÉK CSILLAG”-hoz

Czégtulajdonos
FABINYI GÉZA

Budapest, IV., Váci-utcza 16.

ajánlanak

Karácsonyi ajándékoknak

alkalmas ozikkeket.

Siffon és vászon:

Kivételes árak! Kivételes árak.

- 1 vég 15 mtr középfinom magyar siffon — 8.— K
- 1 " 20 " finom magyar siffon — 13.— "
- 1 " 15 " tiszta lenvászon ágyneműekre — 18.— "
- vagy női ingekre — 18.— "
- 1 vég 14 mtr 150 cm. erős pamutvászon 6 lepedőre — 17.— "
- 3 drb 175x250 tiszta lenvászonlepedő, beszegezve — 18.— "
- 1 vég 23 mtr tartós, színes kanavász ágyneműre — 12.50 "

Szepességi, rumburgi, irhoni és fonálvásznak minden finomságban a legfinomabb számig. Legjobb minőségű lepedővásznak 156 cm., 180 cm., 200 cm., 230 cm. és 270 cm. szélességben.

Asztalnemű, kávésterítékek és törülközők;

Kivételes árak!

- 1 damaszt 140x150 asztalterítők 6 nagy szalvétával — 6.— K
- 1 damaszt 140x270 asztalterítők 12 nagy szalvétával — 12.50 "
- 1 fehér kávésterítők 6 szem. aszurszéllel — 9.— "
- 1 fehér damaszt-terítők, 150x310 aszurszéllel, 12 nagy és 12 kis szalvétával — 34.— "
- 1 színes kávésterítők, 6 szem. rojtjal — 3.60 "
- 1 színes kávésterítők, 6 szem., aszurszéllel — 6.— "
- 1/2 tucat lentörülköző — 4.— "
- 1/2 tucat széles angol lentörülköző — 6.50 "
- 1/2 tucat széles finom kamuka-törülköző — 7.— "

Azokivül nagy választék legújabb mintákban.

Fehér- és színes tiszta lenzsebkenők

Kivételes árak. Kivételes árak

- 1 tucat ezernavaszon női zsebkenő — 6.— K
- 1 tucat fehér batiztkendő aszurszéllel — 6.— "
- 1 tucat fehér batiztkendő, dívtatos aszurszéllel — 8.— "
- 1/2 tucat színes női vászonkenő, aszurszéllel — 5.— "
- 1 tucat ezernavaszon férfi zsebkenő — 6.50 "
- 1/2 tucat színes férfivaszonkenő, aszurszéllel — 6.— "
- 1 tucat színes gyermekzsebkenő — 2.— "
- 1/2 tucat színes gyermekbatiztkendő, aszurszéllel 3.— "

Minden fajtaban nagy választék a legfinomabb minőségig.

Női fehérenemű: Női ingek 2.40 K-tól. Női nadrágok 2.40 K-tól. Halóköntösök 2 60 K tól kezdve. Férfi fehérenemű: Férfiingek 3 50K tól Férfinadrágok 2 30 K-tól kezdve Harisnyák: 6 pár női fekete harisnya 5 K, 6 pár férfi színes lábtyű 5 K.

Osókelmemaradékok.

Zefir, kreton, velez és flanell: egy bluzra 1.50 K, 2 K és 2.40 K, egy ruhára 4 K, 5 K és 6.40 K.

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, december 7.

A készáru piacra ma csendes volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak és noha ismeretes, hogy némelyiknek annyira kifogyott a buzakészlete, hogy márolnapra kénytelen a szükségletét fedezni, mégis csak igen keveset vásároltak. Ezért igen nehézkesen indult meg a forgalom, amely később sem tudott megélni. Mindössze alig 7000 mm. buza kelt el, tartott szombati áron. A legdrágább eladási ár 27 korona volt 80 kilós tiszavidéki búzáért, a legolcsóbb pedig 25.30 korona 75.8 kilós pestvidéki 125 kilós búzáért. Egyéb gabonaművek közül rozs és zab tartott, árpa csendes, tengeri szilárd. Forgalomba került 13.000 mm. rozs 20.80—21.10 koronás áron, 500 mm. dõhos árpa 16 koronás áron, 100 mm. zab 17.50 koronás áron és 200 mm. tengeri 14.60 koronás áron. A határidőpiacon az üzlet mindjárt megnyitáskor szilárdan és a szombati zárathoz magasabb jegyzésekkel indult meg. A forgalom csak az üzleti idő kezdetén volt élénk, míg később meglehetősen közöny mutatkozott, mi mellett az élénkség erősen megcsappant és az árfolyamok is csak nehezen tartották magukat és egészen szűk keretben ingadoztak. Kevés a zárathoz különösen áprilisi búzában túlsúlyra jutott a kínálat, mire aztán kissé lanyhult az irányzat és a jegyzések is visszaszorultak kevésbé. A tegnapielőtti zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza négy fillérrel, az októberi buza tizenkét fillérrel, az októberi rozs tíz fillérrel, az áprilisi zab és a májusi tengeri két-két fillérrel javult, ellenben az áprilisi rozs négy fillérrel gyöngült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Árn 100 kg.	kilós	Árn 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	—	79	26.00—26.55
"	76	25.65—26.05	80	26.15—26.65
"	77	25.85—26.20	81	26.30—26.80
"	78	25.00—26.50	82	—
Fejérmegyei uj	75	—	79	25.80—26.30
"	76	25.55—26.85	80	25.95—26.40
"	77	25.65—26.00	81	—
"	78	25.75—26.05	82	—
Pestvidéki uj	74	—	78	25.75—25.85
"	75	—	79	25.90—26.40
"	76	25.65—25.85	80	26.35—26.50
"	77	25.65—26.05	81	—
Bánsági uj	74	—	78	25.80—26.85
"	75	—	79	25.95—26.45
"	76	25.60—25.00	80	26.10—26.35
"	77	25.80—26.05	81	26.25—26.65
Bácskai uj	74	—	78	25.85—26.40
"	75	—	79	26.00—26.55
"	76	25.65—25.95	80	26.15—26.65
"	77	25.85—26.15	81	—
Rozs I.-rendű uj	—	—	—	21.20—21.40
középmínőségű uj	—	—	—	21.30—21.10
Árpa takarmány I.-rendű	—	—	—	16.45—16.65
II.-rendű	—	—	—	16.05—16.35
Kõles	—	—	—	13.75—14.—
Zab I.-rendű	—	—	—	17.45—17.75
II.-rendű	—	—	—	17.05—17.40
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.00—14.60
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A készáru piacon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 80 kg. 27 korona, 200 mm. 80 kg. 26.80 korona, 200 mm. 80 kg. 26.85 korona, 100 mm. 79.5 kg. 26.75 korona, 200 mm. 79 kg. 26.60 korona, 100 mm. 78 kg. 26.50 korona. Pestvidéki: 150 mm. 79.5 kg. 26.60 korona, 100 mm. 77 kg. 25.80 korona, 500 mm. 77 kg. 26.40 korona, 1100 mm. 75.5 kg. 25.30 korona. Szerémségi: 100 mm. 76 kg. 25.80 korona. Bácskai: 100 mm. 77 kg. 26.30 korona. Fejérmegyei: 600 mm. 75 kg. 25.60 korona. Rozs: 150 mm. 20.90 korona, 1100 mm. 21.10 korona. Árpa: 480 mm. 16 korona. Zab: 100 mm. 17.50 korona. Tengeri: 200 mm. 14.60 korona. Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kötött:

Délután:
Előfordult kötések (50 kg.-kint):
1909. áprilisra 13.04, 13.05, 12.99.

Buza 1909 októberre 11.38, 11.39, 11.35.
Rozs 1909 áprilisra 10.92, 10.86.
Rozs 1909 októberre 9.88, 9.90, 9.85.
Zab 1909 áprilisra 8.92, 8.91.
Tengeri 1909 májusra 7.62, 7.59, 7.58.

1 óra 30 percig zárulnak:

1909. áprilisi buza	12.99—13.—
1909. októberi buza	11.36—11.37
1909. áprilisi rozs	10.84—10.85
1909. októberi rozs	9.85—9.86
1909. áprilisi zab	8.90—8.91
1909. májusi tengeri	7.57—7.58

Budapesti gabonaforgalom.

1908. december 4-től december 6-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	33255	—
Rozs	3471	502
Árpa	6373	2629
Zab	4686	2046
Tengeri	929	139
Liszt	3900	29986
Korpa	—	2660

Óvakodjunk utánzatoktól.

COGNAC

vásárlásnál határozottan

Gróf Keglevich István utd.

hírneves gyártmányait kérjük.

Bel- és külföldön kizárólag díszkocskával kitéve.

Értéktőzsde.

Ma már valamivel tartózkodóbb volt a tőzsde, mint az elmúlt hét két utolsó napján. A változatlan politikai helyzet nem volt alkalmas arra, hogy a tőzsde üzleti forgalmában a tulszilárd irányzat jusson kifejezésre, mégis valami csekély emelkedés volt észlelhető, ami már azt jelelt, hogy a tőzsde üzleti forgalma visszatér rendes medrébe s váratlan izgalmak nem fogják a tőzsde üzletmenetét akként megzavarni, amint azt néhány napon keresztül látták. A megnyitáskor a szombati záróárfolyamoknál alacsonyabb jegyzések kerültek forgalomba, később ugyan megszilárdult az irányzat s a papírok ára valamivel magasabban zárult. A helyi piacon meglehetősen nagy volt a forgalom, a papírosok szilárdabb irányzattal kerültek kötésekre. Ilyenek voltak a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Belvárosi Takarékszövetkezet, Magyar Aszfalt, Salgó és Városi Villamos Áramellátás négyedperentes javulást tüntető fel, amennyiben 91.60-as kötés is volt és zárult 91 és féllel. Forgalomba került: Osztrák hitel 618.50—620.50—617.75—618.75 koronán, Magyar hitel 719.—720.50—718.—720.— koronán, Államvasut 669.50—667.50—668.25 koronán, Leszámitoló bank 470.—469.— koronán, Jelzálog 414.50—412.—413.— koronán, Rima 523.—519.50—520.50 koronán, Városi villamos vasut 259.—258.50 koronán, Közuti 578.50 koronán, Magyar koronajáradék 91.60—91.42% koronán, Hazai bank 274.75—275.50—274.50 koronán, Salgó 578.—581.50—578.— koronán, Adria 374.—koronán, Ujlaki tégl 270.— koronán, Drasche 415.—koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült.
Kötött: Osztrák hitelrészvény 620.50—618.50. Magyar hitelrészvény 720.50—718.— Osztrák-magyar államvasut 669.50—667.75. Déli vasut 106.50—106.— Rimamurányi vasut 523.50—522.— Magyar leszámitoló bank 470.—468.— Jelzálogbank 414.50—412.— Magyar koronajáradék 91.45—91.60. Hazai bank 274.75—275.50. Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 578.—581.50. Adria tengerhajózási r.-t. 374.—

Déli tőzsde.

Déli tőzsde kedvező.
Kötött: Osztrák hitelrészvény 617.75—618.75. Magyar hitelrészvény 718.25—720.75. Déli vasut 106.—106.50 Osztrák-magyar államvasut 667.50—668.50. Rimamurányi vasut 519.25—520.50. Magyar leszámitolóbank 467.50—468.50. Jelzálogbank 412.50—413.25. Közuti vaspálya 576.50—578.75. Városi villamos vasut 258.—259.50. Magyar koronajáradék 91.40—91.55. Hazai bank 276.50. Kereskedelmi bank 333.—. Belvárosi takarékpénztár 592.—. Aszfalt r.-t. 150.—. Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 579.—581.—. Magyar hadi felszerelési gyár r.-t. 200.—

A prémiumüzletben díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, 1908 december hó végére 24.—26.— K.

Utőtőzsde.

Utőtőzsde nyugodt. Kötött: Osztrák hitelrészvény 618.25—618.75. Magyar hitelrészvény 720.—720.50. Államvasut 668.25, Leszámitoló bank 468.—. Jelzálog 413.—. Rimamurányi 519.50. Városi vasut 259.50. Közuti vasut 573.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, december 7. (Saját tudósítónktól.) Buza irányzata az e heti forgalom kezdetén valamivel kedvezőbb. Mivel a külföldi piacokról érkezett heti zérójelentések nem adtak direktívát, az eladók a hideg időjárásra való tekintettel 5 fillérrel drágították az árakat, de hamarosan le is mondtak róla, mert konzumkereslet nem jelentkezett és így az árfolyamok megmaradtak a múlt szombati nívón, azonban még így sem tudott üzlet kifejlődni. Csak rozsban volt némi forgalom, mert a fagy miatt osztrák árukban nagy kínálat jelentkezett.

Jegyzetett buza: új tiszavidéki 13.60—14.— korona, marosi és bánáti 13.35—13.65 kor., mosoni 12.30—13.20, korona, tótfelvidéki 12.70—13.25 korona, déli vasúti 12.90—13.35 korona, marchfeldi 12.50—12.90 korona.

Rozs: tótfelvidéki 10.70—10.95 korona, csepeli 10.65—10.80 korona, pestmegyei 10.80—10.95 korona, déli vasúti 10.65—10.90 korona, különféle magyar 10.65—10.90 kor., osztrák 10.50—10.75 korona.

Árpa: morvaországi 9.20—10.35 kor., marchfeldi 8.50—9.10 korona, bécsvidéki 9.—9.30 korona, tótfelvidéki 8.—8.90 korona, csepeli 7.80—8.40 korona, közepdunai állomások 8.20—8.80 korona, déli vasúti 8.40—9.40 korona, északmagyarországi 7.60—9.10 korona, tiszavidéki 7.60—8.50 korona.

Magyar tengeri: régi 9.15—9.40, új 7.60—7.90 korona, cinquantin 10.25—10.40, új 9.10—9.60 korona.

Magyar zab: minőség szerint 8.85—9.40 kor., közepes — kor., elsőrendű — kor., válogatott 9.40—9.80 korona, csehországi 8.90—9.05 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, december 7. A múlt hét végén mutatkozott szilárdságot a mai heti tőzsdén ismét nagyobb tartózkodás váltotta fel. Csak gőzhajózási, egy némely szén- és építővállalati, valamint fegyvergyári részvények állottak magasabban. Később helyi eladások hatása alatt általános kedvetlenség vett erőt a tőzsdén, mely az előtőzsde zárata felé ki nem elégitő berlini taxaciókra még érezhetőbbé vált. A déli tőzsde tartózkodóan, változóan árfolyamokkal indult. Később a vezetőértékek árfolyamukat jól tartották.

11 órakor: zárulnak

Osztrák hitel. 618.—. Magyar hitel. 720.—. Ländlerbank —.—, Államvasut 667.75 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 106.—.—, Alpisi bányatársulat 629.—, Rimamurányi 521.—, Májusi járadék —.—, Magyar koronajár. 91.55, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 173.50, Német márka 117.30.

1 órakor jegyoztek:

Osztrák hitel 617.75, Magyar hitel 719.—, Ländlerbank 418.50, Unio-bank 522.—, Államvasut 667.50, Anglo-bank 288.50, Bankverein 504.—, Déli vasut 105.—, Gőzhajó —.—, Alpisi bányarészvény 629.—, Májusi járadék 94.70, Magyar koronajáradék 91.55, Török sorsjegy 173.50, Német márka 117.30, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 521.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, december 7. (Osztrák értékek zárulása)

4-2 százalékos papir-járadék 94.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 114.80, 1860-as sorsjegy 150.75, Osztrák hitelsorsjegy 458.—, Angol osztrák bankrészvény 287.50, Bécsi Bankverein 502.50, Osztrák-magyar bank 17.31, Déli vasut 105.40, Dunagőzhajózási társ. 920.—, Dohány rész. 353.—, Ce. k. arany (vert) 11.33 Német bankv. 117.12 Osztr. Lloyd 388.—, 4.2 sz. ezüst. jár 94.75—97.80, Osztr. koronajáradék 94.85, 1864-es sorsjegy 255.—, Osztrák hitelintézeti részvény 617.75, Union-Bank 521.—, Osztrák Ländlerbank 420.25, Osztrák-magyar államvasut 668.—, Elbavölgyi vasut 438.—, Alpisi részvény 629.—, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 239.50, Lipótkohó 413.—, Töröksorsjegy 173.65, Tartózkodó.

Bécs, december 7. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 109.50. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 137.—, Magyar hitelbank részvény 719.50, Magyar lezártoló és váltó részvény —.—, Rimamurányi 519.—, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 378.—, Magyar koronajáradék 91.50, 4 százalékos magyar földterem. kötv. —.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 180.50, Kassa-Oderbergi vasutársaság 355.—, Magyar jelzálogbank 412.—, Magyar keresk. bank —.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDE

Berlin, december 7. (Tőzsdejelentés.) Az új hét megnyitása nagymértékű kedveltség jelében ment végbe, amennyivel inkább, mert semmi oldalról sem jött esztönzés. Nem kevésbé kedvezőtlen hatást gyakorolt a newyorki tőzsde szombati renyhe zárlata. Ez magyarázza meg, hogy az árfolyamok nem tarthaták meg a szombati nivót, sőt az egész vonalon csak lemorzsolódtak. Meglehetősen ellentálló képességet tanúsítottak a járadékok és bányarészek. Némi kereslet mutatkozott általános villamosági részvények iránt, amelyek ma szelvény nélkül kerültek forgalomba s e mellett mintegy 1%-al emelkedtek. Ezzel ellentétben amerikai vasutak Newyorkkal egyhangzóan, nyomottak voltak. Hajózási részvények realizációk nyomása alatt szenvedtek. A zárlat csendes. A készpénzpiac ipari értékek forgalma meglehetősen szilárd volt, csekély üzlet mellett. Napipénz 2%, magánlezártolási kamatláb 2 1/2%.

Zárlatok jegyzeteltek: 4,2 százalékos papírjára-dék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.—, osztrák hitelrészvény 194.75, Déli vasút 19.10, orosz bankjegyek 214.55, 4 százalékos új orosz kölcsön 75.70, Disconto Commandit 178.40, Dinamit-truszt 156.—, Harpeni 192.50, Unifikált török járadék 92.25, 4,2 százalékos ezüst-járadék 95.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.20, Magyar koronajáradék 91.75, Osztrák-magyar államvasút 143.60, Bécsi váltóár 85.35, Olasz járadék —.—, Alt. villamosági Edison 219.90, Gelsenkirchener 187.90, Laurakohó 193.80. Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat) december 7. 4,2 százalékos papírjára-dék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.35, Osztrák hitelintézeti részvény 194.25, Osztrák-magyar államvasút 143.40, Északnyugati vasút —.—, Bustiehradi vasút —.—, Londoni váltóár 204.47, Bécsi Bankverein 126.50, Villamos részvény —.—, 3 százalékos magy. aranykölcsön —.—, 4,2 százalékos ezüstjára-dék 98.25, Osztrák koronajára-dék 94.80, Magyar koronajára-dék 91.80, Osztrák-magyar bank 124.50, Déli vasút részvény 19.10, Elbevolgyi vasút —.—, Bécsi váltóár 853.16, Párisi váltóár 815.—, Union bank részvény —.—, Alpési bányarészvény —.—, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) december 7. 4,2 százalékos ezüstjára-dék 97.50, 1860. sorsjegy 153.50, Déli vasút 19.25, 4 százalékos aranyjáradék 97.70, Osztrák hitelrészvény 194.60, Osztrák-magyar államvasút 143.50, Olasz járadék 103.60, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 92.70. Nyugodt.

London, december 7. Angol consol 83 1/16.

Páris, decz. 7. (Zárlat) 3 százalékos Francia járadék 96.87, Osztr. aranyjáradék 97.—, Magyar aranyjáradék 94.20, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 497.—, 3 százalékos Olasz járadék 103.85, Déli vasút elsőbbségi kötv. 285.—, 5 százalékos marokkói járadék 520.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson 95.85, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 89.65, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 90.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.95, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 511.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.15, 4 százalékos unifikált török jár. 91.45, Török sorsjegy 172.—, Török dohányrészvény 374.—, Osztrák föld-hitelintézet 11.—, Osztr. Länderbank 456.—, Magyar jelzálogbank —.—, Banque de Paris 1570, Banque Ottomane 700.—, Osztr. magyar államvasút 722, Déli vasút 110.—, Meridional vasút 676, Keleti vasutak —.—, Waggon Litk —.—, Hartmann gépgyár 547.—, Rio Tinto 18.63, Sucrerie d'Egyipte 35.—, Tula 267.—, Thomson Houston —.—, Urikányi kőszén 154, Chartered 21.50, De Beers 308.—, East Rand 107.—, Jagersfontein 103.—, Transvaal Consols —.—, Transvaal Land Company 57.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 122.62, Váltó Bécsre (rövid) 104.62, Váltó

Belgiumra (rövid) 7/16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/4, Váltó Svájcra (rövid) 1/8, Csek Londonra 251.10, Magánkamatláb 2 1/8. Renyhe.

GYÖGYITHATÓ A SÉRV?

E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinek díjtalanul küldjük meg a kértét.
POLLITZER SÉRVAMBULATORIUM
speciális orvosi intézet
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., főtelep
Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásárcsarnok.

— 1908. december 7. —

A forgalom élénk. Hozatalaink vágott baromfi-ban és sertésben egyre igen tekintélyesek s ezért az összes húscikék áraak lanyhulása észlelhető. Vad jó keresletnek örvend. Almából a stájer invázió egyre tart és így az árak még mindig elég nyomottak. Vaj szilárdabb. Burgonya áremelkedő irányzatot követ, annál is inkább, mert a készletek helyben igen csekélyek. Tojásárak eddigi magas nivójukat megtartották.

Husneműek: marhahús hátulja 186—190 korona, eleje 90—108 korona, vidéki borjú, bőrbőn hozsanzan mérve súlylevonás nélkül 80—112 korona, helybeli borjúhús 120—136 korona, sertésbőn szalonnával 118—126 korona, lehúzott sertés 120—122 korona, szalonna íeriss 124—128 korona, szalonna sózott 128—140 korona, szalonna füstölt 138—144 korona, olvasztani való 120—132 korona, hárj 136—140 korona, sertészsír 140—144 korona, mind métermázsán-kint. Füstöltbőn (vidéki) kg.-ja 140—160 korona, hazai sonka 1.10—2.— korona, szaláma magyar 3.20—3.60 korona.

Vad: őz 1.40—1.50 K, szarvas —.70—1.— K, dämvad —.80—90 K, vaddisznó —.80—1.— K, kgr.-ként egészben, nyúl nagy 2.70—3.— K, nyúl süldő 1.60—2.20 K, fogoly 1.—1.20 K, fácán 2.80—3.— K, darabonkint. Fenyvesmadár kötege 1.—1.20 K.

Baromfi-félék: Élő: rántani való csirke 1.20—1.70 K, sütni való 2.60—3.— K, kacsa sovány 3.40—4.— K, kacsa hizott 5.—6.— K, liba, fiatal — K, lud, hizott 10.—14.— K, tyúk 3.—3.60 K, pulyka 5.—7.— K, páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.—1.24 K, hizott ruca 1.20—1.30 K, hizott pulyka 1.—1.40 K, leves-tyúk 1.30—1.40 K, kgr.-ként. Pulard 1.80—2.— K, darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 2.20—2.40 K, főzővaj (köpült) I. —1.10 K, tehénturó 10—20 K, Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen intányosan szállíthatunk.

Zöldség-félék: burgonya (waggonáru) sárga 7.50—8.20 K, rózsá 7.50—8.20 K, fehér 5.40—6.— K, kili 12—16 K, sárgarépa 12—14 K, petrezselyem 16—20 K, vöröshagyma makói 15—20 K, fokhagyma 40—44 K, káposzta 5—6 K 100 kgr.-ként.

Gyümölcs-félék: Alma válogatott elsőrendű áru (aranyparmen, ranett, Jonathán, Törökbálint, batul stb.) 28—35 K, másodrendű 20—30 K, harmadrendű apró áru 18—20 K. Körte elsőrendű 20—30 K, Dió I. 40—50 K, dió II. 30—40 K 100 kg.kint.

Vegyes áruk: Méz 80—90 kg.kint. Lenese (erdélyi) 50—60 K. Bab apró 24—26 K, nagyszemű 20—22 K 100 kg.kint.
Tojás: Meszes 110—120 K eredeti ládánkint (1440 darab).

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, december 7. Felhajtott: 156 db élő borjú (közte 10 rugott), — drb leölt borjú, — drb növendékmarha, — drb élő bárány, — drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 90—100 fillér, kivételesen 104 — fillér; középminőségű élő borjúkért 80—88 fillér; leölt borjúkért — fill.; silány és rugott borjúkért — fillér, növendékmarháért — fillér, kilogrammonkint, levonás nélkül. Élő bárányokért — korona, leölt bárányokért — korona páronként. Az irányzat élénkebb volt, az árak 2-4 fillérrel kgként emelkedtek.

Bécsi vágómarha-vásár.

St.-Marx, december 7. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 2723 darab magyar, 863 drb galicziai, — drb bukovinai, 837 darab németországi.

Jegyzések kilogrammonként élősúlyban: Magyar hizókök I-ső minőségű 74—80 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 69—71 fillér, III. min. 48—63 fillér, kivét. — fillér, galicziai hizókök I-ső minőségű 80—84 fillér, II. minőségű 74—79 fillér, III. minőségű 66—73 német hizókök I. min. 85—93 fillér, kivételesen — fillér, II. min. 72—84 fillér, III. minőségű 66—71 fillér, legelő ökök 43—58 fillér, parasztkök — fill., bika 50—66 korona, kivétel. — korona, tehén 52—74 korona, bivaly 32—46 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Juhvásár.

Budapest, december 7. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 456 darab juhot. Arjegyzések: elsőrendű ürű 40—46 fillér kgr.-ként, vagy 40—44 korona páronként, középminőségű ürű 36—40 fill., kgként vagy 29—30 korona páronként, anyajuhok — fillér kgként, vagy — korona páronként, raczkajuhok — fillérig, vagy — korona páronként, kiverési juhok — fillérig, vagy 20—22 korona páronként, kecskék — fillér, vagy — kor. páronként. Az irányzat élénk volt, az árak 1-2 fillérrel kgr.-kint emelkedtek.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, december 7-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) — fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 116—120 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 120—121 fillér. Könnyű (páronként 250 kg-ig) 120—121 fillér. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogrammon fölül súlyban) — fillérig, közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) 119—121 fillérig. Könnyű (páronként 240 kg.) 119—121 fillérig.

Serteslétszám 1908. évi december 4. napján volt készlet 24753 drb., 1908. december hó 5-én felhajtott 28 darab, 1908. december 5-én elszállított 252 darab, 1908. december 7. napjára maradt készletben 24529 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, decz. 7. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 544 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pófelhajtás 27 drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 372 darab sertés, 6 darab süldő, — darab malacz, összesen 943 darab sertés, 6 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 797 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 146 drb sertés, 6 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertes öreg elsőrendű 350 kg.-on felül életsúlyban 96—99 fillér, életsúlylevonással — fillér, II. rendű 280 kg.-tól 503 kg.-ig, 90—96 fillér, életsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, életsúlylevonással —116 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsúlylevonással 110—118 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, életsúlylevonással 110—116 fillér. Hussertes, nehéz 300 kilogrammon felül — fill.-ig, könnyű 140—300 kg.-ig, — fillérig, életsúlylevonással — fillér. Belföldi süldő — fillérig, horvát süldő — fillérig. Malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendőek. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

EGYETÉRTÉS
politikai napilap.
Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

SZÉN, koks, briket, antracit
összes gazdasági, ipari és házi célokra
Telefon; Detail 26-27. 75-26, Engros 164.

Radnay Károly
BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.
Sürgőnyosim: ANTRACIT BUDAPEST

Table with columns: Buza, 100 kilogramm ára, 100 kilogramm ára. Rows include various types of wheat and their prices.

Table titled 'Egyéb gabonaneműek' (Other grain products) with columns for different types of grain and their prices.

Table titled 'Burgonya' (Potatoes) with columns for different varieties and their prices.

Table titled 'Különféle termények' (Various products) with columns for different goods and their prices.

Allamadósság közközlésnök

Table listing government debt and interest rates for various bonds and securities.

Záloglevelek, Elsősorúak

Table listing first-class promissory notes and their prices.

Biztosító társaságok

Table listing insurance companies and their financial data.

Bankok részvényei

Table listing bank shares and their prices.

Takarékpénztárak

Table listing savings banks and their financial data.

Gőzmalomok

Table listing steam mills and their prices.

Különféle vállalatok

Table listing various companies and their financial data.

Large table listing various goods, services, and their prices, including gold, silver, and other commodities.

A KITAGADOTT

REGÉNY.

Irta: RICHARD DALLAS.

Novel text starting with 'Bunce asszony mondotta, hogy az előszobában taláta, ámbár én sem azelőtt, sem azután nem láttam őt, hogy miképpen jutott oda, azt nem tudom...'.

Novel text starting with 'ügylőnek és visszament a helyére; de nékem úgy rémlett, hogy látszólagos nyugalma és közömbössége csak tettetett...'.

Novel text starting with 'sonlították azzal, amelyet Van Bult átadott és most sorra járt közöttünk; a végeredmény az volt, hogy mindnyájan egy véleményen voltunk...'.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK
Kedden, 1908 deczember 8-án

Nemzeti Színház
Délután fél 3 órakor
Egy szegény ifjú története
Számmű 5 felv. Irta Femillet Ok. av. Fordította Feleki és Hegedűs

Vigszínház
Délután 3 órakor
Tatárjárás.
Operett három felvonásban. Irta Bakonyi Karoly, zenéjét Gabori Andor verseire írta Kálmán L. Személyek

Este fél 8 órakor
Hófehérke.
Számmű 8 felvonásban egy előjátékkal. Irta: Bródy Sándor.

BUDAPESTI CABARET
BONBONNIERE
VI. Teréz-körút 28. Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órakor a teljesen új műsor:
BÖRZE ANKÉT.
Közgazdasági szatíra.

ROYAL ORFEUM
ERZSÉBET-KÖRÚT 31 TELEFON 110-22

Kedden 2 előadás
Délután fél 4-kor mérsékelt helyárrakkal
és este 8 órakor rendez helyárrakkal

Mindkét előadásban a teljes műsor.
Délután ingyen helyezhető el minden jeggyel 1 gyermek „Egy perc késés”
„A primadona” kacaglató bohózatok.

Uj attrakciós COCO műsor.
A félikerten ROYAL CABARET. — Nyitra reggeli 5 óráig.

BUDAPESTI CABARET
BONBONNIERE
VI. Teréz-körút 28. Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órakor a teljesen új műsor:
BÖRZE ANKÉT.
Közgazdasági szatíra.

Az első hó. (Színpadi téria.) Hans Strick és Miska Miskum (Művész) „Kil Scharrichter” új műsorral. A teljes 12 tagú művész-személyzet, teljesen új számokkal. Jegyek: 6, 5, 4, 3 korlát minden jegyelárúító helyen. Bővebbet a plakátok.

ROYAL ORFEUM
ERZSÉBET-KÖRÚT 31 TELEFON 110-22

Kedden 2 előadás
Délután fél 4-kor mérsékelt helyárrakkal
és este 8 órakor rendez helyárrakkal

Mindkét előadásban a teljes műsor.
Délután ingyen helyezhető el minden jeggyel 1 gyermek „Egy perc késés”
„A primadona” kacaglató bohózatok.

Uj attrakciós COCO műsor.
A félikerten ROYAL CABARET. — Nyitra reggeli 5 óráig.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintajelölést megadó Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PASZTOR (bej. cég.)
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 17.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 94-36.

VILLANYOS üveg- és bronzcsillárok
Lakások teljes berendezése világító testekkel. Régi lámpák és csillárok atyaiakítása villanyra és légszeszre.

GIERGL HENRIK Váci utca 12. Telefon 10-9

Női ruha divat-kelme előadás
Orlasi készletünkben 120 cz. széles őszi angol kelmet méterenként 42 krtól kezdve a legfinomabb minőségig 2-3-4 frtig árusítunk.

Rosenberg és Quitt
női divat, szőnyeg és vászon árak nagy áruháza. Budapest, VI. Király-utca 32.
Telefon 528.

Alapítvány 1895.

KOVÁCS GYULA
zongoratermel
BUDAPEST,
(Gresham-palota)
V., Ferencz József-tér 5-6.
TELEFON 110-66

Surányi szalonczukorkák
legfinomabb minőségben
1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K.,
utánvétel mellett bérmenve.

Finom friss teasütemény is kapható.

Surányi cukorkagyár
Nagy-Surány Nyitra megye.

VALUTA érszény
egy darab bőrből készült ára 1 korona kizárólag

„Székely” bőrdönszél
VII. 9 Rákóczi-ut 4
Arányzók ingyen

Butor Ehrentreu és Fuchs
testvéreké
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Magyar Styria Kötőgépgyár
BUDAPEST.
A legjobb és leghíresebb kötőgépek
szabadalmazott zárrakkal ellátva
Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve.
Fogl. József Lajos cégvezető, iroda és elárulósítóhely Csengery-u. 54/e.

A Vállalkozók Lapja
és annak németkiadása a
Der Bauunternehmer u. Lieferant
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, VII., Erzsébet-körút 8.
alatt van.

E sajtólapok, melyek Lakatos Lajos, Komor Marcell építész és Soós Izor szerkesztésében jelennek meg és XXX. évfolyamukat járják, azzal nyitják fel a vállalkozók, mérnökök, építésszerek, építőmesterek, szobrok, gyárosok, építőiparosok, távvezetők, műszervezők számára az ország és a világ minden részén a legújabb és legelőkelőbb építészeti híreket, a vasúti, vízellátási, valamint minden más tereken előtörtételekkel, a mérnöki és alkatlani és technikai szakba vasó mindenre vonatkozó iratokat. Előfizetni lehet minden postahivatalnál, valamint nevezett lapok kiadóhivatalában.

Van-e már gyermeküknek Horgony-Kőépítőszekrény? Ha igen, akkor ne mulassa el azonnal a legújabb kőépítőszekrény-árjegyzékét, mert az a következő kiegészítőszekrényel kényelmesebben kiválaszthatja és aztán a legközelebbi játékszertekereskedésben beszerezhesse.

Ha azonban gyermekei egy Horgony-Kőépítőszekrényt még nem bírnak, vagy tévedésből egy „Horgony” védjegy nélküli szekrényt, az az egy utánzat birtokában vannak, akkor Önre nézve a legújabb árjegyzék kétszeres fontossággal bír, mert a legfontosabb felvilágosítással szolgál minden egyes

Horgony-Kőépítőszekrényről
s lehetővé teszi Önnek, hogy gyermekei számára a megfelelő nagyságú szekrényt kényelmesebben kiválaszthassa. Mindenesetre azonban saját érdekükben tessék megtartani, hogy csak a Horgony jeggyel ellátott szekrény a több mint

egy negyedszázad óta

jónak bizonyult Richter-fele eredeti gyártmány, minden egyéb kőépítőszekrények csak hamisítványok. — A gazdaságban illusztrált árjegyzékben a Horgony-Kőépítőszekrények, Horgony-Rakasi játékok és a „Meteore” Golyó-Mozakjátékok, stb. leírását találjuk. Valódi csak a Horgonynyal!

Richter F. Ad. és Ta., kír. udv. 68. ham. szállítók
Iroda és raklár: **BÉCS.** Gyár:
1, Operngasse 16. XIII (Hetzlag).
Rudolstadt, Nürnberg, Olten (Svájc), Rotterdam, Szt. Pétervár, New-York.

A ki zenekedvelő, az kérjen árjegyzéket a híres Imperator zenélőművekről, beszélőgépekről és Horgonyhangszerekről is.

Karácsonyi bevásárlás előtt
tekintsük meg **Kertész Tódor**

megnagyobbított műipar, sport és játékaraktárban a Kristóf-teren az elkülönített osztályban kiállított új gyermek átlak, társasjáték és sportjáték különlegességeket, több sportcikket, korcsolya, skis, rodii, praktikus háztartási és gazdasági ajándék tárgyakat, új irányú oronz és bőrruandoktáryakat. Ezzerfelo új karácson fadisz Magyar gyermekjáték k. Sijda és Fredal munkák. Magyar házipar. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

Kertész Tódor, Budapest, VI., Kristóf-tér.
KARACSONYI KIALLITÁS.

Csillogó karácsonyfadiszek
legnagyobb választékban és legolcsóbban. Teljes összeállítás 5.—, 10.—, 20.— K. Angyalhaj, hó, angyalka, csillagok. Ragyogó üvegdiszkek tucatzja 40, 60, 80 fill. Harmonikus angyalharangok. Patent gyertyatartók. Újdonság!
Játék karácsonyfadiszek.

KERTÉSZ TÓDOR Budapest, IV., Kristóf-tér.
Karácsonyi kiállítás. Játék és ajándék. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jól lát?
Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 6. ez. ahol szemüvegek és látóeszközök is legelőkelőbb kaphatók
Ingyen árszavék bérmentve.

W. Benger Söhne
Gyári katalógus nagyban: Képes árjegyzék ingyen.

Jaeger
Allgemeine Fabrikanten W. Benger Söhne Bregenz

Kapható minden jobb fegyverhernemű üzletben.

Ügyelni tessék a gyári jegyre ezen átirással:
W. Benger Söhne, Prof. Dr. G. Jäger

GUMMI
Eredet francia gumimánya para, selyemgummi és halhólyagok tucatzja kor. 1-10, 2, 3, 4, 5, 10 koronáig. Egy korona beküldése után franko és bérmentve küldök 3 dbt. legfinomabb minőségű gummit díszítésű mellék **NEUMAYER LIPOT** Budapest, gummiárú-különlegességek VI., Váci-körút 3. sz., Auferényház.

Horgony-Kőépítőszekrényről
egy negyedszázad óta

jónak bizonyult Richter-fele eredeti gyártmány, minden egyéb kőépítőszekrények csak hamisítványok. — A gazdaságban illusztrált árjegyzékben a Horgony-Kőépítőszekrények, Horgony-Rakasi játékok és a „Meteore” Golyó-Mozakjátékok, stb. leírását találjuk. Valódi csak a Horgonynyal!

Richter F. Ad. és Ta., kír. udv. 68. ham. szállítók
Iroda és raklár: **BÉCS.** Gyár:
1, Operngasse 16. XIII (Hetzlag).
Rudolstadt, Nürnberg, Olten (Svájc), Rotterdam, Szt. Pétervár, New-York.

A ki zenekedvelő, az kérjen árjegyzéket a híres Imperator zenélőművekről, beszélőgépekről és Horgonyhangszerekről is.

Kedd, december 8.

EGYETÉRTÉS

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1908. december 8-án.

Kir. Operaház

Lakmé

Dalmás felvonásban Zsófiát szerette Dolibes Leó. Szövegét írta: Gondinet és Gilles. Fordította: Abrávi Emil

Nilakantha Lakmé Szemere Laktó Svédorszám Miss Ellen Ambrosio Miss Róza Bortis M. Mistress Valent V. Gerárd Arányi Frederic katonai Mihályi Malika Payer M. Harjji Pichler Domben Horvátis Khinai kereskedő Juhász Couravay Ney B.

Apollo - Projektográf

TELEFON 69-39.

Cowboyok és indiánok harca. Művészcsohad. — Érez-bánya. — A házörző kutya. Rabszolganő. — III. Richard (nagykiállításos szindarab). — Vándor komédiások. — Jól neveit gyermekek. — Szarvasvadászat Gógán (saj. felv.) — Átváltozó művészet. — A paróka. — A telefon (drámai jelenet). Orosz késtáncz.

KEZDETE: 5 órakor, vasár- és ünnepnap 3 órakor.

fényképező készülékek

Elismert ki-tűnő minőségű saját és idegen szerkezetben. Kodakok K 650-től feljebb, jobb objektívvel is. Száraz lemezek, másoló papír és mindentéle vegyszerek

mindig friss állapotban. Aki egy jó készüléket óhajt beszerezni, forduljon teljes bizalommal cégünkhez. — Fizetési könnyítések egyezség szerint.

R. LECHNER, Wien, 30 Graben 31.

Cs. és kir. udv. fényképező készülékek gyára. — Atelier.

FRANÇOIS TRANSYLVANIA SEC logo and brand name.

DÓCZI M.

Budapest, Rákóczi-ut 10/A.

Egyedárusítása a világhírű amerikai

„GO-ON”-cipőknek.

Párja 18 és 20 kor.

Table listing prices for men's shoes (Férficzipők) and women's shoes (Női cipők).

Legújabb! Amerikai cipők, széles talppal... 18.- Leginomabb boxbőr, fűzős v. cug. 8.50, gombos 10.- Francia sevró, cugos vagy fűzős 10.- gombos 11.- Borjubőr fűzős, sima vagy betétes 8.- Posztó, borrel körül 8.50, oroszakkal 9.50 Ugyanilyon, 24 cm. magas-szaru bőrel 10.- oroszakkal borítva 11.-

ÉLETBEVÁGÓ

Ha órája pontosan járó!

Table listing various pocket watches (NIKKELÓRA 5 KORONA) and their prices.

RITTER TESTVÉREK

órás-műhely Budapest, Marokkói-utca 4., Andrassy-utal szemben. Telefon 16-11. Alapították 1889. Telefon 16-11. Vidéki megbízásokra különös gondot fordítunk. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Kalap-Király

Legelőcsésű és új díszű kalapok megérkeztek, a nagyérdemű közönség figyelmét felhívjuk saját gyártmányú 4, 5 és 6 kor. kalapjainkra. Művészek által készített kalapok ingyen vasalhatók. Különös gondot fordítunk a csinosításra. Oszttermann és Stern kalapos mester. Szigorúan szabott árak! Eskü-t G. (Klotild-palota.)

KÉZIMUNKA

Gobelinek, himzőanyagok és szövetek szabott gyári árakban. Kérjen nagy képesárjegyzéket és kiválasztásiküldeményt TELEFON 109-08. Bérczi D. Sándor női kézimunka nagyiparos Budapest, VI., Dessoffy-utca 5. sz. (Váci-körút sarokház mellett, villamos megálló) saját áruházában. MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB KEZIMUNKAKÖZLETE.

KARACSONYFADISZ and OLCSÓSÁGOK advertisement with illustrations of gifts.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma kedden

2 nagy előadás

kezdjük d. u. 4 és esti 8 órakor.

Délután mérsékelt helyárak.

Jegyelővétel 10-1 és 8-8 óráig a nappali pénztárnál

PENZTÁRI TELEFON: 93-36.

A télikeretben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK szingyzenekara hangversenyez.

DELI

ÉTTEREM ÉS KÁVÉHAZ

a dunaparti korzón (Wurm-utca sarkán).

Az ujonnan átalakított étteremben naponta FIVE O'CLOCK.

Délután és este a KRAUSE művészkvartett hangversenyt rendez.

A fényesen berendezett emeleti diszterem estélyek rendezésére kiválóan alkalmas.

A meleg és hideg ételeknek hához szállítása, alkalmi ebédek és estélyek rendezése, úgy mint eddig, a legpontosabban és izlésesen eszközöltetnek.

DELI étterem és kávéház Maria Valéria-u. 12.

GRAMOFONT advertisement with an illustration of a gramophone.

Szőnyegek és függönyök

Szaalon-, ebédlő- és futószőnyegek. ágylők. Posztó- és szövőfüggönyök, ágy- és asztalterítők, utazóplaidok és teveszór-takarók. Tüll-storok és csipkefüggönyök, valamint cloth-, cashmir- és selyempaplanok, összecusukható szekrényágyak, gyermekszékerek, kárpitos-kellékek nagy raktára

Rendkívül olcsó árak.

Neumann Adolf A.

Budapest, VII., Erzsébet-körút 16. szám.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Készletkellés helyén. Gara Gőza és Tsa drogeria. Budapest, VIII., József-körút 79. Termék árjegyzékét kérni.

Perzsa-szőnyegek advertisement with a decorative border and text.

SZÍNHÁZAK

Kedden, 1908. december 8-án

Királysínház

Délután 3 óraker János vitéz. Daljáték 3 felvonásban. Irtá Hel-

Mary Ann.

Operetta 3 felvonásban. Irtá Ha-

uriansínház

Délután 4 óraker Angoi élet.

Este fél 8 óraker Hogyan mulatunk

Vársínház

Zárva

Magyar Színház

Délután 3 óraker.

A császár katonái. Dráma három felvonásban. Irtá

Személyek: Karády István Vágó Karády Zoltán Garas

A tulsó partról.

Három felvonás. Irtá Salten Pé-

I. Festenberg gróf. Laurentin Lajos gróf Réthely

II. Az erkölcsi erő. Neustift Hugo báró Törzs

III. Feltámadás után. Trübner Konstantin László

FOLIES CAPRICE

Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 óraker

10 óraker: Ma Ujdonság!

CORPUS DELICTI

Böszöcske, Irtá: Arnold Lecomte.

Fordította: Sányi. Rendező: Rott Sándor.

Végül! 11 óraker Végül!

Scheiden that weh.

Böszöcske, Irtá: ROSSE. Rendező: Rott Sándor.

Tovább: Lugosi Jenő, Bálint Béla és Pálfi Ma-

Nappali pénztár: d. e. 9-11 óra, d. n. 8-6 óra.

Kezdeté fél 12 óraker.

A PARADICSOM KABARET

ÜLLŐI-UT 48. szám. — Telefonszám: 115-84.

Igazgató Widóczy Rószó József, Kammerer Nádor Mihály

RABLOK A BANKBAN

Aktuális tréfa, előadja az egész személyzet.

STEINHARDT MULATO

Telefon 54-23. Rákóczi-ut 63. Telefon 54-23.

Ma és mindennap: Kezdeté 10 óraker.

Ujdonság! Zsiga nem akar! Ujdonság!

Böszöcske, Irták Glingner és Tanssig. Fordította Steinhardt G.

Ezt követi

A nőtlén férj

Böszöcske, Irták: Glingner és Tanssig. Fordította: Szike.

Steinhardt, Gyárfás, Solti és Pápy teljes új programjával.

A romok felkeltésében zene és tánc szerepel, elsősorban attrak-

ciók. Bejáratdíj nincs. — Jegyek: 4-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-

ut 63. és Ugy. Kerti térszélén. Bohánykőtelepben. Áradásban

Andrássy-ut 20. — Vasárnap délután fél 4 órával kezdettel. Mór-
kelt helyére előadás. Szinre kerül: A Nőtlén Férj.

Steinhardt fellépte maradványában

A legszebb karácsonyi ajándék

egy hangszert, melyet legjobban és legcsodá-

ban csak WAGNER a „Hangszerkirály”-nál,

Budapest, József-teret 15. szám a. vásárolhat.

Okoktatás is minden hangszertul-
lós.

No küldjék pénzüket külföldre. — Kiszárazás

megengedve. Telefon 67-85. szám.

A nagy deczemberi occasió

egyes czikkeinek árai:

Table listing various clothing items and their prices, such as 'Tiszta selyem liberty' for 65 kr.

Altalunk hirdetett

2 méter hosszú chiné csokros echarpok drb 150. megér-

keztek Lyoni blous és jupon-selymek mesés árai: 85, 110, 125, 145

130 eméter széles valódi angol kabát sealskin 8 forint

Lezabott csipke és voile chino ruhák most félértékben kaphatók.

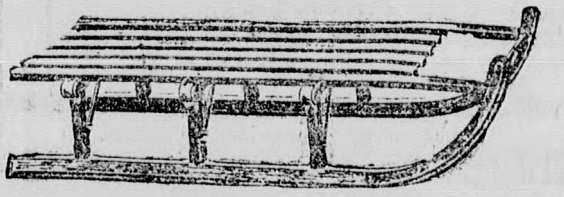
Szénásy, Hoffmann és Társa

Bécsi-utca 4.

csakis:

Minták v. dekore frankó.

Advertisement for 'Hajnal Jeno' featuring a sled and 'Karácsonyi vásár'.

Advertisement for 'Sportszánkó! Tobogán! Rodli!' with details on equipment.

Advertisement for 'Butor' furniture, including a table and chairs.

Advertisement for 'Perzsa-szőnyegek' (Persian carpets) by Wittmann Frigyes és Fiai.

Advertisement for 'Colibri' pianos by Reményi Mihály.

Advertisement for 'Grammofon-tulajdonosok' (Grammophone owners).

ÁRVAY JÁNOS ÉS TÁRSA

csász. és kir. udvari selyem- és divatáru kereskedők **Bécsi-utca 9. sz.**
1849 Czégünk hatvanéves fennállása alkalmából a **1908**
 rendkívüli karácsonyi árleszállítás december 24-ig tart.

A „GLOBUS” műintézet és kiadóval-
 lalat részvénytársaság
 Budapest, VI., Aradi-utca 8. sz.

2 millió darab
Képes-Levelezőlap
 készletét melyen lezártított
 árak mellett eladja

Raktáron vannak karácsonyi, újévi,
 húsvéti, valamint genre kártyák a
 legváltozatosabb művészi kivitelben. Ár:
 1000 darabonként 7 korona, utánvét
 vagy az ár előzetes beküldése ellen.
 1000 darabnál kisebb mennyiség nem szállítatik.

MOST JELENT MEG!

A szesz italokról és a nemi betegségekről.

Írta Dr. PÁNDY KÁLMÁN.

Ára 1 K 20 f.

Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál
 Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 21. szám
 és minden könyvkereskedésben.

GUMMI

és hálhólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 kor. tucatonként.
 Valódi NEVEBBIP 6 korona. SUNLIGHT elefántcsont-
 felhár 8 korona. Valódi DIANA (védjeggyel) 8 kor. tucatra.
 MENINGA PESSAR 4 korona. A THAKOS PORBÉ-
 FUVÓ 10 korona. IRRIGATOR, HAVIKÓTÓ

sérvkötők a legolcsóbb
WEINSTINGLER DIANA
 kötőszergyár

Budapest, VII., Szövetség-utca 11. szám.
 Árjegyzék ingyen. Képviselek keresetnek.

BIZTOS

gyógyulást keresőknek
 nemi betegségben szenvedőknek.

mint húgyúti és hólyagbajok, húgyvesztések, vizelet zav-
 rok, éjjeli magömlések, sokak és bajkórban bántalmak gyó-
 lása, az énterítés utóbalaktán fellépő kőbajok, korai férfi-
 erő elcsúszása, bármily békülékeny és nőknél fehérfolyás,
 méh bajok, alapos, gyors és gyökéres gyógyítására szíve-
 rősen tudományos és lelkiismeretes gyógymodjainál
 fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. or. és kiz. orv. 25 éves orvosi hivatás és a legújabb, 23
 éve fennálló rendelő intésetét
Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 24. sz.
 Rendelő naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időit húgyúti és hó-
 lyag bajok vizsgálatára villamos húgyvesztőkör segítségével.
 Vidékiek levelekre kiméri a választ és szakmái tanácsot nyu-
 gat. Gyógyeszközök gondoskodva vannak. Titoktartás biztosított.
Nőknek külön váróterem.

Közelg az esztendő legszebb ünnepe: karácsony.

Az ajándékok, kedveskedések, kel-
 lemes meglepetések ideje. A család apraja-
 nagyja várakozásteljesen néz a nagy nap
 elé. Mindenki örül, mindenki valamely
 kedves kívánságának teljesülését reméli.
 Csak a beteg nézi fásult közönnnyel az
 idők fordulását, számára nem jelent örö-
 met az ünnep. Pedig ezek számára is
 van becses ajándék, ők is remélhetik leg-
 forróbb kívánságuk teljesülését, egészsé-
 gük visszaszerzését.

Szerezzen mindenki a maga bele-
 gének örömet és vigasztalást, hozassa
 meg neki a mi gyönyörűen kiállított,
 rendkívül érdekes tartalmu könyvünket,

mely a villamos gyógymodot tárgyalja s a biztos gyógyulás reményét csepeg-
 teti a szenvedő lelkébe. Ezt a könyvet gazdag és szegény egyaránt meg-
 szerezheti, mert **teliesen ingyen**, bérmentve, zárt borítékban küldjük
 meg bárkinek, aki azt e lapra való hivatkozással kéri vagy alábbi szelvényt
 kitöltve beküldi.

Külön-külön kötet férfiak és nők részére.

Az „Elektro-Vitalizer“ orvosi rendelő-intézet, Budapest, Károly-körut 2., félem. 10.

Szelvény egy ingyen könyvre.

Az ELEKTRO-VITALIZER

orvosi rendelő-intézet
 Budapest, IV., Károly-körut 2. félem. 10.
 Kérem részemre díjtalanul, portómentesen, zárt bo-
 ritékban elküldeni a

„Modern Villamos Gyógymodról.”
 szülő művel { férfiak } részére. (A nem kívánt
 { nők } részére. kötetet törölnöd.)
 név: .....
 czím: .....

Elismerő-levél.

Hj. Rácz Imre, Tiszalök, Sörház-u. 692. szám.
 1908. okt. 29. Tisztelettel tudatom tek. Doktor urat
 arról, hogy most már amióta a készüléket használom,
 hála Istennek sokkal jobban érzem magam. Ismerő-
 seim közül is sokan mondják, hogy jobb színben va-
 gyok, mint azelőtt. Étvágyam is jobb lett és egyáltalán
 nem vagyok már olyan gyenge, mint azelőtt. A készü-
 lék tehát minden reményemen felül bevált és sokat
 segített rajtam. Magam sem hittem volna, hogy ilyen
 jól sikerüljön. A készüléket utasítás szerint kezeltem és
 használatát teljesen értem.

Meghülésből

származó hurutos bajok-
 nál használjon Réthy-féle
 cukorkát, Ara gyógyszer-
 tárukban 60 fillér. p

104573—IX-B-1908. szám.

Verseny tárgyalási hirdetés

köszénzállításra.

916—903. szám. A magyar királyi mezőgazdasági muzeum igaz-
 gatósága 1909. évi január hó 1-től számítandólag egy, illetőleg három
 éven át évenként mintegy 5000 (ötezer) métermázsza jó minőségű akna-
 köszén szükségletének biztosítása céljából 1908 december hó 30-án déli
 12 órakor írásbeli versenytárgyalást tart a muzeum gondnoki irodájában.
 Az egy koronás okmánybélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok a
 következő felírásu pecséttel lezárt, sértetlen borítékban: «Ajánlat köszén-
 szállításra» legkésőbb a tárgyalás megnyitásáig a magyar királyi mező-
 gazdasági muzeum igazgatóságához legkésőbb 1908. évi december hó
 30 án déli fél 12 óráig nyújtandók be.

Később benyújtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Az aján-
 latok közül a magyar királyi földmívelésügyi miniszter szabadon választ-
 hat. Az odaitelés hat héten belül történik a versenytárgyalás napjától
 számítva s addig ajánlattevőket ajánlataik kötik.

A kötetendő szerződés mintája, mely a szállítási feltételeket tartal-
 mazza, a magyar királyi mezőgazdasági muzeum gondnoki irodájában a
 hivatalos órák alatt délelőtt 9 órától 2-ig megtekinthető.

Budapest, 1908. november hóban,

Az igazgatóság.

+ Soványság. +

Az egyedüli eredménytől
 kizért háziismer a dr. Wil-
 liam Hartley tanár ame-
 rikai erőlap-pora. Sová-
 nyak tartós, szép telt
 testdemokrat nyernek. —
 Hölgyek remek keblet.
 Hat hét alatt 80 kiló
 gyarapodásért jótállást.
 Városszűnyesség, gyéngé-
 ség, idegesség ellen és gyó-
 morbajosoknak a kúráltat-
 hetetlen tápasz. Kötün-
 tetve: Chicago, Berlin,
 London, Hamburgban.
 Készülő levelek minden
 országból. — Doboson-
 ként 1 fnt 10 kr. Hasz-
 nálati utasítással. Főrak-
 táz: Balassa Hér E.
 Budapest, VII. Isván-ut
 11. H. emelet 1.

ARGENTORMŰVEK RUST & HETZEL

császári és királyi udvari szállító.

7178

GYÁRI RAKTÁR:

BUDAPEST, IV., Váci-utca 5. szám.

Mindenféle dísz és használati tárgyak a legjobb minőségű

chinaezüsből és a legmodernebb
:: kivitelben. ::

Naponként újdonságok jelennek meg.

Sétabotok és cigaretta-tárcák valódi ezüsből, dus választékban.

Használt tárgyak a legutányosabb ár mellett újjáalakíttatnak.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legjobb tisztítószer valódi és china-ezüst részére az „ARGENTOL“ drb-ja 30 fill.

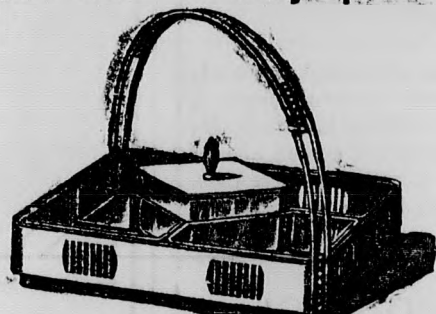
Fényképráma 5727. sz. K. 36.—

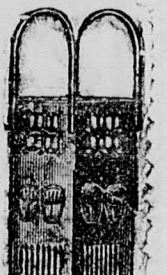
Compatiere.
Kor. 8.—

Kávékészlet 6331 sz.
Kor. 55.—

Compottartó 5639 sz.
Kor. 50.—

Virágváza
K. 21.—

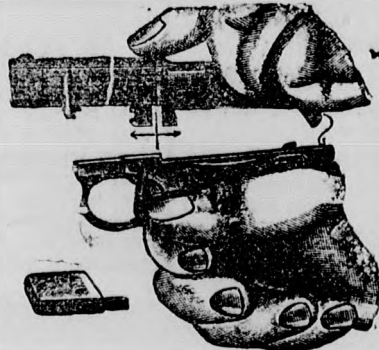
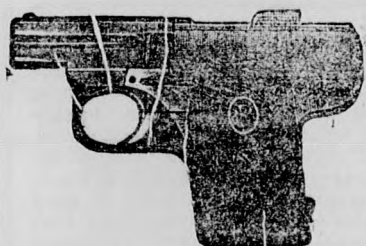
Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED betéti
társaság

Budapest, VII., Rákóczi-út 30, ajánlja a

Pieper Nikolas Automata pisztolyt.

Csak elsőrangú gyártmányokat tartunk raktáron.

A Browning-pisztoly tökéletesítése 6-35 mm. Browning-patronok használatára készült. Legjobb előnye, hogy szabadkézzel minden szerszám nélkül egy fogással szétszedhető, ennek következtében tisztántartása és kezelése sokkal könnyebb. Baleset, egy pontosan működő biztosíték következtében, mely a kakasra irányul, ki van zárva. A mellényzebben eltér.

Ára 80 korona. Havirészlet 4 kor.
12 havi egyenlő részletre 72 korona.

Levegőgandó és hosszánk beküldendő.

Megrendelési ív.

Aufrecht és Goldschmied b. t. cégnél
Budapest, VII., Rákóczi-út 30. szám.

Ezennel megrendelem Pieper Automata-pisztolyt — korona árban, fizetendő — kor. havi részletekben — tól kezdve, Budapesten, Aufrecht és Goldschmied cégnél. A csomagolási és szállítási költségeket magam viselem. Három havi részlet elmulasztása az egész hátralékot esedékessé teszi.

Otthonait
tráti
kerünk
Lakhely: _____
Kelet: _____
Név és foglalkozás: _____

Nagy fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve.

Most jelent meg! ● Most jelent meg!

ALMANACH

XXII. évfolyam. 1909. Az 1909. évre.

Szerkeszti:

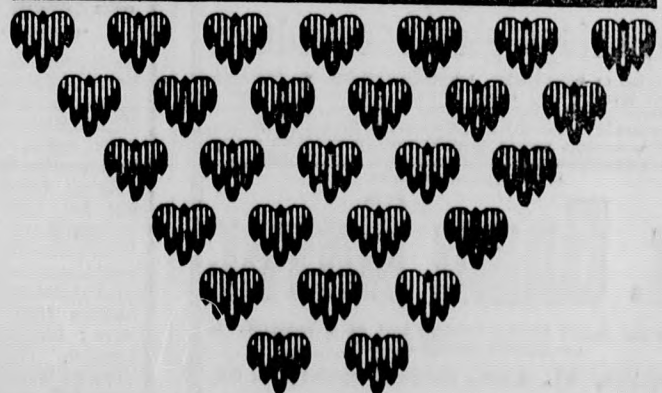
Mikszáth Kálmán

TARTALMA:

Előszó: Mikszáth Kálmántól.
Szlava: Jód Pistá.
Lovik Károly: La Cote.
Hevesi József: Grandvívrad.
Ambrus Zoltán: Egy kis tévedés.
Farkas Pál: A német mérnök.
Soossa Dezső: A baronica.
Gárdonyi Géza: Egy ember.
Krudó Gyula: Hanszty.
Zöldi Márton: Az utszéll kereszt.
Vértessy Gyula: Upmann mellett.
Pekár Gyula: A szerencsenek
összees küvése.
Rákosi Viktor: Réz Péter különös
története.
Lőrinczy György: A veréből nősz
Horozog Ferenoz: Lozenko.
Bárony István: Mese a boszor-
kányról.
Mikszáth Kálmán: Tóviskes idő-
gatóban.
Utószó: Bródy Sándortól.

Ára díszkötésben 2 korona.

Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál
SINGER és WOLFFERNÉL Budapesten, VI., Andrassy-ut 10

1908

1908

KARÁCSONYI BEVÁSÁRLÁSOKRA LEGMELEGEBBEN AJÁNLHATÓ CZÉGEK:

Gmehling Hermann

bőrbutorgyár

BUDAPEST

VII., Damjanich-u. 6.

Börszékék. Fotelek. Angol klubgarnitúrák.

PIRK JÓZSEF örököse

DOTZAUER KÁROLY puskaműves BUDAPEST,

Raktára: VII., Bécsi-utca 2. sz. Gyára: VII., Rózsa-utca 7. sz.

Dusan ellátott raktár legújabb szerkezettű kettős vadászfegyverekből

golyós és serétes ismétlőfegyverekből, forgópisztolyok, töltényeksvadászszerkekből, melyeknek jóságáért kezkesedik. Alapított 1808-ban.

Vásároljunk ékszer, arany, ezüst és svájci zsebórákat olcsó karácsonyi árak mellett

SCHLESINGER HENRIK

órás és ékszerész

Budapest, VI., Váci-körút 17. Szent István-templommal (Bazilika) szemben.

Alapított 1889. Óriási briliáns árú raktára Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Óráknál 2 évi jótállás.

Dona Döme és Tsa

papir-kereskedése a poprádi gyár raktára

Budapest, IV., Régi posta-u 6.

Ájánlja a péterfalvi gyárban készült

Oceán-tengerentúli-levélapírt

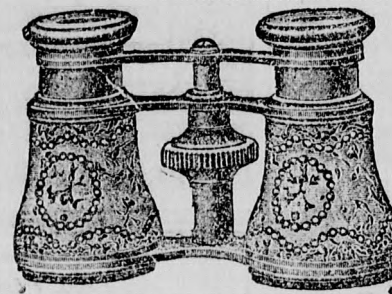
dobozonkint 50 levél és 50 borítékkal,

kisalakú ... 2.- kor. valamint egyéb igen díszes közepalakú ... 2.40 " levélapírokat és minden nagyalakú ... 2.80 " e szarba vágó csikrokat.

Vidéki rendeléseket pontosan teljesít.

Calderoni és Társa

Budapest, Váci-utca 1 sz. Kishíd-utca 8. sz. Színházi látóövek alumíniumból legkülön bözöb kiállításban kiállító üvegekkel.

Női látóövek fonytúval Zeiss-, Busch- és uozz-féle prizmás látóövek. Tábori, varász- és versenylátóövek a tirago rapido Szalon-lorgnerek, Orrcsiptők és szemüvegek arany, ezüst tók-nösbékacsón korlben. Stereokop-szoirények. Laterna magi-kák, kísérletöröszokronék. Kodak stb. dús választékban.

Anereld légsúlymérők. - Tere- és ablakhörmérők. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Harisnya-köz

KARDOS és STEINER

Andrássy-ut 50. sz. (Octogon.)

Harisnyák, keztük, valódi dr. Jäger trikók, alsóruhák, berliner kötött árú és mindennemű testező (sport sweter), valamint színházi cikkek stb.

Vidéki rendelések 20 koronán felül bérmentve küldetnek.

A legcélsezerűbb Karácsonyi ajándék Zenekedvelőknek

zeneművek minden fajtában

diszkótésben legolcsóbban kaphatók

Molitor Oszkár

Zeneműkereskedés «Eulerpe» Budapest IV., Róssuth Lajos-u. 15/U. Katalogus ingyen.

Elsőrendű «THE ROYAL» GRAMMOFONOKAT

a legújabb modelokban mélyen leszállított nagybani eredeti gyári árban 30%o-os árleszállítással szállítunk és minden árfelemelés nélküli havi 8-10 korona RÉSZLETFIZETÉSRE vidékre is bárhová.

GRAMMOFONOK 3 kétoldalas lemezzel 35 K-tól feljebb.

Láng Jakab és Fia grammofo-nagykereskedők

Budapest, József-körút 41. sz. Fiókák: Baross-ter 4. és Margit-körút 6. szám. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szenzációs ujdonság!

A lipcsei világvásáron (Leipziger Messe) óriási szenzációt keltett

Tölcsér nélküli beszélőgép.

Magyarországi egyedárusítása, továbbá a létező összes grammofo-n lemezek gyári raktára ugy a kereskedők, mint a nagyvevőközönség részére

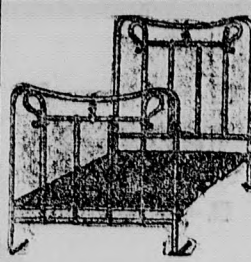
legolcsóbb bevásárlási forrás

FRIED GYÖZÖ és Társa grammofo-nagykereskedő cégének Budapest, VII., Aggteleki-utca 10 sz (Rákóczi-utról két perc.) Telefon 4-06

Maison Horváth és Halász Párisi-utca 2. sz. félemelet.

Az idei eredeti francia és angol ruha, kosztum és bluzmodellek a beszerzési áron alul, jóval leszállítva,

ágy
Ezen szabadalmazott
rézsiszettel, jó acélsodrony-
belettel 16 - 18 - irt
Ez a vaakerecságy-
belet 5.75 frt
Laposra összehaj-
tható tábori ág - 8. - frt
Rézliggőgyrudak - 4.50 frt
V. s. es. ezbutorokat
logosában szállít:
PROHASZKA JÁNOS
gyáros
Grát Zichy Jenő-n. 46.

30 forint.
Varrógépek

egy új valódi csa-
ládi Singer varró-
gép zárszekrény-
nyel 5 évi időállá-
sal oszák
SINGER A.
műgépésznél Budapest, főú-
let Akácfa-utca 55. Minden-
nemű varrógépek javítását
legutányosabb árban elvál-
lalozu. Árjegyzék ingyen.

Minden háztulajdonos,
ki meggyőződni óhajt, vajjon általán szerint, vagy **vizmérő** után kevesebb
vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatálni óhajtja, vajjon egyes bérlő a rendes
fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába
Kunz-féle vízmérő-órát.
Felvilágosítást készséggel nyújt a
„Budapesti Vízmérő Betéti Társaság” **Kunz F. czég**
Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és üntöde I. Maros-utca 19. sz.
Telefon 11-06. Saját gyártelep! Telefont 06.

Acetylen világítás

50% gázmegtakarítás érhető el.
ha Kelemen Alfréd és Társa acetylenvilágítás berendezési
vállalatnál Budapest, VIII., Köztemető-ut 12.

„Carbid a vízben”

rendszerű világítási telepet rendel meg! E fényes világítás-
nál egy 32 gyertyafényű láng óránként maximum 2 1/2 fillérbe
kerül. — Jutányos árak és kedvező fizetési feltételek! Ár-
jegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

GUMMI és
HALHOLYAG
óvszer-különlegességek,
valódi francia és amerikai gyárt-
mány, eredeti csomagolásban!
Orvosilag ajánlva. Feltétlen biztos.
Árak tuczatanként:
korona 3, 4, 6, 8, 10, 12, 16.
Női óvszer „Pessarium oclusivum”
Mensinga tanár szerint K 3-5
Bevezető készülék hozzá K 3.-
UJ! „Auto vaginal spray”
a jelenkor legmeg-
bizhatóbb női külön-
legessége — K 15.-
„Diana-67” havibaj-küti hőlgyek részére — K 11.-
Haskötők, gumi gőrosérharisnyák és irrigatorok.
Küldetés eredeti gyári árak és titoktartás mellett
Képes árjegyzék ingyen és bórmentve.
KELETI J. gumiárak és beleg-
apórási eszközök gyára
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

Most jelent meg az
1909-ik évre szóló

ATHENAEUM
NAGY KÉPES
NAPTÁRA

50-İK ÉVFOLYAMA.

Orvosok, ügyvédek,
kereskedők, közigaz-
gatási hatóságok és
tisztviselők részére
nélkülözhetetlen az

ATHENAEUM
NAGY KÉPES
NAPTÁRA
az 1909. évre.

Ára tartós
kötésben **2 K 60 f.**
Kapható a kiadó Athenaeum
részv. társaság könyvkiadó-
hivatalában (Budapest, VII.,
Rákóczi-ut 54. szám) és
minden könyvkereskedésben.

INGYEN!
GUMMI

és különféle óvszer-árjegyzékünk-
ket titoktartás mellett ingyen és
bórmentve küldjük.
NAKIRA
lőrvényesen védett lérf
GUMMI-különlegesség
tuczatja 12.- kor., 8 tu-
czatból 20% engedély.
Uterus - Spray
legjobb higiénikus női szor. 14 kor.
GUMMI - HALHOLYAG
2, 4, 6, 8, 10, 12 kor. tuczatja.
Mintagyűjtemény 12 darab
4 K. Pess velus 8-8 K-ig.
Irrigator 8 kor. és feljebb.
Bíró vasállványon 3 kor.
Magyar Orvosi
Műszertár
Bpest, VII., Rákóczi-ut 33.
(a Rókus-kórházzal szemben).
Pontos címre és a vörö-
keresztre figyeljen!

MESES
AJÁNDÉKOT AD
A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KERJEN EGY MŰTATVÁNYT
A KIADÓBÓL
BUDAPEST DOHANYU 16

Ezen specialista legjobban ajánlható szeriolett gazda
tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi
és buja törös osztályán való működése alatt számos
éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban
emerített kórházi orvos
gyorsan és állaposan gyógyít bármely régi és makac
nemi betegséget
(húgyszőfolyást ebeket, syphillist stb.)
Impotentiát (férfiui gyengeség
megoldásbéknl is megiepő eredménnyel, a rendes
foglalkozás megzavarása nélkül.
Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalanul válasz. Kivánatra gyógyszernek.
Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.
Budapest, Rákóczi-ut 3/A. szám.
(A Pannónia szállóval szemben.)
Atjára ház. — Bejárati a lépcsőnél. — Külön várószobák.

1900. Párisi világkiállítás Grand Prix
Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész Kornenburg, Bécs mellett.
Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és
bolgár fejedelem udvari szállító.
KWIZDA-féle szabadalmazott
Szorító szárvédő-szalag | ruganyos szorító szárvédő
légvánkosallatva
szürke, fekete, barna és fehér színben,
gummiból csak feketeszínben.
4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábnaK. A
szorító z-h-nél megmérve,
30-32 : : : a 2-ik : :
23-24 cm. átméretű meg. az 1. sz. nagyság
25-27 : : : a 3-ik : :
28-30 : : : a 4-ik : :
Egy darab ára:
Szürke színben darabonként 1. sz. 5 K 50 f., 2. sz.
5 K 00 f., 3. sz. 6 K 40 f., 4. sz. 7 K 80 f.
Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 5 K 90 f.
2. sz. 6 K 40 f., 3. sz. 6 K 80 f., 4. sz. 7 K 70 f.
Kapható: Dulez A. utóda IV., Egyetem-utca 2., Freund és fia IV., Koronaherceg-utca 3., Glass Jozsef
IV., Koronaherceg-utca 9., Heil és Sztassny VII., Múzeum-körút 10., Huzella M. IV., Váci-utca,
Keleti J. IV., Koronaherceg-utca 17., Kutscherá B. VII., Kerepesi-ut 32., Olbrich L. VI., Teréz-körút 6.,
Wesely István IV., Váci-utca.

HETI MŰSOR.

December	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vígyszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uránia	Várszínház
9 Szerda	Ahol unatkoznak	Hugonották	Visszatérés Jeruzsálemből	Mary Ann	A szerencse hogyan mulatunk		
10 Csütörtök	Urhatnám polgár	A hegyek alján	Tanítónő	Mary Ann	A holnap hogyan mulatunk		A vasgyáros
11 Péntek	Nóra	Romeo és Julia	Visszatérés Jeruzsálemből	Mary Ann	A tuisó partról hogyan mulatunk		
12 Szombat	Cyrano de Berger.	Téli regé	Virrasz r szerelen	Mary Ann	A szerencse ha	Mozgatóképek-előadás	
13 Vasárnap d. u. este	Agglegények Urhatnám polgár	A csavargó	Az ország	A csodakirálynő	A sashok	Vízszelőadás	
			Visszat. Jeruzs.	Mary Ann	A holnap		

Amato - Lámpa

a világ legalkalmasabb lefelé égő gázlámpája, meglévő bármely gázlámpára azonnal felszerelhető.
40° gázmeztakarítás! **Héremszorosos tényhatás!**

A teljes világosság lefelé!

Magyarországi vezérképviselők: **MIKLÓS TESTVÉREK** BUDAPEST, VI. kerület, Liszt Ferenc-tér 3. sz.
Sürgönyezim: •Exelstor. • TELEFON: 16-37. Ismerető prospektus ingyen és bérmentve.

A Franklin-Társulat kiadásában megjelent

ÉSZ és SZIV

Értekezések a lélektan, etika, nevelés-
tan és életbölcsélet köréből.

Irtta **SZITNYAI ELEK.**

Második, átdolgozott kiadás.

Ára 6 korona 20 fillér.

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fial) r.-t. Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

A legelőnyösebb részletfizetésre

**zongorát,
pianinót,
czimbalmot,**

hegedőt

készpénzben áron a legújabb rendszerű

bankhitel

oltján kizárólag csak

Reményi nagy magyar hang

Prospektus és árjegyzék ingyen.

Budapest, Király-utca 59. szám.

ÓRAK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL RÉSZZLETFIZETÉSRE

Prusweller János
Szegeden C. a kir. kincstárnak által felhatalmazott és méltósági felhatalmazott órák és ékszerek készítője.

Alapították 1842

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások postán is elkészíthetők.

Az Osztrák-magyar bank zálogleveleinek kisorsolása 1908. december 4-én.

A 4%-os, 50 éves záloglevelekből a következő számok sorsoltak ki:

Forintról szóló:
(43-ik kisorsolás.)

5000 ftos drb.		1000 ftos drb.		100 ftos drb.		Koronáról szóló: 14-ik kisorsolás. 10.000 K-ás drb.	
71-801	10842	3953-3965	13232	18658-18667	143-145	5384	15801-15811
441-445	11837	3967-3970	13234-13252	25002	148	5387-5394	15815-15819
450	11838	3972-3988	13254-13257	25003	149	5397	15821-15830
1441-1450	15511-15515	3990	13259-13265	25006-25015	151-172	5398	26201-26208
1647-1650	15551-15555	3991	18642	25017-25032	2199	5400	26214-26221
3511	15553-15560	3993-3998	18644-18653	29201-29215	5375-5379	8401-8418	26223-26243
3512	16031	6600	18655	18656	5381	8420	32202-32222
3952-3955	16040	13230	18656		5382	8423-8435	32224-32227
3959	18971						
3960	18974-18980						
9991-10000	19612-19620						
10235-10240	22271-22275						
10771	23841-23848						

Minden f. é. december 4-én kisorsolt záloglevél 1909. április 1-étől fogva úgy a jelzáloghitelpénztárnál Bécsben, valamint valamennyi bankintézetnél kifizetettik.

A kifizetés a záloglevél és a hozzátartozó még le nem járt szelvények visszaadása mellett történik. Netán hiányzó szelvényekért azoknak összege a tőkéből levonásba hozatik.

A f. é. december 4-én kisorsolt záloglevelek kamatoztatása 1909. április 1-én megszűnik. Az ezen napon esedékes szelvény tehát még kifizetettik.

A f. é. december 4-e előtt kisorsolt, de még fel nem vett 4%-os, 50 éves záloglevelek szelvényei, melyeknek kamatoztatása már megszűnt, előmutatás esetében ezentúl is kifizetettnek ugyan, azonban a záloglevelek beváltásánál a hiányzó szelvények összege a tőkéből levonásba hozatik.

1) A felsorolt számsorok teljesen kisorsoltak, ennél fogva például 71-80 azt jelenti: 71-től bezárólag 80-ig.

A korábbi sorsolásoknál kisorsolt 4%-os, 50 éves záloglevelekből még be nem váltottak: Forintról szóló:

Következő számok:		100 ftos drb.		Koronáról szóló: Következő számok: 10.000 K-ás drb.	
5000 ftos drb.		89 1308 1855 3944 6092 11135 16157 19815 25136		1281 2601 2604 2607 2610 2693 2696 5335 8540	
51 177 1320 2939 3938 5561 6025 6486 17027 23483		91 1309 1856 3945 6094 11141 16158 20916 27292		1282 2602 2605 2608 2691 2694 2697 8536	
51 567 1850 3004 4041 5646 6026 12191 17906 23484		92 1315 1857 3981 6115 11148 16166 20918 27293		1283 2603 2606 2609 2692 2695 5420 8537	
52 1109 2938 3005 5085 5925 6410 12192 21667		203 1316 1859 4207 6116 11154 16167 21423 31622		2000 K-ás drb.	
1000 ftos drb.		293 1317 1876 4222 6117 11155 16609 22202 31623		3018 4507 4523 4945	
483 940 3295 5266 5765 12415 27840		308 1318 2518 4294 6158 11156 16610 23220 31624		200 K-ás drb.	
601 989 3465 5340 5737 17717 28022		309 1651 2532 4326 6442 12121 17418 23231 31625		3019 4236 11928 16721 19305 19331	
643 1072 3476 5431 5738 19908 28807		310 1652 3001 4358 6443 12123 17419 23222 31626		3027 4241 11929 16302 19309	
644 1682 3477 5432 6064 22514 28809		311 1653 3033 4359 6444 12124 17420 23227 32401		3028 11901 11931 19304 19327	
645 1244 3478 5478 6068 22525 28810		312 1654 3108 4368 6445 12128 17440 23331 35702		3029 11902 11932 19305 19328	
846 1567 3500 5482 6079 24823 28811		313 1655 3381 4373 6653 13222 17441 23332 35910		3030 11906 16719 19308 19329	
861 2164 3922 5941 6521 24825		396 1788 3426 4446 6894 13223 17442 23333 35920		4219 11927 16720 19307 19330	
866 1567 3500 5482 6079 24823 28811		397 1796 3440 5158 7429 13236 17443 23334 35921			
868 2221 3940 5646 6522 24826		571 1797 3440 5102 7432 13237 18416 25121 35922			
889 2611 4061 5702 6540 24827		820 1798 3473 5230 8814 13238 18417 25123 35923			
870 3146 4063 5703 6553 29401		979 1799 3753 5520 9737 16111 18418 25124 35924			
988 3249 5250 5704 9322 27805		1129 1800 3825 6063 9738 16131 18428 25127			
		1158 1854 3928 6072 11128 16155 14227 25131			

Ezen be nem váltott záloglevelek kamatoztatása az illető kisorsolás után legközelebb következő szelvény határidővel megszűnt. Az Osztrák-magyar bank által kiadott 4%-os, 40 1/2 éves záloglevelek 1904. december 5-e óta teljesen ki vannak sorsolva; azoknak kamatoztatása már megszűnt. A kisorsolt záloglevelek közül a következő darabok bíróságilag sommásnak nyilvánítottak:

40%-os, 40 1/2 éves záloglevelek, 5000 ftos címletek: 1254 és 1255 sz.
100 ftos címletek: 2541, 2542, 2543 és 2544 sz.

A még ki nem sorsolt záloglevelek közül a következő darabokra nézve a megsummálási eljárás megindított:

4%-os 50 éves záloglevelek, 100 ftos címletek: 15466 és 16282 sz.
Bécs, 1908. december 4-én.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Gulmann (törvényszék), Bilinski (hormányzó), Pranger (vezérigazgató).

A sorsolási jegyzék az Osztrák-magyar bank valamennyi bankintézeténél és mellékhelyénél kapható és kívánatra keresztöltés alatt bérmentve is megküldetik. (Utánnomlás nem díjazatik.)

